

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Luis Felgueroso

Lastenkirjallisuus osana yksilön voimaantumista

Vammaisen lapsen subjektiivisuuden vahvistaminen satujen ja tarinoiden avulla

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK)

Opinnäytetyö

5.11.2019

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Luis Felgueroso Lastenkirjallisuus osana yksilön voimaantumista: Vammaisen lapsen subjektiuden vahvistaminen satujen ja tarinoiden avulla 30 sivua + 1 liitettä 3.11.2019
Tutkinto	Sosionomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Sosiaalian koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Sosiaalian koulutusohjelma
Ohjaajat	Lehtori Miia Ojanen Lehtori Niina Pietilä
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa lastenkirjallisuuden teos Sylvia-koti yhdistyksen käyttöön, tukemaan vammaisten lasten ja nuorten voimaantumisprosessia sekä identiteetin rakentumista. Tuotos sisältää satumaisen tarinan, jonka sankarihahmoin lapsi voi samastua, peilata omaa toimijuutta, kokea oman erityisyyden ja ainutlaatuisuuden kokemuksia, sekä rakentaa eheää minäkuvaa ja identiteettiä. Tuotos on tarkoitettu pääasiallisesti vammaisten lasten ja nuorten käyttöön tukemaan heidän positiivista kuvaa itsestään ja maailmasta. Tuotosta voi kuitenkin hyödyntää myös kenen tahansa lapsen tai nuoren kanssa erilaisuuden ja ainutlaatuisuuden ymmärtämiseksi.</p> <p>Sylvia-koti on Lahden kaupungissa sijaitseva asumispalvelua, opetusta ja työtoimintaa vammaisille lapsille, nuorille sekä aikuisille tarjoava yhteisö. Sylvia-kodissa tavoitteena on, että jokainen asukas toimii tärkeänä osana yhteisöä sekä elää yksilöllistä ja omannäköistä elämää. Tuotos on toteutettu Sylvia-kodin asukkaiden vapaaseen käyttöön tukemaan näitä tavoitteita. Sylvia-kodin asukkaat eivät osallistuneet tuotoksen toteuttamisen prosessiin aktiivisesti, vaan ajatuksena oli, että toteutan tuotoksen itsenäisesti ja valmis tuotos jää heidän hyödynnettäväksi.</p> <p>Opinnäytetyö on luonteeltaan monimuotoinen, se koostuu teoreettisesta osuudesta, koko opinnäytetyöprosessin kuvauksesta, tuotoksen arvioinnista, sekä itse tuotoksesta, joka on liitteenä tässä opinnäytetyöraportissa. Teoreettinen osuus käsittelee sitä, mitä vammaisuudella tarkoitetaan sekä miten vammaisuus näyttäytyy yhteiskunnassamme. Lisäksi siinä pohditaan subjektiuden vahvistamista ja identiteetin rakentamista, yksilön voimaantumista, samastumisen merkitystä identiteetin rakentumisessa sekä kuvauksen vammaisuuden näyttäytymisestä lastenkirjallisuudessa. Tuotos on lastenkirjallisuuden teos, joka sisältää tarinan nuoresta prinssistä, joka on syntynyt ilman kykyä kävellä. Teos pyrkii luomaan lukijalle ymmärrystä jokaisen ainutlaatuisuudesta, sekä siitä, että vammaisuus ei suoranaisesti tarkoita ihmisen huonompaa kykyä toimia mielekkäästi yhteiskunnassamme. Tuotos on tällä hetkellä ainoastaan sähköisessä muodossa. Se on suunniteltu niin, että se on helppo tulostaa ja ottaa käyttöön myös paperisena versiona.</p> <p>Saavutin tuotokselleni asettamani tavoitteet. Tuotos on mielenkiintoinen ja mukaansatempaava tarina, joka herättää tunteita omasta erityisyydestä ja ainutlaatuisuudesta. Sain tuotoksesta positiivista palautetta, ja se hyväksyttiin Sylvia-kodin lasten ja nuorten käyttöön.</p>	
Avainsanat	Vammaisuus, voimaantuminen, subjektiuden vahvistaminen, identiteetin rakentaminen, samastuminen

Authors Title	Luis Felgueroso Children's literature as a part of individual empowerment: Strengthening of the subjectivity of a child with a disability through tales and stories
Number of Pages Date	30 pages + 1 appendices 3 November 2019
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Social Services
Specialisation option	Social Services
Instructors	Miia Ojanen, Senior Lecturer Niina Pietilä, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to create a children's book for the use of Sylvia-koti association to support the empowerment process and construction of identity of children and young people with disability. The book contains a fantasy story which gives a child the possibility to identify himself with the heroic characters, to reflect his own agency, to experience his own uniqueness and specificity and build a healthy identity and self-image. The book is mainly created for the use of children and young people with disability to support their positive image of themselves and the world. However, the story can be utilized with any children or young people in order to understand diversity and uniqueness.</p> <p>Situated in Lahti, Sylvia-koti is a community offering housing service, primary and secondary education and work experience for children, young people and adults with disability. In Sylvia-koti the main goal is that everyone acts as an important part of the community and lives an individual and distinctive life. The story is written for free use of residents of Sylvia-koti to support these goals. The residents of Sylvia-koti did not participate in the writing process of the story, which was produced independently by me and now will be given to them for further use in their work.</p> <p>This thesis is diverse including a theoretical framework, a description of the process of making the book and an evaluation of the book and the book itself, which is in the appendix of this report. The theoretical framework includes reflection about what is meant by disability and how it appears in our society. It also contains points of view about strengthening of the subjectivity and building of identity, empowerment of individuality and the significance of deification in the process of building an identity, as well as a description of how disability is shown in children's literature. The book is a story for children, dealing with a prince unable to walk. The book intends to give the reader an understanding of the uniqueness of each of us as well as of the fact that disability does not necessarily mean a worse ability to act meaningfully in our society. At the moment the book exists only in electronic form. It is designed so that it is easy to print as a paper version.</p> <p>I reached the goals I set for the book. The book is an interesting and compelling story which awakes emotions of one's uniqueness and special city and offers the possibility to reflect one's subjectivity on the heroic characters in the story. The book received positive feedback and was accepted to use by the children and young people of Sylvia-koti.</p>	
Keywords	Disability, empowerment, strengthening of subjectivity, building of identity, identification

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Vammaisuus	3
2.1	Vammaisuuden määritelmä	3
2.2	Vammaisuuden näyttäytyminen yhteiskunnassa	4
2.3	Vammaisuus kielenkäytössä	5
2.4	Vammaisen identiteetti	6
3	Identiteetin rakentuminen ja subjektius	8
3.1	Narratiivinen identiteetti ja subjektius	8
3.2	Subjektisuuden rakentuminen	9
4	Voimaantuminen	11
4.1	Voimaantumisen määritelmä	11
4.2	Voimaantuva yksilö	13
5	Lastenkirjallisuus vammaisen lapsen subjektisuuden vahvistajana	15
5.1	Ympäristön vaikutus vammaisen lapsen identiteettiin	15
5.2	Samastuminen satujen sankareihin	16
5.3	Vammaisuuden kuvaukset lastenkirjallisuudessa	17
5.4	Vammaisuuden konstruktiot saduissa ja tarinoissa	18
6	Opinnäytetyön toteutus prosessina	21
6.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja taustalla vaikuttavat näkemykset	21
6.2	Tuotoksen tavoitteet	22
6.3	Sylvia-koti yhdistys	23
6.4	Tuotoksen esittely	24
7	Lopuksi	28
	Lähteet	31
	Liitteet	
	Liite 1. Prinssi Leopold ja Pimeyden kuningas	

1 Johdanto

Yhdistyneiden Kansakuntien 1948 julkaiseman yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen kolme ensimmäistä artiklaa käsittelevät ihmisen oikeutta vapaaseen ja tasaver-
taiseen elämään, jossa kaikille ihmisille syntymästä asti taataan yhdenvertaiset oikeudet
sekä yhdenvertainen ihmisarvo ilman minkäänlaista yksilön ominaisuuksiin kohdistuvaa
syrjintää (Suomen YK-liitto n.d.). Suomen perustuslain (1999/731) toisen luvun kuudes
artikla alkaa seuraavasti:

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää pe-
rustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, va-
kaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liitty-
vän syyn perusteella (Suomen perustuslaki 1999/731 6 §).

Sopimukset ja lait pyrkivät takaamaan kaikille ihmisille nämä ihmisoikeudet. Tästä huo-
limatta on oikeuksien toteutuminen yksilötasolla kontekstiin sidottu. Instituutiot, yhteisöt
ja yhteiskunta sosiaalisine todellisuuksineen ovat loppukädessä niitä areenoita, joista
yksilön ihmisoikeuksien ja perusvapauksien toteutuminen on kiinni. (Siitonen 1999: 190.)
Oikeusministeriön (2016) suorittama selvitys vammaisten kokemasta syrjinnästä osoit-
taa yllä mainitun todeksi. Lakiin kirjatut oikeudet ja yhdenvertaisuus ei läheskään aina
toteudu käytännön arjessa. Vaikka Suomessa vammaisten ihmisten oikeudet ovatkin
muodollisesti hyvät, niin käytännössä niiden toteutuminen jää usein vaillinaiseksi. (Oi-
keusministeriö 2016: 100.)

Julistukset ja lakiin kirjatut oikeudet pyrkivät takaamaan kaikille kansalaisille täydet mah-
dollisuudet kehittyä ja käyttää ominaisuuksiamme. Nämä oikeudet eivät kuitenkaan to-
teudu, mikäli ihmisten voimaantumiseen ja sen osaprosesseihin ei kiinnitetä huomiota
(Siitonen 1999: 190). Erityisen tärkeää on kiinnittää huomio vammaisten ihmisten ihmis-
oikeuksien toteutumiseen, sillä tutkimukset osoittavat vammaisten oleva suuressa ris-
kissä syrjäytyä yhteiskunnasta (Oikeusministeriö 2016: 100—101; Mahlamäki: 2013).
Syrjäytyminen yhteiskunnasta, sosiaaliset sekä psyykkiset ongelmat ja häiriökäyttäyty-
minen kertovat sitä, että oikeudet ja vapaudet jäävät monien kohdalla toteutumatta. (Sii-
tonen 1999: 190.)

Tässä opinnäytetyössä pohdin sitä, mitä vammaisuudella tarkoitetaan ja miten vammaisuus määrittyy yhteiskunnassamme. Tuon myös esiin niitä haasteita, jotka liittyvät vammaisuuteen, erityisesti vammaisen lapsen tai nuoren identiteetin rakentumisen näkökulmasta. Toisaalta tuon esiin näkemyksen yksilön subjektiivisuuden vahvistamisesta osana voimaantumisosprosessia. Voimaantumista voidaan tarkastella hyvin monesta näkökulmasta. Tässä yhteydessä tarkastelen voimaantumista pääasiallisesti yksilön omien kykyjen ja voimavarojen löytämisen sekä identiteetin vahvistamisen näkökulmasta. Tällainen identiteettityö vaatii yksilöltä samastumisen kohteen, joka vahvistaa yksilön oman itsensä olemassaoloa (Mahlakaarto 2010: 24). Esittelen lastenkirjallisuuden ja tarinoiden sankarihahmoihin samastumisen tällaisena keinona.

Opinnäytetyön tavoitteena oli toteuttaa lastenkirjallisuuden teos. Tarina, jonka avulla yksilön subjektiivisuus — kokemus omasta ainutlaatuisuudesta ja erityisyydestä — vahvistuu. Tarina, jonka tarkoituksena on auttaa lukijaa omassa identiteettityössään, tarjoten mahdollisuuden samastua, asettua aktiivisen subjektin rooliin, sekä uudelleenrakentaa identiteettiä. Toteutin teoksen Sylvia-kodissa asuvien vammaisten lasten käyttöön. Sylvia-koti on Lahden kaupungissa sijaitseva asumispalvelua, perusopetusta, jatko-opetusta ja työtoimintaa tarjoava yhteisö vammaisille lapsille ja nuorille (Sylvia-koti yhdistys n.d.).

Lopuksi haluan esitellä, miten lastenkirjallisuuden kuvaukset vammaisuudesta muuttuvat yhteiskunnan vallitsevien diskurssien muuttuessa. Haluan myös tuoda esiin sitä, miten lastenkirjallisuus ilmentää vammaisten identiteettiä. Kirjoitettu ja puhuttu kieli, sekä erilaiset kuvaukset vammaisuudesta paljastavat sen, miten vammaisten identiteetti määrittyy yhteiskunnassa. Samalla kuvaukset myös luovat ja rakentavat näitä identiteettejä (Vehkakoski 2003: 92—94. ks. Nyqvist 2010,42).

2 Vammaisuus

2.1 Vammaisuuden määritelmä

Mitä on vammaisuus ja mitä tarkoitetaan vammaisella henkilöllä? Kysymys on oleellinen pohdittaessa sitä, miten yhteiskunta määrittää vammaisen identiteettiä. Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (1987/380) esittää vammaisella henkilöllä tarkoitettavan henkilöä, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista. Vehmas (2003) taas lähestyy vammaisuuden määrittelyä kolmesta keskeisestä näkökulmasta. Hänen mukaansa vammaisuudella voidaan tarkoittaa yksilön fyysistä vauriota, yhteisön käytänteitä tai näiden kummankin yhteisvaikutuksesta syntyvää tilaa, joka saattaa vaikuttaa estävästi ihmisen mahdollisuuteen saavuttaa inhimillisen hyvinvoinnin tila. (Vehmas 2003: 103.) Vammaisen henkilö on määritelty myös sellaiseksi, jolla on jokin pitkäaikainen ruumiillinen, aistillinen tai älyllinen vamma, joka saattaa estää häntä osallistumasta täysmääräisesti, tehokkaasti ja yhdenvertaisesti yhteiskunnassa toimimiseen (Ahola & Polari 2018). Vaikka vammaisen henkilön ja vammaisuuden kuvauksissa onkin joitain näkemyksellisiä eroja, voidaan vammaisuuden katsoa sisältävän sellaisia elementtejä, jotka asettavat vammaisen ihmisen suurempaan syrjäytymisvaaraan. Vammaisen henkilö on siis valtaväestöön nähden suuremmassa riskissä jäädä keskeisen hyvinvoinnin ulkopuolelle. Vammaisuutta koskevissa tutkimuksissa nostetaankin syrjäytyminen usein yhdeksi tärkeäksi ongelmaksi. Syrjäytyminen nähdään yhteiskunnallisen osallisuuden vastakohtana, eli palkkatyön, koulutuksen ja muiden hyvinvointinormien ulkopuolelle jäämisenä. (Erikson 2008: 7—12.)

Vammaisuus määrittyy sen mukaan mihin kohdistamme katseemme. Tärkeintä on kuitenkin ymmärtää, että vammaisen henkilö on jo syntyessään erityisessä asemassa suhteessa valtaväestöön. Se, mikä lopulta tekee henkilöstä vammaisen, on tutkimuksen aihe, johon en tässä työssä paneudu syvällisemmin. Tässä opinnäytetyössä tarkoitan vammaisella henkilöllä sellaista ihmistä, joka joutuu elämässään kohtaamaan haasteita, joita vammaisuuden ulkopuolelle jäävät eivät koskaan joudu kohtaamaan. Näen kuitenkin vammaisuuden määrittävän yksilön vamman ja yhteisön käytänteiden muodostaman dynaamisen yhteisvaikutuksen kautta. Tästä syystä on tärkeää ymmärtää, että se, miten vammaisuus nähdään yhteiskunnassa, määrittää pitkälti myös sitä, millaisia haasteita vammaiset ihmiset kohtaavat (Vehmas 2003: 103—107; Vehkakoski 2003: 92—93) .

2.2 Vammaisuuden näyttäytyminen yhteiskunnassa

Mikäli haluamme ymmärtää vammaisten henkilöiden kohtaamia haasteita syvällisemmin, meidän on kiinnitettävä katseemme siihen, miten vammaisuuden ilmiö nähdään yhteiskunnassa yleisellä tasolla. Vehmas (2003) esittää, että perinteisessä vammaisuuden käsityksessä vammaisuus on nähty lähinnä yksilön heikkoutena tai negatiivisesti latautuneena ominaisuutena, joka on sekä yksilön että yhteisön kannalta ei-toivottua. Näin nähtynä vammaisuus on sairaaloinen tila, joka väistämättä rajoittaa yksilön mahdollisuuksia elää mielekkäästi osana yhteisöään. (Vehmas 2003: 103—105.) Tällainen näkemys rakentaa vammaisen henkilön identiteetistä normaalista poikkeavan, jolloin myös niin sanottu normaali määrittyy sen mukaan, että se ei pidä sisällään vammaisuutta, vaan sulkee vammaisuuden käsitteen ulos normaaliuden piiristä (Nyqvist 2010: 43—44). Sosiaalisen mallin mukaan vammaiset ihmiset taas näyttäytyvät vähemmistönä, joiden heikko työllisyystilanne ja kouluttautuminen ovat seurausta yhteiskunnan epäoikeudenmukaisuudesta. Tässä mallissa vammaisuus näyttäytyy kolmen eri tekijän kautta: 1. fyysinen tai psyykinen erilaisuus, 2. yhteiskunnan ulkoisesti asettamat rajoitukset sekä 3. itsensä näkeminen vammaisena henkilönä. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi sokeus on ainoastaan fyysinen ominaisuus, mutta kirjoitettuun tietoon pääsemättömyys on vammaisuutta. Yhtä lailla kykenemättömyys kävellä on vain fyysinen ominaisuus, mutta liikumisen estyminen on taas vammaisuutta. (Vehkakoski 2003: 90—93)

Nykyään vammaistutkijat näkevät vammaisuuden rakentuvan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, yhteiskunnan konkreettisessa todellisuudessa. Mikäli vammaisuus nähdään yhteisön tuottamana ilmiönä, edustaa yksilön ensisijainen kuntoutuksen kohteena oleminen sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta. Elämme aikaa, jossa esimerkiksi sukupuolten välillä ei katsota olevan kognitiivisia eroja, jotka vaikuttaisivat henkilön kyvykkyyteen. Tästä huolimatta länsimaissa tilastot osoittavat miesten työskentelevän keskimäärin naisia parempipalkkaisessa työssä. Mikäli kyse ei ole miesten paremmasta henkisestä kyvykkyydestä, voidaan katsoa, että yhteiskunta on muodostanut käytänteensä jollain tavalla naisia syrjiväksi. Voidaan kuitenkin todeta, ettei vammaisuutta voida verrata mielekkäästi sukupuoleen. (Vehmas 2003: 104—107.) Vammaisuus voidaan siis nähdä yksilön ominaisuutena tai yhteiskunnan sosiaalisen todellisuuden konstruktiona. Se, miten vammaisuus yhteiskunnassa nähdään, vaikuttaa merkittävästi vammaisten oikeuksien,

vapauksien ja identiteettien toteutumiseen ja rakentumiseen. Vammaisen henkilön kannalta vieläkin olennaisempi kysymys on, nähdäänkö vammaisuus ei-toivottuna ominaisuutena. Sosiaalinen todellisuus tuotetaan erilaisissa sosiaalisissa käytänteissä, kirjoitetun ja puhutun kielen kautta. Tästä syystä se, miten vammaisuudesta ja vammaisista puhutaan ja kirjoitetaan, ohjaa vammaisuuden rakentumista yhteiskunnallisena ilmiönä. (Vehkakoski 2003: 92—94.)

2.3 Vammaisuus kielenkäytössä

Kieli ja sen käyttö ovat itsessään seurauksia tuottavia elementtejä sosiaalisessa todellisuudessa. Kieli ohjaa sitä, mitä ihmiset ajattelevat toisista ihmisistä ja miten he toimivat heitä kohtaan. (Vehkakoski 2003: 93 ks. Mahlakaarto 2010: 23.) Tiedotusvälineiden, viihteen ja taiteen luomissa kulttuurisissa kuvauksissa luodaan erilaisia merkityksiä maailmasta (Nyqvist 2010: 42). Sanat, leimat ja ihmisille annetut nimet ohjaavat sitä, mihin ominaisuuksiin kiinnitämme huomiomme muissa ihmisissä. Puhetavat siis määrittävät sitä, miten vammaisuus rakentuu ja millaisena vammaiset ihmiset nähdään yhteiskunnassa. Kieli ja sen käyttö pitää sisällään merkityksiä, jotka määräävät esimerkiksi sitä, nähdäänkö vammaisuus negatiivisena vai positiivisena ilmiönä, miten vammaisuuteen pitäisi suhtautua sekä sitä millaisessa, arvossa vammaisuus näyttäytyy. Sosiaaliset käytänteet luovat vammaisille ihmisille erilaisia identiteettejä, joiden pohjalta määrittyvät myös heidän oikeutensa ja velvollisuutensa, sekä kuvaukset heille kuuluvista ominaisuuksista. (Vehkakoski 2003: 92—93 ; Nyqvist 2010: 42.) Tämä ei ole tyhjiössä tapahtuvaa toimintaa, sillä sosiaaliset merkityksenannot vaikuttavat ja muuttavat yksilön arvon ja identiteetin lisäksi myös ympäröiviä sosiaalisia puitteita (Nyqvist 2010: 42). Vammaisista rakennettujen kuvausten perusteella voidaan siis päätellä paljon siitä, millainen asema vammaisilla ihmisillä yhteiskunnassa on (Nyqvist 2010, 42 ks. Vehkakoski 2003, 93).

Kielenkäyttöön liittyvät merkitykset voivat tulla esiin yhdessä sanassa, lauseessa, asiayhteydessä tai yhteiskunnallisessa kulttuurisessa kontekstissa (Vehkakoski 2003: 93). Kyse on usein siitä, että tämän yhdeksi ja yhteiseksi kategorisoidun ryhmän jäsenet nähdään valtaväestön kokemusten objekteina, eikä omien kokemustensa subjekteina (Nyqvist 2008: 52). Erilaiset ilmaukset, joissa ilmenee negatiivinen yhteys vammaisuuteen, ovat vammattomien ihmisten kuvauksia ja arviointeja vammaisten ihmisten elämästä.

Tällaiset oletukset ja arvioinnit vammaisuudesta luovat siitä kuvan heikkoutena ja säälittävänä tilana. Kielenkäytön funktionaalisuus ei siis tarkoita sitä, että tällaiset kielteisiä merkityksiä tuottavat kuvaukset olisivat aina tiedostettuja. Kielenkäyttäjä voi hyvinkin tarkoittaa hyvää, mutta kontekstista riippuen seuraukset voivat olla positiivisia tai negatiivisia. Tästä syystä onkin tärkeää ymmärtää, miten kielenkäyttö voi toisaalta paljastaa vallitsevia arvoja ja asenteita, mutta myös muuttaa niitä ja luoda uusia merkityksiä asioille. (Vehkakoski 2003: 92—94.)

2.4 Vammaisen identiteetti

Vammaisuuden identiteetit neuvotellaan yhteiskunnan sosiaalisissa todellisuuksissa, ja niitä luovat niin vammaiset kuin vammattomatkin ihmiset. Vammattomat ihmiset eivät kuitenkaan automaattisesti rakenna sellaisia identiteettejä, jotka erottavat vammaiset ihmiset muusta väestöstä. Vammaiset ihmiset saattavat itse tuottaa identiteettejä, jotka jakavat ja erottavat heidät muista (Vehkakoski 2003: 90—92; Lauronen 2010: 125—131.) Toisaalta vammaisuus ei automaattisesti tarkoita tilaa, jossa yksilö kokee muita enemmän kärsimystä, ja hänet tulisi näin ollen erottaa suhteessa valtaväestöön (Vehkakoski 2003: 93).

Vammaisuus ei siis välttämättä määritä yksilön identiteettiä keskeisesti tai ainakaan negatiivisesti. Vamma on vammaisille jokapäiväinen ja täten myös normaali asia, eikä se aseta vammaista henkilöä automaattisesti asemaan, jossa identiteetti olisi rakentunut ulkopuolisuuden ja toiseuden kautta suhteessa ympäröivään todellisuuteen. Vammaisuus voi olla myös todella tärkeä osa yksilön identiteettiä. (Pakkala 2017: 20.) Identiteetin muodostumiseen vaikuttaa kuitenkin vahvasti itsensä vertaileminen muihin. Ihminen kokee kuuluvansa johonkin ryhmään sulkien itsensä myös poiskuuluvaksi jostain toisesta ryhmästä. Tästä syystä vammaisuuden identiteetin omaksumisella saattaa olla myös kielteisiä seurauksia. Pahimmassa tapauksessa vammaisidentiteetti omaksutaan niin, että se vain korostaa erilaisuutta ja erottuvuutta muista negatiivisessa mielessä. Tällöin vammaisen henkilö voi kokea olevansa yhteiskunnan sortama, vähemmistöön kuuluva uhri. Tällaisen identiteetin omaksuminen heikentää yksilön toimijuutta, sekä vaikuttaa negatiivisesti yksilön suhtautumiseen suhteessa omaan vammaisuuteen ja yhteiskuntaan. (Kaskinen 2019: 15; Pakkala 2017: 20.)

Vammaisten kertomukset koulukokemuksista kuvaavat, miten kiusatuksi tuleminen rakentaa toiseuden, ulkopuolisuuden ja yksinäisyyden identiteettiä. Kiusaaminen aiheuttaa

halua peitellä ja vähätellä omaa vammaa, ja tähän liittyy myös voimakas häpeän tunne. Nuoremmat sukupolvet kuitenkin kertovat, että he eivät suostu omaksumaan itselleen syrjityn identiteettiä, vaan sitä vastustetaan aktiivisesti. Identiteetti on siis jotain, joka luodaan ja omaksutaan, ja sitä voidaan myös rakentaa uudelleen. (Pakkala 2017: 20.; Mahlakaarto 2010: 21.)

3 Identiteetin rakentuminen ja subjektius

3.1 Narratiivinen identiteetti ja subjektius

Identiteetti on keskeinen käsite kun pohditaan sitä, kuinka yhteiskunnallinen tulee osaksi yksilöllistä ja päinvastoin. Identiteettiä on määritelty monilla tavoilla riippuen siitä, minkä tieteen alan kautta sitä on tarkasteltu (Lähde 2004: 16). Yleisesti identiteetillä tarkoitetaan ihmisen kokemusta itsestään, sekä sitä, miten hän näkee itsensä osana yhteisöään ja kulttuuriaan. (Mahlakaarto 2010: 21.) Identiteetti on keskeinen käsite länsimaissa, sillä perinteisten instituutioiden kuten perheen ja uskonnon merkityksen vähentymisestä johdettua nousee persoonallisen identiteetin rakentaminen merkityksellisemmäksi. Kehityspsykologiassa identiteetti viittaa ihmisen omaksumiin rooleihin, asemiin ja käsityksiin itsestä. Sosiaalitieteissä identiteetti nähdään sosiaalisena konstruktiona, eikä sillä viitata ihmisen psyyken rakenteisiin. (Pakkala 2017: 18—19.) Näen tässä työssä identiteetin kuvastavan minän tietoista, kielellisesti tuotettua ja kerrottavissa olevaa muotoa. Koska identiteetti on tiedostettu ja ilmaistava itsen määritelmä, se on jatkuvan tavoitteellisen muokausprojektin kohteena. (Lähde 2004: 16.)

Identiteetin rakentumista voidaan kuitenkin tarkastella monesta eri näkökulmasta. Se voidaan nähdä kutakuinkin muuttumattomana ydinminänä, tai jatkuvasti yhteiskunnan sosiaalisen todellisuuden ja vallitsevien diskurssien kautta rakentuvana minäpositiona. Tarinallisessa eli narratiivisessa lähestymistavassa identiteetti nähdään jatkuvasti muotoutuvana, läpi elämän kestäväenä minäprosessina. Ihmiset rakentavat narratiiveja, jotka muodostavat kokonaisuuden eletystä elämästä, nykyhetkestä ja tulevaisuudesta. tarinat ovat kokonaisuuksia, joissa on alku, keskikohta ja loppu. Ne ovat identiteetin ilmentymiä, mutta samalla tarinat myös rakentavat ja pitävät identiteettiä yllä. tarinat muovautuvat ja muuttuvat läpi elämän, ja näin myös identiteetin rakentuminen on jatkuva prosessi. Suuret kriisit, vastoinkäymiset tai muutokset elämässä muuttavat narratiivien juonen, jolloin myös identiteettiä on rakennettava uudelleen. Toisaalta tarinoilla on voimaannuttava rooli, sillä ne sitovat yksilön historian nykyhetkeen, ja näin mahdollistavat oman identiteetin uudelleenmäärittelyn. (Mahlakaarto 2010: 21; Lähde 2004: 16.) Identiteetti rakentuu siis yksilön ja sosiaalisen todellisuuden välisessä dynaamisessa vuorovaikutuksessa (ks. esim. Nyqvist 2010: 42; Vehkakoski 2003: 93.)

Identiteetti ja subjektius nähdään usein lähes samaa tarkoittavina käsitteinä. Subjektius voidaan määritellä monella tavalla ja siksi myös sen suhde identiteettiin riippuu lähestymistavasta. Voidaan kuitenkin sanoa, että subjektius ja identiteetti ovat vahvasti toisiinsa kietoutuneita käsitteitä. Lähde (2004) kuvaa identiteetin ja subjektiviteetin käsittävän minän kahta käsitteellisesti erotettavaa puolta. Subjektius on yksilön minuus, jossa minän tiedostamaton, tiedostettu ja henkilökohtainen kokemushistoria ilmentyvät. Identiteetti nähdään tietoisempänä, sanoiksipuettavana itsensä määritelmänä.

Tässä opinnäytetyössä subjektiuden ja identiteetin välistä yhteyttä tarkastellaan niin, että subjektiuden vahvistaminen mahdollistaa identiteetin uudistamisen. Oman ainutlaatuisuuden ja erityisyyden – subjektiuden — vahvistaminen mahdollistaa identiteetin uudelleenmäärittämisen. Voimaantumisprosessin ja identiteetin vahvistamisen kannalta subjektiuden kokemus on siis oleellista. (Lähde 2004: 16; Mahlakaarto 2010: 22—23.) Subjektiuden vahvistaminen tarkoittaa yksilölle minän persoonallista, psyykkistä ja emotionaalista prosessia, sekä valmiutta käydä läpi tätä prosessia. Tehdäkseen tämänkaltaista identiteettityötä, yksilö tarvitsee vierelleen samastumiskohteen, ihmisen tai ryhmän, joka vahvistaa yksilön itsensä olemassaolon kokemusta, sekä tekee subjektiviteettia tiedostettavammaksi. (Mahlakaarto 2010: 22—24.) Tässä opinnäytetyössä ehdotan, että samastumisen kohteena voi toimia myös kuviteltu henkilö tai ryhmä. On nimittäin todettu, että lastenkirjallisuuden ja satujen sankarihahmojen kautta avautuu lukijalle mahdollisuus samastua ja asettua aktiivisen subjektin asemaan, kokeilla identiteettinsä rajoja sekä peilata omaa toimijuuttaan. (Rainio 2012: 107.) Kyse on sellaisesta tarinasta, joka mahdollistaa yksilön omaa itseään koskevan persoonallisen, psyykkisen ja emotionaalisen prosessin läpikäymisen.

3.2 Subjektiuden rakentuminen

Subjektiuden käsite liitetään sekä humanistisiin että poststruktuurisiin teorioihin. Humanistinen lähestymistapa näkee subjektiuden prosessina, jossa minuus kehittyy ihmisen itsenäisestä oman kapasiteetin kehityksestä täyteen muotoonsa. Tällöin subjektiuden olemus on pysyvä, eikä siihen vaikuta vallitsevat diskurssit tai muuttuva kulttuuri. Ihminen nähdään siis suhteellisen vapaana, ehyenä yksilönä, suhteessa ympäröivään sosiaaliseen ja kulttuuriseen ympäristöönsä. Poststruktuuraisissa lähestymistavoissa taas ajatellaan, että ei ole olemassa pysyvää minää, vaan subjektius uudelleenrakentuu ja muuttuu jatkuvasti. Yksilöllinen subjektius ymmärretään ensisijaisesti yksilöön rakentuneeksi minuudeksi, joka pitää sisällään osittain tiedostamattomia arvoja, uskomuksia ja

taipumuksia. Se on prosessinomainen, sosiaalisessa todellisuudessa ja muuttuvissa tilanteissa muotoutuva, eletty ja tunnettu ja myös fyysinen kokemus itsestä. Subjektius pitää myös sisällään sen, miten yksilö esittää itsensä—oman identiteettinsä—sosiaalisessa ympäristössään., (Mahlakaarto 2010: 23; Lähde 2004: 16.)

Kielenkäytön tuottamilla diskursseilla on suuri merkitys subjektiuden tuottajana. Ihminen voi esimerkiksi tulla asemoiduksi tietyillä tavoilla, ja sitä kautta kiinnittyä johonkin itsensä määritelmään. (Mahlakaarto 2010: 23.) Kielenkäyttö ja sosiaaliset käytänteet luovat ihmisille erilaisia identiteettejä ja kuvauksia heille kuuluvista ominaisuuksista. (Vehkakoski 2003: 92—93. ks. Nyqvist 2010: 42). Subjektius voidaan tarkastella myös subjektipositioina. Subjektipositiot voidaan ymmärtää identiteetteinä, jotka ovat syntyneet yksilön kokemusten kautta, ja jotka muodostavat itseä koskevan asemoinnin elämässä. (Mahlakaarto 2010: 23.) Subjektius syntyy toisaalta ihmisen oman elämänhistorian tuottamana, mutta myös vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa. Tästä johtuen muutos, uusien subjektipositioiden rakentaminen, lähtee siitä, että ihmisillä on mahdollisuus tuottaa uusia tarinoita ja merkityksiä kertoessaan itsestään ja kokemuksistaan. Ihminen joutuu arvioimaan tätä muutosta omien sisäisten kokemusten ja valmiuksien kautta. Tähän vaikuttaa vahvasti aiemman subjektiposition vahvuus. Muutos saattaa aiheuttaa epävarmuutta ja ahdistusta, ja siksi uusien subjektipositioiden syntyminen saattaa estyä, vaikka ne olisivatkin mahdollisia ja tarkoituksenmukaisia. (Mahlakaarto 2010: 24.)

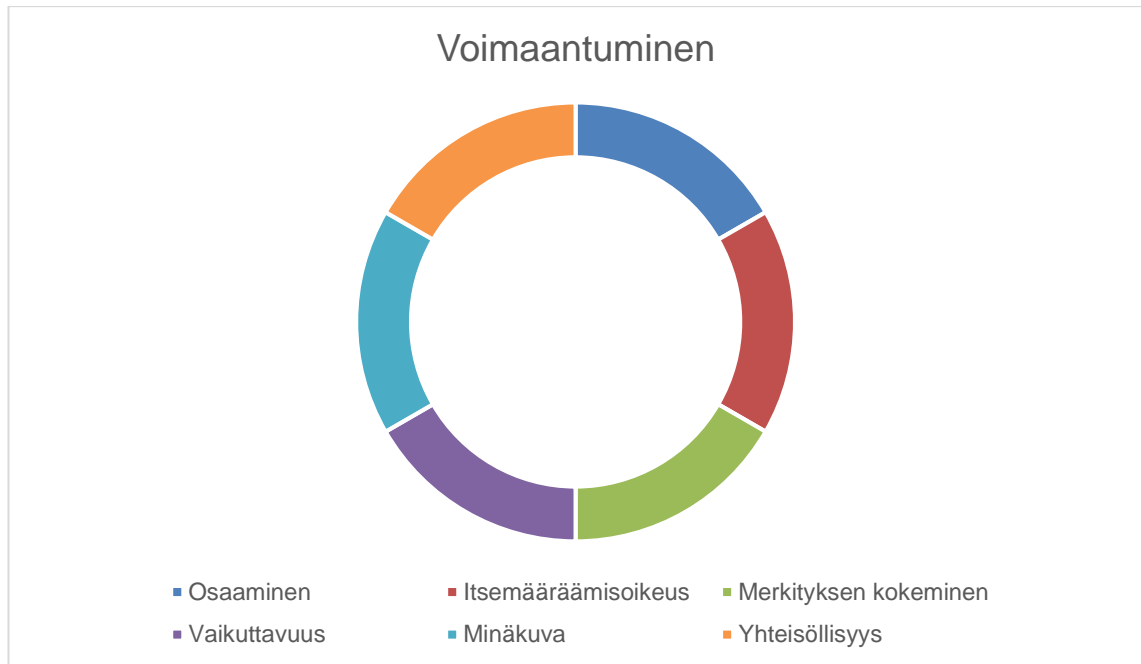
Subjektius suhteessa ympäristöön näkyy toimijuutena, joka syntyy aina vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa (Mahlakaarto 2010: 24). Toimijuuden kokemukset kehittyvät vähitellen kokemusten ja vuorovaikuttamisen karttuessa. Aktiivisena toimijana kasvaminen kuitenkin edellyttää kykyä, tarvetta ja halua muuttaa itse itseään ja tulla toimintakykyiseksi subjektiksi. (Rainio 2012: 114. ks. Mahlakaarto 2010: 23) Subjektituden mahdollisuudet ovat kuitenkin vahvasti riippuvaisia ympäröivästä todellisuudesta. Oleellista onkin kysyä, missä määrin erilaisilla ihmisyyhteisön jäsenillä on pääsy toimijuuden piiriin. (Rainio 2012: 111. ; Mahlakaarto 2010: 24.) Toisaalta on havaittu, että vahva minätunne —oman erityisyyden ja ainutlaatuisuuden kokeminen— voi ylittää ympäröiviä reunaehtoja, vaikka vahva yksilöllinen toimijuus ei olisikaan mahdollista (Mahlakaarto 2010: 24).

4 Voimaantuminen

4.1 Voimaantumisen määritelmä

Voimaantumisen teoreettinen viitekehys on hajanainen, ja lähestymistapoja on monia. Yhtenäistä ja valmista teoriaa ei voimaantumisesta ole esitetty. Voimaantumisen käsite on laaja ja vaikeasti määriteltävissä. Kirjallisuudessa voimaantumisen käsitettä on lähestytty lukuisien tieteenalojen kautta, ja siitä huolimatta sen prosessin ytimen löytäminen on osoittautunut hyvin haasteelliseksi. (Siitonen 1999: 82; Mahlakaarto 2010: 25.) Voimaantumista koskevaa tutkimusta on löydettävissä muun muassa sosiaalialan ja auttamistyön, kasvatustieteiden sekä erityispedagogiikan yhteydessä, yhteiskuntatieteessä ja liike-elämässä kontekstissa (Räsänen 2014: 26). Pääasiallisesti voimaantumisen perinne nousee kuitenkin kolmesta historiallisesta traditiosta: kriittisestä sosiaaliteoriasta, organisaatioteorioista ja sosiaalipsykologiasta. Voimaantumisen käsite onkin muotoutunut aina kulloisestakin viitekehyksestä käsin. (Mahlakaarto 2010: 25) Tässä opinnäytetyössä keskityn tarkastelemaan voimaantumista pääasiallisesti kriittisten sosiaaliteorioiden kautta.

Voimaantumista voidaan tarkastella erittelemällä siihen kuuluvia osa-alueita. Pääkkönen (2014) esittelee hollantilaisen VrijBaan- tutkimusprojektin, jossa voimaantuminen on määritelty kuuteen osa-alueeseen (kuvio 1). Nämä tutkimusprojektin määrittämät osa-alueet : 1. osaaminen, 2. itsemääräämisoikeus, 3.vaikuttavuus, 4.merkityksen kokeminen, 5.minäkuva sekä 6.yhteisöllisyys. Osaamisella tarkoitetaan luottamusta omiin kykyihin ja taitoihin sekä niiden tunnistamista. Itsemääräämisoikeus viittaa osaamiseen ja haluun tehdä itseä koskevia päätöksiä. Vaikuttavuus viittaa oman toiminnan merkityksellisyyteen. Merkityksen osa-alue taas tarkoittaa sitä, että yksilön toiminta koetaan mielekkääksi ja arvokkaaksi. Minäkuvalla viitataan siihen, että hyväksyy itsensä sellaisena kuin on, sekä omaa positiiviseen omakuvaan. Yhteisöllisyyden ymmärretään sitä, että yksilö kokee itsensä osaksi yhteisöään ja kokee yhteiskunnan turvallisena. (Pääkkönen 2014: 11—12.)

Kuvio 1. Voimaantumisen osa-alueet VrijBaan -tutkimusprojektin mukaan

Yleisesti voidaan todeta, että voimaantuminen nähdään prosessina, jossa yksilö, yhteisö tai molemmat saavat voimavaroja ja energiaa omaan elämäänsä. Se, mitä tämä voima käytännössä on, tai mitkä asiat liittyvät sen prosessiin, on vahvasti riippuvainen kontekstista ja lähestymistavasta. (Mahlakaarto 2010: 25.) Vaihtuvista konteksteista ja viitekehysistä huolimatta voimaantumisen teorioista on löydettävissä yhteneväisyyksiä sen ilmenemismuodoista. Räsänen (2014) kuvaa näitä yhteneväisyyksiä ihmisen vapautena tehdä valintoja sekä ajatuksissaan että teoissaan, ihmisen itsenäisyytenä muodostaa suunnitelmia sekä tavoitteita ja aikomuksia riippumatta sosiaalisen todellisuuden asettamista vaatimuksista ja paineista. Voimaantumista ilmentää myös se, missä määrin ihminen omaa selkeän minäkuvan ja kokee itsensä itsenäiseksi. (Räsänen 2014: 26 — 27.)

Voimaantumista voidaan tarkastella yksilön tai yhteisön voimaantumisosessina tai prosessin lopputuloksena. Tutkimuksen kentässä lähestymistavat eroavatkin usein juuri siinä, tarkastellaanko voimaantumista yksilön sisäisen kokemuksen vai yhteisön ulkoisen vaikuttamisen kautta, sekä siinä, mikä on voimaantumisen tavoite. (Mahlakaarto

2010: 25.) Opinnäytetyöni keskiössä on yksilöllinen voimaantuminen. Yhteiskunnallinen näkökulma jää tässä työssä vähemmälle tarkastelulle, sillä koen sen olevan vähemmän merkityksellinen suhteessa tämän työn tavoitteisiin. Näen kuitenkin voimaantumisen kannalta erityisen merkittävänä yksilön suhteen omaan yhteisöön, sillä voimaantunut yksilö näkyy yksilön valmiuksien vahvistumisen kautta myös yhteisöjen vahvistumisena. (Mahlakaarto 2010: 25.)

4.2 Voimaantuva yksilö

Siitonen (1999) kuvaa voimaantumisprosessia ihmisestä itsestä lähteväksi. Voimaantumista ei siis voi nykykäsityksen mukaan nähdä omaisuutena, jota voisi halutessaan jakaa myös muille, vaan se koostuu monimutkaisista prosesseista, jotka lähtevät ihmisestä itsestään (Wend & Seymore 2010: 674; Mahlakaarto 2010: 25; Siitonen 1999: 93) Yleisellä tasolla yksilön voimaantumista voidaan kuvata ihmisen omien kykyjen, päämäärien ja arvojen tiedostamisena, sekä kykynä toteuttaa itseään ja vaikuttaa ympäröivään sosiaaliseen todellisuuteen (Mahlakaarto 2010: 26—27). Saavuttaakseen nämä kyvyt ihmisen on itse löydettävä omat voimavaransa. Voimaantuminen on henkilökohtaista, mutta ympäristö on prosessin kannalta kuitenkin merkityksellisessä asemassa. Tämän prosessin osien hahmottaminen on haasteellista, sillä jokainen ihminen voimaantuu omista lähtökohdistaan käsin. (Siitonen 1999: 93). Voimaantumisprosessin voi nähdä poistavan niitä henkilökohtaisia ja sosiaalisia esteitä, jotka ovat yksilön pystyvyyden ja itseohjautuvuuden tiellä. (Wend & Seymore 2010: 674—677.) Prosessin lopputuloksena on voimaantunut ihminen, joka on löytänyt omat voimavaransa ja on vapaa määrittämään omaa elämänsä sekä päätöksiään. (Siitonen 1999: 93.) Pääkkönen (2014) painottaa yksilöllisessä voimaantumisessa erityisesti yksilön kykyä ottaa oma elämä haltuun ja vapautua rajoitteista. Näiden pyrkimysten saavuttamisen kannalta olennaisia tekijöitä ovat kasvanut, arvostus itseä kohtaan, kokemus yhteiskuntaan kuuluvuudesta, toiveikkuus ja yksilön kunnioittaminen. Tärkeää on myös ihmisen tunne yhteenkuuluvuudesta erityisesti niihin ihmisiin, jotka jakavat samanlaisia kokemuksia. (Pääkkönen 2014: 12.)

Räsänen (2014: 79.) mukaan ihmisen henkilökohtaiset vahvuudet ovat olennainen osa voimaantumisprosessia. Vahvuuden kriteerien täyttymiseen vaaditaan, että vahvuuteen liittyy omistajuuden tunnetta sekä aitoutta. Henkilö tuntee vahvuutensa kuuluvan todelliseen minäänsä. Vahvuuksilla itsessään on jo vahvistava piirre, ja niihin kuuluu, että henkilö itse tietoisesti omistaa vahvuutensa. Vahvuudet osoittavat toiminnallista kyvykkyyttä,

mikäli henkilö käyttää niitä elämässään. Vahvuuksien avulla ihminen on ja tuntee olevansa aito ja autonominen (Räsänen 2014: 79—81). Siitonen (1999) kuvaa vahvuuksien löytämisen ja käyttöönoton kautta saavutettavaa voimaantumista vapauttavaksi tunteeksi omasta kyvykkyydestä, luovuudesta ja pätevydestä. Voimaantuneisuus on tunnetta oman voiman virtauksesta, sekä voimasta toimia ja kasvaa yhdessä muiden kanssa. Voimaantuneen ihmisen elämänilo ja energia on tarttuvaa, ja hänen itsetuntonsa vahvistaa vuorovaikutusta muiden ihmisten kanssa. Hän myös itse vahvistuu tästä vuorovaikutuksesta. (Siitonen 1999: 94.) Voimaantuminen voidaan nähdä myös suotuisana olemassaolokokemuksena sekä identiteetin eheytenä, jossa minuuden arvostaminen ja kehittäminen on keskeistä. Tällöin voimaantuminen on ihmisen kykyä voida hyvin, kasvattaa omaa potentiaalia ja kehittää itseään. (Mahlakaarto 2010, 28.)

Yksilön voimaantumista voidaan siis tarkastella sen prosessin näkökulmasta, tai keskittyen prosessin tulokseen eli siihen, miten voimaantuneisuus ilmenee. Osa näkemyksistä painottaa voimaantumista ihmisen oman tietoisuuden ja näkemysten rakentajana. Toiset taas painottavat sitä ihmisen persoonallisten kykyjen ja piirteiden, pätevyiden tai osaamisen kokemuksena. Jotkut näkemykset painottavat itsearvostuksen ja vapautumisen tunnetta, joka lisää itsearvostuksen tunnetta, antaa energiaa ja kohottaa itsetuntoa. Yhteistä näkemyksille on kuitenkin se, että voimaantuminen nähdään prosessina, johon liittyy myönteinen muutosvoima, joka vahvistaa itse itseään ja on luonteeltaan emotionaalinen (Mahlakaarto 2010: 28). Tarkastelen tässä opinnäytetyössä voimaantumista erityisesti yksilön subjektiivisuuden vahvistamisena, minäkuvan eheytenä sekä omien kykyjen löytämisenä ja käyttöön ottamisena. Voimaantunut yksilö omaa positiivisen kuvan itsestään ja hän on hyväksynyt itsensä sellaisena kuin on.

5 Lastenkirjallisuus vammaisen lapsen subjektiuden vahvistajana

5.1 Ympäristön vaikutus vammaisen lapsen identiteettiin

Lapsi kasvaa ja kehittyä ainutkertaiseksi yhteisöömme rikastuttavaksi ihmiseksi kokemustensa ja toimintansa myötä. Aivot ohjaavat toimintaa sekä havaintojen tekemistä, kun taas havainnot ja toiminta ohjaavat aivojen kehitystä. (Mäkelä 2009: 7.) Vauva- ja sikiötutkimus on syventänyt kuvaa lapsesta aktiivisena vuorovaikuttajana. Jo vastasyntynyt vauva on syntyessään aktiivinen ja suuntautuu ulkomaailmaan valmiina vastavuoriseen kontaktiin. (Hofsten 2012: 67.) Lapset nauttivat toimintamahdollisuuksiensa tutkimisesta ja ovat innokkaita löytämään uusia mahdollisuuksia toimia. Tähän ei vaikuta ulkopuolinen pakko, vaan lapsi etsii ja tutkii vaikutusmahdollisuuksiaan ympäristöstä luontaisesti. Samalla lapsen psyyke sekä kognitiiviset, motoriset ja sosiaaliset taidot kehittyvät. Lapsen mahdollisuudet tutkia ja toimia sekä olla vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa määrittävätkin pitkälti lapsen havainnoinnin, suunnitelmallisuuden ja motivaation kehittymistä (Hofsten 2012: 67–73.) Se mitä lapselle tapahtuu ja minkä lapsi kokee onnistuvaksi, muodostaa lapsen käsityksen omasta itsestään yhteydessä ympäröivään todellisuuteen. (Mäkelä 2009: 7.)

Aktiivisena toimijana kasvaminen kuitenkin edellyttää kykyä, tarvetta ja halua muuttaa itse itseään eli tulla toimintakykyiseksi subjektiksi. Tämä on keskeinen osa mielekkyyden ja motivaation rakentumista, sekä osa tärkeitä kehityksellisiä elementtejä. Yksilön identiteetin rakentumisen tärkeä edellytys on käsitys itsestä toimijana ja tunne siitä, että omilla teoilla on vaikutusta. (Rainio 2012: 114.) Toisaalta toimijuus ei ole vain yksilötason ilmiö, vaan todellisuudessa toimijuutta voi toteuttaa vain yhteisö erilaisten kulttuurien, symbolien ja välineiden avulla. Oleellista onkin kysyä, missä määrin erilaisilla ihmisyyhteisön jäsenillä on pääsy toimijuuden piiriin, eli miten heidän toimijuutensa tulee kuulluksi ja nähtyksi. (Rainio 2012: 111.) Vammaisten kohdalla erityisen oleellista on se, missä määrin vammaisten henkilöiden toimijuutta kuullaan ja nähdään, sillä he ovat suuremmissa riskissä syrjäytyä ja jäädä hyvinvoinnin ulkopuolelle (Vehmas 2003: 103. ks. Erikson 2008: 7–12.) Yksilö voi esimerkiksi kokea painetta omaksua itselleen sellainen identiteetti, jota leimaa toimimisen rajoittuneisuus. Leimasta saattaa tulla pysyvä osa minuutta, jolloin ihminen määrittelee itsensä ja oman elämänsä leiman kautta. Toisaalta ympäristö voi myös pyrkiä estämään tällaista perinteistä ja toiseutta tuottavaa vammaisuuden kategorisointia kieltäytymällä asettamasta vammaisuutta normaaliuden ja terveyden vastakohtaksi. (Lehtiniemi 2015: 12.)

Ympäristöllä on siis valtava merkitys lapsen identiteetin rakentumisen kannalta. Lapsi tutkii omia toimintamahdollisuuksiaan ja rakentaa identiteettiään sen mukaan, miten ympäristö vastaa hänen pyrkimyksiin vaikuttaa ja olla vuorovaikutuksessa. Vammaisen lapsen kohdalla olisikin tärkeää, että ympäristö pyrkisi tukemaan sellaisen identiteetin muodostumista, joka ei estä lapsen toimijuuden kokemuksia. Leikki, tarinat ja sadut, jotka tempaavat mukaansa ja joissa juoni tukee oman ja muiden toiminnan rajojen koettelua, mahdollistavat irtautumisen todellisuuden rajoitteista, sekä oman toimijuuden ja identiteetin tarkastelun ja uudelleenrakentamisen (Rainio 2012: 111—129; Mahlakaarto 2010, 21—23.)

5.2 Samastuminen satujen sankareihin

Vörlinin (2013) toteuttama tutkimus lapsuudessa koettujen satujen merkityksestä aikuis-tumisprosessissa osoittaa satujen ja niiden sankareihin samastumisen merkityksen psykososiaalisessa kehityksessä. Tutkimuksen mukaan sadut koetaan tuovan turvaa ja lohtua, mutta toisaalta niistä myös opitaan uutta. Satujen ja tarinoiden sankarihahmoin samastuminen auttaa lasta jaksamaan vaikeuksien kohdatessa, ja satujen hahmoilta opitaan erilaisia keinoja selviytyä ja ratkoa ongelmatilanteita. (Vörlin 2013: 54.) Lapsi hakee samastumisen kohteita hänelle tärkeistä sankarihahmoista, joihin hän itseään peilaa. Lapsen kannalta samastuminen on olennainen osa jo varhaislapsuudessa alkavaa identiteetin ja minän rakentumista, sekä niiden peilaamista ympäristöstä saatuun palautteeseen. (Tiihonen & Tornainen 2013: 14—15.)

On todettu, että lastenkirjallisuuden ja satujen sankarihahmojen kautta avautuu lukijalle mahdollisuus samastua ja asettua aktiivisen subjektin asemaan. Tarinoihin eläytyminen luo lapsille mahdollisuuden kokeilla ja tutkia omaa toimijuutta, eli sellaista vaikuttamista ja osallistumista, jonka yleensä ajatellaan kuuluvan aikuisten maailmaan. Juonelliset tarinat, joissa on ristiriitatilanteita ja ratkaisua vaativia ongelmia, mahdollistavat ihmisyyden ja arkielämän ehtojen koettelemisen mielikuvituksen avulla. Mielikuvituksen avulla lapset luovat myös uutta, sekä ylittävät, muokkaavat ja uudistavat näitä arkielämän ehtoja ja käsityksiä ihmisyydestä. (Rainio 2012, 108—111.) Lapsi vertaa itseään ja samastuu sadun sankarihahmojen ominaisuuksiin, joka auttaa lasta selviämään lapsuuden ja nuoruuden vaikeista tilanteista. Sankareihin samastuminen tuo lapsen elämään sellaista voimaa, jonka avulla hän kykenee selviämään mahdottomiltakin tuntuvista tilanteista. (Vörlin 2013: 58.)

Rainio (2012) esittää tekstissään lainauksen Astrid Lindgrenin 1973 julkaistusta kirjasta *Veljeni leijonamieli*. Kyseinen lainaus osoittaa esimerkillisesti, miten tarinoiden sankarihahmoihin samastuminen voi toimia lukijan subjektiuden vahvistajana:

Silloin minä tein päätökseni. Jysäytin nyrkkini kaniinihäkin seinään niin, että kaniinit hypähtivät, ja sanoin ääneen, jotta asia varmistuisi; —Minä teen sen! Minä teen sen! Minä en ole mikään... rikkahippunen! Voi miten hyvältä tuntui kun päätös oli tehty

Yllä oleva lainaus kuvastaa satuhahmo Korppu Leijonamielen askelta kohti tuntematonta ja vaarallista seikkailua. Se on päätös astua sivusta eteen, tulla osaksi tarinaa ja ratkaisua. Korpun päättäväisyyden takana on veljen hätä, ja Korppu joutuu nyt tekemään itsenäisen vaikean valinnan ja kohtaamaan omat pelkonsa. Veljen hädän lisäksi Korpun päättäväisyyden takana on tarve jakaa, kuulua, toimia ja vaikuttaa yhdessä muiden kanssa. (Rainio 2012: 107)

Kirjallisuus ja media tarjoavat useita keinoja rakentaa identiteettejä. Nykypäivän media ruokkii sellaista sosiaalista muutosta, jossa yksilöllä on lupa vapautua tuloksellisuuden ja rationaalisuuden pakotteista. Tällainen sentimentaalisuuden ja taikuuden valjastama media antaa yksilölle luvan ilmaista inhimillisiä tunteita, epärationaalisuutta ja spontaanuutta. Kirjallisuuden ja median tarjoamat keinot rakentaa sosiaalista identiteettiä ovat luvallisia kaikille ihmisille. Vallitsevalla kulttuurilla, tuotetulla kirjallisuudella, medially sekä puhutulla kielellä onkin merkittävä vaikutus vammaisten identiteettien rakentumiseen. (Erikson 2008: 96—97; Nyqvist 2010, 42. ; Vehkakoski 2003, 93.)

5.3 Vammaisuuden kuvaukset lastenkirjallisuudessa

Media ja taide toimivat yhteiskunnassa todellisuuden ilmiöitä heijastavina peileinä. Toisaalta taas se, miten toimitusvälineet sekä taide kuvaavat sekä nimeävät kulttuurimme ilmiöitä, vaikuttaa siihen miten nämä ilmiöt yhteiskunnassa nähdään. (ks. Vehkakoski 2003: 92—94.) Kulttuurisissa kuvauksissa luokitellaan, nimetään sekä annetaan asioille merkityksiä, jolla on suora yhteys ympäröivään sosiaaliseen todellisuuteen. Toisin sanoen erilaisten sosiaalisten merkitysten antaminen sekä asioiden nimeäminen ei ikinä tapahdu tyhjiössä, vaan yksilöistä tehdyt luokittelut vaikuttavat siihen, miten he kokevat ja näkevät itsensä yksilönä sekä yhteisönsä jäsenenä, mutta myös siihen miten muut heidät näkevät. (Nyqvist 2010: 42.) Erittäin merkityksellisenä voimme nähdä sadut ja tarinat, jotka koskettavat ja luovat merkityksiä jo valmiiksi marginaalissa olevissa ihmis-

ryhmissä. Kirjoja lukemalla lapset luovat kuvaa maailmasta yrittäen ymmärtää sen ilmiöitä. Kirjat voivatkin olla lapselle ainoa mahdollisuus saada kosketus vammaisuuden ilmiöön. (Nyqvist 2010: 42.) Toisaalta on äärimmäisen tärkeää huolehtia juuri vammaisten henkilöiden tietoisuuden kasvattamisesta (Oikeusministeriö 2016: 100—101).

Vammaisuuden kuvaus lastenkirjallisuudessa on hyvin vanha aihe. Jo 1800-luvulla vammaisuuden kuvauksia löytyy lastenkirjallisuudesta. Motiivit kuvata vammaisuutta lastenkirjallisuudessa ovat pysyneet kautta historian lähestulkoon samoina. 1800-luvulta aina 2000-luvulle saakka, lastenkirjallisuudessa kuvataan vammaisuutta sen perinteisen määritelmän mukaisesti. Vammaisuutta pyrittiin kuvaamaan tarinoissa onnettomana ja tuskin elämisen arvoisena elämänä. Perinteinen kuvustapa säilyi aina 2000-luvulle asti, jolloin tietoisuus vammaisuuden ilmiöstä ja ilmiön luonnollisuudesta kasvoivat. (Heiskanen 2013: 19.)

5.4 Vammaisuuden konstruktiot saduissa ja tarinoissa

Vammaisuutta käsittelevien lastenkirjojen tarkoituksena on ollut kautta historian tuoda esiin vammaisten henkilöiden fyysisen vaurion merkityksellisyys. Tavat, jolla lapsille suunnatut tarinat tätä tuovat esiin, ovat vaihdelleet huomattavasti riippuen yhteiskunnan vallitsevista arvoista. Lähes kaikissa lastenkirjoissa, jotka ovat käsitelleet vammaisuutta, on vammaisuuden fyysinen ulottuvuus määrittänyt sen, miten yksilöstä puhutaan. (Nyqvist 2010: 43) Tällaiset teokset luovat vammaisuuden sääliävyttä ja toiseutta korostavia identiteettejä, sillä niissä vammaisen ihminen määrittyy ensisijaisesti hänen vammansa perusteella (ks. esim. Vehkakoski 2003: 92—94.) Vammaisuuden kuvaukset voidaan jakaa tyypillisiin ja ideaaleihin kuvauksiin. Ideaalit kuvaukset ovat sellaisia kertomuksia, jotka kuvaavat vammaisuutta todenmukaisesti, eikä tarinoista ole haittaa vammaisille ihmisille. Tyypilliset kertomukset taas ovat sellaisia, joissa vammaisuus nähdään negatiivisena, poistoivottuna ja kuolemaakin kamalampana asiana. (Heiskanen 2013: 19.)

Tarinat, jotka ovat kirjoitettu ennen 1970-lukua, konstruoivat vammaisuutta niin, että tarinoiden päähenkilöiden fyysinen vamma määrittää heitä yksilöinä siinä määrin, että heistä puhutaan heidän fyysisten vaurioiden määrittäminä eikä heidän omilla nimillään. Näin ollen kyvyttömyys nähdä on sokeutta ja kyvyttömyys kuulla on kuuroutta, ja henkilö joka ei kykene kävelemään on rampa. Tarinoissa siis fyysinen vaurio on niin määrittävä

tekijä, että henkilöä kutsutaan ominaisuuden nimellä hänen oikean nimensä sijaan. Vammaisuuden identiteetti rakentuu siis ajatukselle siitä, että vammainen henkilö ei voi verrata itseään vammattomaan, vaan jää normaaliuden ulkopuolelle ja voi luokitua samantyyppiseksi ainoastaan muiden vammaisten kanssa. (Nyqvist 2010, 43—44; Heiskanen 2013: 18—19.)

Lastenkirjat määrittävät siis vammaisuuden lisäksi myös sitä, mikä yhteiskunnassa koetaan tavallisena ja normaalina. Esimerkiksi lähes kaikissa eläinsaduissa tavallisuus määrittyy sen kautta, miten kyseessä oleva eläin suoriutuu lajilleen ominaisista tehtävistä. Toisaalta ihmisillekin asetetaan tietyt odotukset erinäisiin elämästä suoriutumiseen liittyviin tehtäviin. Ihmisen ideaali elämästä suoriutuminen näkyy lastenkirjoissa muun muassa oletuksena, että ihmisen tulee pärjätä ja toimia elämässään mahdollisimman itsenäisesti, ilman muiden apua. Normaaliuden määrittäessä edellä mainitulla tavalla on sanomattakin selvää, että vammaisuus ei luokituta normaaliuden piiriin, vaan se suljetaan sen ulkopuolelle. (Nyqvist 2010: 43—44) Tällaiset tarinat vahvistavat perinteistä vammaisuuden näkemystä, jossa vammaisuus on nähty lähinnä yksilön heikkoutena tai negatiivisesti latautuneena ominaisuutena, joka on sekä yksilön että yhteisön kannalta ei-toivottua (Vehmas 2003: 103—105).

Vamma siis määrittää henkilön identiteetin, jolloin yksilö suljetaan automaattisesti marginaaliin. Vain muutamissa lastenkirjoissa, jotka käsittelevät vammaisuuden teemaa, ei toistu edellä esitetyn kaltainen vammaisuuden diskurssi. Esimerkiksi Sirkka-Liisa Heinosen (1986) teoksessa ”Mykkä tytär” päähenkilöä verrataan muihin tarinan henkilöihin tuoden esiin hänen kykenemättömyys puhua, mutta toisaalta tavallista nokkelampi mieli. Päähenkilö kuvataan muuten aivan tavalliseksi maahistytöksi, mutta hän ei kykene puhumaan. Tyttö kuitenkin oppii kaiken uuden paljon muita maahislapsia nopeammin. Hän kerää metsän marjat, kutoo itselleen paidan sekä kehrää kuun hopeista lankaa. Tässä tarinassa päähenkilön kykenemättömyys puhua ei määritä häntä ulkopuoliseksi. Toisaalta hänen kykenemättömyytensä myös kompensoituu etevyytenä, jota muilla taas ei ole yhtä paljon. (Nyqvist 2010: 43—45; Heiskanen 2013 18—20.)

Erilaiset lastenkirjat noudattelevat erilaisia vammaisuuden kuvauksia riippuen aikakaudesta sekä tarinoiden ja katkelmien tarkoituksesta. Realistisissa tarinoissa on yritetty tavoittaa sitä, millaisena vammaisuuden ilmiö voisi ilmentyä todellisuudessa. Symbolisissa tarinoissa taas vammaisuutta ei ole edes yritetty kuvata todenmukaisesti, vaan ne ovat vammattomien ihmisten käsityksiä, ja lähes poikkeuksetta syyllistyvät normaaliuden

ihannoimiseen. Vammaisten ihmisten normalisoiminen ei ole ongelmaton, vaan se nähdään heihin kohdistuvan syrjinnän ytimessä olevaksi asiaksi. Ongelmaksi muodostuu tällöin erilaisuuden arvostamisen puutteellisuus, joka ilmenee erityisesti normalisoiduissa vammaisuuden kuvauksissa. Oleellista onkin juuri se, että vaikka yksilö esitetään ”tavallisena” niin tavallisuutta ei ole erikseen määritelty teoksessa vaan ymmärretään, ettei samanlaisuus ole normaaliutta eikä erilaisuus epänormaaliutta. (Heiskanen 2013: 44—50; Nyqvist 2010: 52—53).

6 Opinnäytetyön toteutus prosessina

6.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja taustalla vaikuttavat näkemykset

”Jokainen yksittäinen luonteenpiirre tai erityisominaisuus voi tuettuna kypsyä voimavaraksi sekä yksilölle että yhteisöllemme.” (Mäkelä 2009: 8).

Näen tämän opinnäytetyön saaneen ensimmäisen kipinän juuri yllä mainitun lauseen kaltaisesta ajatuksesta, erilaisuuden ja erityisyyden kunnioittamisesta, ymmärtämisestä sekä sen hyväksymisestä. Ajatuksen siitä, että kaikki erityisominaisuudet ovat nähtävissä sekä yksilön, että yhteisön voimavaroina ja rikkautena, eikä asioina, jotka pitäisi hoitaa pois (tai jotka olisi ylipäättään mahdollista hoitaa pois). Ideologia, joka edustaa ajatusta siitä, että lapsi tulisi korjata oikeanlaiseksi ja voisi vain siten ansaita oikeuden kuulua yhteisönsä, on vanhanaikainen ja edustaa poislähtämisen kulttuuria. (Mäkelä 2009: 7.) Ajatus erilaisuuden arvostamisesta kypsyi ideaksi toteuttaa lastenkirjallisuuden teos. Sellainen tarina, joka pyrkii avartamaan lukijan kuvaa siitä, mitä erityisyyden ymmärtämisellä ja hyväksymisellä parhaimmillaan tarkoitetaan. Sellainen tarina, jonka sankareihin samastuessa lukija tuntee kuuluvansa joukkoon, oman yhteisönsä hyväksymänä. Erityisyyden ymmärtäminen ja hyväksyminen sekä yksilön että yhteisön näkökulmasta, nähdään tässä yhteydessä juuri tällaisena tunteena. Positiivisena kokemuksena omasta itsestä, joka ympäristön näkökulmasta näkyy yksilön toimijuuden kasvuna ja voimaantumisenä. (Mahlakaarto 2010: 23). Oman erityisyyden ymmärtäminen ja hyväksyminen voi siis ilmentyä yksilön voimana ja uskona yrittää (Mäkelä 2009: 7; Mahlakaarto 2010: 25—26.)

Voimaantumisen keskeisinä elementteinä voidaan nähdä oman itsensä arvostaminen ja hyväksyminen sekä omien vahvuuksien löytäminen. Tämän opinnäytetyön kannalta voimaantuminen määrittyi tuotoksen kautta niin, että tuotos pyrkii tukemaan vammaisen lapsen tai nuoren voimaantumisprosessia. Prosessi on henkilökohtainen ja personaallinen, subjektiivista vahvistava ja identiteettiä uudistava. (Mahlakaarto 2010: 22.) Näen subjektiivisuuden kokemisen, ja tämän kokemuksen vahvistumisen tuotokseni keskeisimpänä tarkoituksena.

Mitkä sitten ovat niitä keinoja, joilla ihmisen kokemusta subjektiudesta voidaan vahvistaa? Tässä yhteydessä tarkastelen tällaisena keinona samastumista tarinoiden sankarihahmoihin. Samastuminen tarinoitten sankareihin ja sankareitten tarinoihin mahdollistaa yksilön asettumisen aktiivisen subjektin rooliin, oman identiteetin tarkastelun, oman toimijuuden tutkimisen suhteessa tarinan hahmoihin sekä oman erityisyyden ja ainutlaatuisuuden kokemuksen vahvistumisen. (Mahlakaarto 2010: 21—24 ; Rainio 2012: 107; Tiitonen & Torniainen 2013, 14—15.) Peilaamalla omaa narratiivia ja samastumalla muiden narratiiveihin, yksilön on mahdollista vahvistaa omaa erityisyyden ja ainutlaatuisuuden kokemusta, sekä muovata ja rakentaa eheää ja vahvaa identiteettiä. (Mahlakaarto 2010: 22; Mäkelä 2009: 7). Samastuminen ja oman narratiivin peilaaminen lastenkirjallisuuden teoksen sankarihahmoihin nähdään tämän opinnäytetyön osalta keskeisimpinä keinoina vahvistaa vammaisen lapsen subjektiuden kokemusta.

Kertomukset ja kuvaukset vammaisuudesta ilmentävät sitä, millainen asema ja identiteetti vammaisille määrittyy yhteiskunnassa. Toisaalta kieli niin puhutussa kuin kirjoitettussa muodossa myös rakentaa ja uudistaa näitä identiteettejä. (Vehkakoski 2003: 92—93. ks. Nyqvist 2010: 42). Haluan nähdä tuottamalleni teokselle myös yhteiskunnallisen vaikuttamisen aspektin. Määritän yhdeksi teoksen tarkoituksiksi toimia vastalauseena kaikille niille vammaisuuden kuvauksille, jotka tukevat vammaisuuden näkemistä yksilöä lamauttavana, toimijuutta rappeuttavana ja toiseutta aiheuttavana. Lastenkirjat saattavat olla ainoa mahdollisuus lapsille saada jonkinlaista kosketuspintaa vammaisuuteen. Lapset rakentavat ja luovat kuvaa maailmasta ja sen ilmiöistä juuri kirjojen, tarinoiden ja muun viihteen kautta (ks. esim. Nyqvist 2010: 42).

6.2 Tuotoksen tavoitteet

Lapsuudessa ja nuoruudessa yksilön identiteetti rakentuu jatkuvasti ympäristön vaikutteiden ja omien toimintamahdollisuuksien dynaamisessa vuorovaikutuksessa. Samastuminen tarjoaa mahdollisuuden tarkastella ja tutkia omaa identiteettiä. (ks. esim. Mahlakaarto 2010: 21—22). Tuotoksen tavoitteena on toimia tarinana, jonka sankarihahmoihin Sylvia-kodin lapset ja nuoret voivat samastua. Tarinana, joka antaa Sylvia-kodin lapsille kokemuksen rohkeudesta ja esteiden voittamisesta ja pyrkii vahvistamaan heidän positiivista minäkuvaansa.

Tuotoksen tarina on pyritty kirjoittamaan mahdollisimman mielenkiintoiseksi niin lapsille kuin nuorillekin lukijoille. Tavoitteena on, että Sylvia-kodin henkilökunta lukisi tarinaa yhteisesti eri ikäisten lasten ja nuorten kanssa, ja luetun jälkeen käytäisiin keskustelua siitä, mitä ajatuksia luettu teksti herätti ja millaisia tuntemuksia henkilöhahmot herättivät. Tuotoksen tavoitteena siis on, että tarinaa lukevat Sylvia-kodin asukkaat voisivat samastua tarinan sankarihahmoihin ja kokea ylpeyttä omasta ainutlaatuisuudestaan. Taustalla toimii ajatus siitä, että tuotosta voidaan soveltaa Sylvia-kodin omista lähtökohdista niin, että se sopii yhteisön työmenetelmiin. Tavoitteena kuitenkin on, että tuotos otettaisiin käyttöön aktiiviseksi osaksi Sylvia-kodin vammaisten lasten ja nuorten eheän identiteetin rakentamiseen tähtäävää työtä. Tarinan hyödynnettävyys ei kuitenkaan tarkoita sitä, että se vaatisi sen sisällyttämistä työmenetelmiin. Tarinaa voi aivan yhtä hyvin lukea omassa rauhassa, omista lähtökohdista käsin. Sankarihahmoihin samastuminen ei ole prosessi, johon ohjataan, vaan lapsi samastuu automaattisesti hänelle tärkeisiin ja voimaa antaviin hahmoihin (ks. esim. Tiihonen & Torniainen 2013: 14—15).

6.3 Sylvia-koti yhdistys

Sylvia-koti on asumispalvelua, perusopetusta, jatko-opetusta ja työtoimintaa tarjoava yhteisö Lahdessa. Kaiken toiminnan perustana on ajatus siitä, että turvallinen arki ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet luovat elämälle vahvan perustan. Keskeisinä ajatuksina toimii toisista huolehtiminen yhdessä työnteon ja elämisen kanssa. Yhteisön periaatteisiin kuuluu huolehtiminen ympäristöstä ja maapallosta. (Sylvia-koti yhdistys n.d.)

Sylvia-kodin toiminta alkoi Espoon Jorvaksessa, Carita Stenbäckin ja hänen äitinsä aloitteesta vuonna 1956. Toimintaa järjestämään perustettiin Sylvia-koti yhdistys vuonna 1958. Carita Stenbäck oli tutustunut Sveitsissä Rudolf Steinerin aloitteista syntyneisiin hoitopedagogisiin koteihin ja päätti aloittaa vastaavan toiminnan vammaisten lasten ja aikuisten kanssa myös suomessa. Vuonna 1968 Sylvia-kodin rakentamista Lahteen alettiin suunnitella. Lähtökohtana oli muodostaa yhteisö, jossa vammaisilla lapsilla olisi mahdollisuus käydä steinerpedagogista erityiskoulua ja asua yhteisössä maaseudulla. Nuorille ja aikuisille rakennettiin työpajoja ja Sylvia-koti aloitti toimintansa Lahdessa vuonna 1970. Sylvia-koti on myös kansainvälisen Camphill-liikkeen jäsen ja edustaa kaikkia liikkeelle ominaisia periaatteita. (Sylvia-koti yhdistys n.d.)

Yhteistyö Sylvia-kodin kanssa koostui lähinnä siitä, että yhteisö antoi minulle hyväksynnän tuottaa lastenkirjallisuuden teos heidän asukkaidensa käyttöön. Sylvia-koti on minulle jokseenkin tuttu yhteisö, sillä isäni on ollut sen toiminnassa mukana jo omasta lapsuudestani asti. Isäni toimi myös yhteyshenkilönä minun ja Sylvia-kodin yhteisön välillä. Sylvia-kodin kaiken toiminnan taustalla vaikuttaa Rudolf Steinerin pedagogiikka (Sylvia-koti yhdistys n.d.). Toteuttaessani tuotostani en ottanut kantaa kyseiseen ideologiaan, vaan hyödynsin työssäni oman oppialani teorioita ja näkemyksiä. Vaikka tuotos onkin rakennettu noudattamatta Sylvia-kodin vahvaa ideologista perustaa, uskon siihen, että ideologinen keskustelu on vain ja ainoastaan rikastavaa.

Toteutin lastenkirjallisuuden teoksen ja annoin sen Sylvia-kodin yhteisön käyttöön saaden siitä hyvää palautetta. Halusin tuottaa yhteisölle jotain uutta, jotain sellaista, jota voisi hyödyntää monella eri tavalla ja monen eri-ikäisen lapsen ja nuoren kanssa. Tavoitteena oli rikkoa rajoja ja herättää yhteisön työntekijöissä ajatuksia mahdollisesti uusista työtavoista ja menetelmistä. Yhteistyöhön kuuluikin ajatus siitä, että Sylvia-kodilla ei ole mitään velvollisuutta ottaa tuotosta omaan käyttöön, mikäli tuotos ei miellytä heitä. Sain tuotoksesta kuitenkin todella innostunutta palautetta, ja Sylvia-koti hyväksyi sen yhteisön lasten ja nuorten käyttöön.

Huolimatta siitä, että tarina on kirjoitettu ensisijaisesti vammaisten lasten ja nuorten käyttöön, se tarjoaa seikkailutarinana samastumismahdollisuuksia kenelle tahansa lapselle tai nuorelle lähtökohdista riippumatta.

6.4 Tuotoksen esittely

Tutustuttuani lastenkirjallisuuden teoksiin minun oli hyvin vaikeaa löytää sellaisia tarinoita, jotka olisivat kertoneet sankarihahmosta, mutta ilmentäneet silti vammaisuuden teemaa. Löytämäni lastenkirjat, jotka kuvasivat vammaisuutta, olivat suurimmalta osin oppimateriaalia vammaisten lasten arkeen. Halusin kirjoittaa sellaisen tarinan, jossa päähenkilö joutuu kohtaamaan erilaisia vammaisuuden identiteettiin liittyviä haasteita, mutta hän määrittyy tarinassa myös sankarihahmoksi. Päädyin kirjoittamaan tarinan nuoresta prinssistä, joka on syntymästään asti ollut kykenemätön kävelemään. Tarkoituksena oli kirjoittaa sankaritarina, jossa sankaruus ei määriy ruumiillisten tai yliluonnollisten voimien perusteella, vaan rohkeuden ja määrätietoisuuden kautta. Taustalla toimi

Mäkelän (2009, 7) kuvaama näkemys siitä, että kaikki erityisominaisuudet rikastuttavat yhteisöjä, ja jokaisella ihmisellä on oikeus olla täysivaltainen yhteisönsä jäsen, riippumatta hänen ominaisuuksistaan. Jokaisella lapsella on myös oikeus nähdä itsensä sankarina, eikä sankaruuteen vaikuta mitkään ruumiilliset tai psyykkiset ominaisuudet. Tarkoituksena oli luoda fantasiakirjallisuuden tarina, joka kertoo nuoren prinssin seikkailusta sekä siitä, miten hän oppii hyväksymään itsensä, löytää omat voimavaransa, selviää suurista ja vaarallisista seikkailuista ja luo uusia ystävyysuhteita. Sankarihahmona nuori prinssi edustaa valtamedian ihannoiman sankarihahmon vastakohtaa, ja hän näyttäytykin eräänlaisena antisankarina, sillä hän ei kykenisi selviämään seikkailuista yksin. Prinssi on kuitenkin hyvin sinnikäs ja äärettömän rohkea. Hänen voimavarojaan ovat myös älykyys ja kekseliäisyys. Hän uskaltaa lähteä kohti vaaratilanteita eikä epäröi pyytää apua muilta. Sankarihahmona prinssi tarjoaa samastumisenkohteen hyvin monenlaisille lapsille ja nuorille, eikä suinkaan vaan heille, joilla ei ole kykyä kävellä omilla jaloillaan.

Prinssin kuva itsestään on tarinan alussa negatiivinen, sillä häntä syrjitään vammansa takia. Löydettyään omat voimavaransa ja selvittyään äärimmäisistä haasteista hänen kokemus omasta subjektiudesta kuitenkin muuttuu ja vahvistuu, ja prinssi rakentaa identiteettiään läpi koko tarinan. Tarinan lopussa prinssi kruunataan kuninkaaksi eikä häntä enää syrjitä. Sylvia-kodissa tehtävän työn tavoitteena on jokaisen mahdollisuus toimia tärkeänä osana yhteisöä ja elää yksilöllistä ja omannäköistä elämää. (Sylvia-koti yhdistys n.d.) Tuotoksen päähenkilö prinssi Leopold on tarinan alussa yhteisönsä hylkäämä, syrjäytynyt ja unohdettu henkilö. Hänen identiteettinsä sisältää kokemuksia hyödyttömyydestä, pystymättömyydestä sekä oman vamman negatiivisesta määrittävyydestä. Prinssi kokee vahvasti, että hänen vammansa estää häntä olemasta kuin muut:

Päivä toisensa jälkeen hän istui huoneessaan ikkunan ääressä ja katseli, kuinka linnut lensivät linnan korkeitten tornien ympärillä, kuinka metsästäjät palasivat retkiltään hevosilla ratsastaen, ja kuinka lapset leikkivät kuningaskunnan torilla ja kapeilla kaduilla. Leopold toivoi niin, että hän olisi voinut kokea kaiken tämän samalla tavoin kuin muut sen kokivat, mutta sisimmässään hän tunsikin, ettei se ikinä olisi mahdollista. Hänen kohtalonaan oli vain olla paikoillaan, istua tammisen sängyn reunalla ja katsella ulos ikkunasta. (Prinssi Leopold ja Pimeyden Kuningas, Liite 1: 4).

Prinssi kohtaa kirjan alkupäässä Kultaisen kotkan, joka symboloi tarinassa rohkeutta ja uskoa itseensä. Kultainen kotka asettaa prinssin tilanteeseen, jossa prinssin on unohdettava aikaisempi identiteettinsä, ja rakennettava uutta. Kultainen kotka on rohkeus, jonka avulla prinssi ensimmäistä kertaa elämässään uskaltaa lähteä kohti tuntematonta

ja omalle epämukavuusalueelleen. Tämä subjektiuden vahvistaminen mahdollistaa prinssin identiteetin tarkastelun ja uudelleenrakentamisen:

”Katsos minä en lainkaan pysty kävelemään...”, vastasi hän kotkalle hiljaa. ”Minä tiedän sen, prinssi hyvä. En minäkään pysty kynsikkäillä jaloillani kävelemään. Minä lennän. Sinulla on muita ominaisuuksia, jotka ovat aivan yhtä arvokkaita kuin kyky lentää tai juosta. Sinä katsot maailmaa eri tavalla kuin ihmiset, jotka voivat kävellä pois tai paeta paikalta juosten. Sinulla on jotain sellaista tietämystä ja ymmärrystä elämästä, mitä muilla ei ole. Juuri siksi minä tarvitsen sinun apuasi. (Prinssi Leopold ja Pimeyden Kuningas, Liite 1: 5).

Koko tarinan ajan prinssi joutuu voittamaan omia pelkojaan ja kohtaamaan itseään vaarallisissa ja vaikeissa tilanteissa. Välillä prinssi on menettää toivonsa, mutta hän ei koskaan luovuta. Tarina on kokonaisuudessaan prinssin voimaantumisprosessia kuvastava kertomus siitä, miten prinssin subjektiuden vahvistuessa hänen identiteettinsä muuttuu. Hän alkaa luottaa itseensä yhä enemmän, ja hänelle avautuu uusia seikkailuja, joista selviäminen antaa hänelle uusia taitoja ja vahvuuksia sekä vahvistaa hänen ystävyys-suhteitaan. Tarina tarjoaa myös mahdollisuuden pohtia ja peilata omaa narratiivia suhteessa prinssin narratiiviin.

Tarinan toisena tärkeänä sivuhenkilönä toimii susi, joka on sokeutunut. Prinssistä ja sudesta tulee hyvät ystävykset, ja heidän välilleen syntyy syvä kumppanuus. Prinssi ratsastaa sokealla sudella, ja toimii suden silminä ohjaten sutta oikeaan suuntaan. Susi taas toimii voimana, joka kuljettaa heitä eteenpäin:

Kuule Ollo, minun jalkani ovat yhtä hyödyttömät kuin sinun silmäsi, mutta minun silmäni ovat terävät, ja sinun jaloissasi virtaa vielä voima. Luota sinä silmiesi tehtävä minulle, ja minä luotan jalkojeni tehtävän sinulle. Yhdessä meitä ei voi pysäyttää ei sitten mikään! (Prinssi Leopold ja Pimeyden kuningas, Liite 1: 9).

Prinssi ja susi kokevat kumppanuuden voiman heidän kompensoidessaan toinen toistensa heikkouksia. Yhdessä ystävyksien vammat eivät ole enää heitä rajoittavia. Voimaantumisprosessin voikin nähdä poistavan juuri niitä henkilökohtaisia esteitä, jotka toimivat esteenä pystyvälle ja itseohjautuvalle yksilölle (ks. esim. Wend & Seymore 2010, 674—677.). Sekä prinssi että susi ovat ilman toistaan kykenemättömiä liikkumaan mielekkäästi. Heidän identiteettinsä myös määrittyy vahvasti sen mukaan. Toisensa löydettyään heidän toimijuutensa kasvaa, sillä heidän vammansa eivät ole enää heitä rajoittavia. Yllä esitetyn ymmärtämisen voidaankin nähdä yhdeksi tärkeäksi tuotoksen tavoitteeksi. Yhdessä ystävykset pystyvät toimimaan mielekkäästi, toinen toistaan tukien. Näin he voimaantuvat yhdessä, toisiaan vahvistaen. Sylvia-kodissa tehtävän työn yhtenä tärkeimmistä tavoitteista on, että jokainen saa elää ja olla tärkeä osa yhteisöään.

Työ siis pyrkii vähentämään niitä esteitä, jotka rajoittavat yksilöiden toimijuutta. Tarinassa prinssin ja suden kumppanuus auttaa ymmärtämään sitä, että jokaisella on oma tehtävänsä, ja se on aivan yhtä tärkeä kuin muitten, ja yhdessä vahvuudet otetaan käyttöön, eikä heikkoudet enää määritä toimijoita. Tämä teema jatkuu läpi koko tarinan.

Tarinan lopussa prinssi palaa kuningaskuntaan, jossa hänet oli suljettu vammansa takia yhteisön ulkopuolelle. Hylkääminen ja syrjintä prinssiä kohtaan johtui kuningaskunnan asukkaiden huonosta tietämyksestä, ja uskosta, että vammaisuus on automaattisesti yksilöä rajoittava tekijä ja huonompaan arvoon asettama ominaisuus. Tarinassa ihmiset eivät uskoneet, että prinssistä olisi mitään hyötyä, sillä hänen vammansa määritteli sen, kuka hän oli. Prinssi kuitenkin osoittaa nämä oletukset vääriksi, ja lopussa hänet kruunataan kuningaskunnan kuninkaaksi, mikä symboloi tarinassa uutta, vahvistunutta identiteettiä:

Anna anteeksi, ettemme nähneet sinussa sitä, minkä sinä itse näit. Anna anteeksi, ettemme tukeneet sinua emmekä uskoneet sinuun. Sinä näytit meille ja koko Tam-mimetsän kuningaskunnan asukkaille sellaista rohkeutta ja määrätietoisuutta, jollaisen olemassaolon olimme unohtaneet kokonaan”, sanoi Agmur ja kietoi käsivartensa poikansa ympärille. Sitten hän otti kruunun päästään ja asetti sen hellästi Leopoldin tummille hiuksille. ”Tästä päivästä lähtien sinua tulee kutsua kuningas Leopoldiksi” (Prinssi Leopold ja Pimeyden kuningas, Liite 1: 39).

Tarinan yhtenä tavoitteena oli kasvattaa tietoisuutta niin vammaisten kuin vammattomienkin lasten parissa. Ymmärrys siitä, että vammaisuus ei ole asia, jonka vuoksi yksilö olisi arvottomampi yhteisöllemme, toimi tärkeänä teemana läpi kirjan. Prinssi todistaa kaikki vammaisuuden perinteistä näkemystä noudattavat ennakkoluulot vääriksi, ja lopulta hän osoittautuu koko kuningaskunnan pelastajaksi kukistaessaan yhdessä ystävystensä kanssa Pimeyden kuninkaan, jonka pahuus uhkaa koko kuningaskuntaa. Kokonaisuudessaan tuotos tarjoaa mielenkiintoisen ja mukaansatempaavan tarinan, joka antaa mahdollisuuden samastua sen sankarihahmoihin.

Tuotoksen tarina, ja tarinan kuvitus ovat kokonaan minun itsenäisesti toteuttamia. Maalasin ja piirsin tuotoksen kuvat käyttäen apuna piirtämiäni, ja irti leikkaamiani sapluunia. Kun kyseessä on vammaisille lapsille ja nuorille tarkoitettu tuotos, olisi tuotoksen tekstin voinut muuttaa selkokielisemmäksi ja esimerkiksi myös sokeitten luettavaan muotoon. Kaikissa töissä on kehittämisen varaa. Lopputulokseen olen kuitenkin todella tyytyväinen, ja uskon että tarinasta on hyötyä ja iloa monelle lapselle ja nuorelle.

7 Lopuksi

Tarinan kirjoittaminen vei minulta valtavasti aikaa, sillä halusin sen olevan mielenkiintoinen tarina kenelle tahansa lukijalle. Toisaalta halusin myös, että siinä ilmentyvät näkemykset ja teorit vammaisuudesta, subjektiuden vahvistumisesta, identiteetin rakentumisesta sekä tietoisuuden kasvamisesta. Haastavinta oli löytää keinoja sitoa teoreettisia näkemyksiä ja fantasiaa tarinassa. Omasta mielestäni onnistuin tässä kuitenkin hyvin. Pohdin myös usein sitä, että olenko minä oikea ihminen kirjoittamaan kirjaa vammaisuudesta, sillä todellisuudessa minulla ei ole henkilökohtaista tietoa siitä, millaista on kohdata niitä haasteita, joita vammaiset kohtaavat. Pohdin myös, että mikäli jatkossa kirjoitan vastaavanlaisia teoksia, niin pyrin tuottamaan ne yhdessä vammaisten ihmisten kanssa.

Vammaisuutta käsittelevien lastenkirjojen tarkoituksena on ollut kautta historian tuoda esiin vammaisten henkilöiden fyysisen vaurion merkityksellisyys. Tuotokseni pyrkii vahvistamaan sitä muutosta, joka vastustaa yllämainitulaista kuvaa vammaisista. Tarinan tarkoituksena ei kuitenkaan ole ajatus vammaisten normalisoinnista, vaan siitä, että jokainen meistä on oma yksilönsä ja ainutlaatuinen juuri sellaisenaan. Jokainen meistä tarvitsee itselleen sopivaa tukea ja apua pärjätäkseen elämässään mielekkäästi. Toinen tarvitsee apua yrityksen perustamisessa, toinen huipputason jalkapallovalmennusta, toinen taas apua liikkuakseen, eikä yksikään näistä vaihtoehdoista tee ihmistä huonommaksi tai paremmaksi. Jokaisella ihmisellä on omat vahvuutensa ja omat heikkoutensa. Tärkeintä on ymmärtää, ettei nämä vahvuudet ja heikkoudet määritä yksilöä ihmisenä. Tarinan tarkoituksena on auttaa lukijaa löytämään omia vahvuuksiaan, kohtaamaan esteitä rohkeasti ja luottaa yhteistyön voimaan. Kaikilla lapsilla ja nuorilla on vahvuuksia, ja jo yhden vahvuuden löytäminen auttaa lasta löytämään niitä lisää (ks. esim. Meriö 2018: 24) Tarinaa ohjaa ajatus siitä, että jokaisen lapsen on mahdollista löytää omat voimavansa ja ottaa ne käyttöön. Keinot niiden löytämiseksi ovat yksilöllisiä, sillä jokainen voimaantuu omista lähtökohdistaan käsin (Siitonen 1999: 93). Tuottamani teos tarjoaa yhden mahdollisuuden tutkia itseään ja löytää itsestään vahvuuksia. Tarinan tavoitteena on olla osa yksilöllistä voimaantumisprosessia. Se myös muistuttaa siitä, että yksin olemme aina heikompia, eikä avun saaminen ole asia, joka lamauttaa vaan päinvastoin. Uskon, että tuotoksesta on paljon hyötyä vammaisten lasten ja nuorten kanssa tehtävän työn piirissä.

Sylvia-kodin lapset ja nuoret tarvitsevat vahvan ja eheän identiteetin siinä missä kaikki muutkin maailman lapset. Erityisen tärkeäksi nousee kuitenkin identiteetin ja minäkuvan rakentumiseen tähtäävä työ juuri silloin, kun kyseessä on erityistä tukea tarvitseva lapsi (ks. esim. Hautaniemi & Virtanen 2014: 97—99). Tuottamaani tarinaa voidaan hyödyntää Sylvia-kodin lasten kanssa menetelmällisesti. Tarinan ympärille voidaan rakentaa keskustelua omista arvoista, minäkuvasta, identiteetistä, omista rooleista sekä yhteisön merkityksestä. Tarinaa voi hyödyntää myös esimerkiksi teatterin ja kuvataiteen avulla. Sylvia-kodin nuoret, jotka harjoittelevat jo itsenäistymistä, voivat myös lukea kirjaa omassa rauhassa ja pohtia näitä asioita itsekseen.

Kautta historian lastenkirjat ovat ammentaneet aiheita vallitsevista ilmiöistä muokaten ja luoden uusia identiteettejä ja kulttuurisia kuvauksia erilaisista ihmisistä. Toisaalta ne myös ilmentävät sitä, minkälaisena pidetään ideaalia ihmisen toimimista yhteiskunnassa. (Nyqvist 2010, 43—44.) Tuotoksen tarkoituksena oli myös tukea sellaista normaaliuden näkemystä, jossa jokainen yksilö tarvitsee omanlaistaan apua, eikä ideaali yhteiskunnassa toimiminen määriy esimerkiksi sen mukaan, kuinka itsenäisesti ihminen siinä pärjää. On tärkeää, että jokainen lapsi nähdään omanlaisena, ainutlaatuisena itsenäinään, mutta laajemmin tarkasteltuna lapsi on myös tärkeä osa yhteisöään, ja yhteisö tärkeä osa lasta (Hautaniemi & Virtanen 2014: 89). Ajatuksena oli oikeastaan se, että yksilöiden vahvistuessa yhteisö vahvistuu, mutta yksilöt eivät voi vahvistua täysin irrallaan muista ihmisistä (ks. esim. Siitonen 1999: 93.) Jatkon kannalta olisi tärkeää, että yleinen teema lastenkirjallisuudessa tukisi yllämainittunlaisia ajatuksia sen sijaan, että sankarihahmot tarinoissa ovat ainoastaan itsenäisiä, yliluonnollisia voimia omaavia ja toisistaan riippumattomia.

Huolimatta siitä, että vammaisten ihmisten asema on parantunut huomattavasti viimeisten vuosikymmenten aikana, joutuvat he silti kohtaamaan arjessaan sellaisia haasteita, joita vammattomat ihmiset eivät elämässään kohtaa. Tästä syystä on tärkeää kiinnittää huomiota yhteiskunnallisessa hyvinvoinnin keskustelussa erityisesti vammaisten lasten ja nuorten teemoihin. Tällä hetkellä tuotos on ainoastaan Sylvia-kodin käytössä, mutta aion jatkaa tarinan kehittelyä tarkoitukseni saada sille kustantaja. Mikäli tarina julkaistaan lastenkirjana, on sen tehtävänä herättää sellaista yhteiskunnallista keskustelua, joka tukee ihmistenvälistä tasa-arvoa ja ajatusta siitä, että ihmisen vamma ei ole missään määrin este sankaruudelle. Vammaisillakin ihmisillä on oikeus näkyä lastenkirjallisuuden teoksissa sankareina.

Kaikilla on oma tehtävänsä tässä maailmassa, prinssi, ja minun tehtäväni on tietää asioita. Minä en ole vahva tai nopea, minä en ole johtaja enkä myöskään sotilas. Minä olen vain merikilpikonna, joka tietää yhtä sun toista jännittävää. Tiedätkö sinä, prinssi Leopold, mikä sinun tehtäväsi tässä maailmassa on? (Prinssi Leopold ja Pimeyden kuningas, Liite 1: 20).

Lähteet

Ahola, Sanna & Pollari, Kirsi 2018. Lapsella on oikeus osallisuuteen – vammaisuudesta riippumatta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135864/URN_ISBN_978-952-302-999-6.pdf?sequence=1>. Luettu 01.10.2019

Erikson, Susanna 2008. Erot, erilaisuus ja elinolot – vammaisten arkielämä ja itsemäärääminen. Kehitysvammaliiton tutkimuksia. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry.

Hautaniemi, Katja & Virtanen, Minnamari 2014. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalinen osallisuus. Päiväkodin vapaan leikin tarkastelu. Pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/43323/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201405061626.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 31.10.2019

Heiskanen, Noora 2013. Vammaisuuden rakentuminen esiopetusmateriaalien tarinoissa. Erityispedagogiikan pro gradu – tutkielma. Kasvatustieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/41602/URN%3ANBN%3Afi%3Ajyu-201305281809.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 01.10.2019

Kaskinen, Maarit 2019. Elämä vammautumisen jälkeen: Muutos ja identiteetti fyysisesti vammautuneiden naisten kertomuksissa. Pro gradu -tutkielma. Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Historian ja etnologian laitos. Jyväskylän yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/63255/URN%3ANBN%3Afi%3Ajyu-201903251940.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 01.10.2019

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 1987/380. Annettu Helsingissä 3.4.1987. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870380>>. Luettu 3.9.2019

Lauronen, Maija 2010. Sisäkorvaistutetta käyttävän nuoren identiteetti. Teoksessa Vehmas, Simo (toim.) Vammaisuuden kokeminen ja kokemisen vammaisuus. Suomen vammaistutkimuksen seuran 2. vuosikirja. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry. 122—135. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://www.kehitysvammaliitto.fi/wp-content/uploads/kehitysvammaliiton-selvityksia-7.pdf> > Luettu 2.3.2019

Lehtiniemi, Kirsimarja 2015. Stigma kuulovammaisten tarinoissa. Narratiivinen tutkimus leimautumisen kokemuksesta. Pro Gradu -tutkielma. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Sosiaalityö. Lapin yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62170/Lehtiniemi.Kirsimarja.pdf?sequence=2>>. Luettu 31.10.2019

Mahlakaarto, Salme 2010. Subjektiksi työssä. Identiteettiä rakentamassa voimaantumisen kehitysohjelmassa. Väitöskirja. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: <<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/24957/9789513939922.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 20.10.2019

Mahlamäki, Pirkko 2013. Vammaisten ihmisoikeudet eivät toteudu. Tilastokeskus: Tilastokeskuksen hyvinvointikatsaus 3/2013. Saatavana sähköisesti osoitteesta: <http://www.stat.fi/artikkelit/2013/art_2013-09-23_005.html?s=0>. Luettu 01.10.2019

Meriö, Tuomas 2018. "Auttaa löytämään omia vahvuuksia ja suunnitella tulevaa". Opinto-ohjaajien käsityksiä lukion opinto-ohjauksesta nivelvaiheessa. Pro gradu – tutkielma. Kasvatustieteiden tiedekunta. Yleinen kasvatustiede. Lapin Yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: <<https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63435/Meri%c3%b6.Tuomas.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 31.10.2019

Mäkelä, Jukka 2009. Lastenpsykiatrin tervehdys: Lapsen kehityksen tukeminen hänen kehitysympäristössään. Teoksessa Ikonen, Oiva & Krogerus, Ansaliina (Toim.) Ainutkertainen oppia. Erilaisuuden ymmärtäminen ja kohtaaminen. Jyväskylä: Ws Bookwell Oy.

Nyqvist, Anna 2010. Vammaisuuden rakentuminen lastenkirjallisuudessa. Teoksessa Vehmas, Simo (toim.) Vammaisuuden kokeminen ja kokemisen vammaisuus. Suomen vammaistutkimuksen seuran 2. vuosikirja. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry.43—55. Saatavana sähköisesti osoitteesta: <<https://www.kehitysvammaliitto.fi/wp-content/uploads/kehitysvammaliiton-selvityksia-7.pdf>> Luettu 2.3.2019

Oikeusministeriö 2016. "Vammaisena olen toisen luokan kansalainen". Selvitys vammaisten syrjintäkokemuksista arjessa. Yhdenvertaisuus.Helsinki: Oikeusministeriö ja syrjinnän seurantajärjestelmä. Saatavana sähköisesti osoitteesta:< https://www.syrjinta.fi/documents/10181/40035/Vammaisselvitys_uusin/2506b079-2a76-4aff-ae1d-5e9728f38657>. Luettu 26.9.2019

Pakkala, Teija 2017. Identiteetti vammaisten elämänkerroissa. Sosiaalityön pro-gradu tutkielma. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Tampere: Tampereen yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: <<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/101326/GRADU-1496413091.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 21.10.2019

Pääkkönen, Taru 2014. Osattomuuden kokemuksista voimaantumiseen. Voimaantumista edistävät tekijät Tilke-päivätoiminnassa nuorten kuvaamana. Sosiaalityön pro gradu –tutkielma. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Tampereen yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/96298/GRADU-1415796403.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 31.10.2019

Rainio, Anna Pauliina 2012. Vastarinnasta osallisuuteen – toimijaksi juonellisessa leikkipedagogiassa. Teoksessa Karlsson, Liisa & Reeli Karimäki (toim.): Sukelluksia lapsinäkökulmaiseen tutkimukseen ja toimintaan. Suomen kasvatustieteellinen seura. Kasvatusalan tutkimuksia 57. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.107—141.

Räsänen, Juhani 2014. Voimaantuminen ja elämänpolitiikka. Voimaantumisen resurssi-teoria, uskaltava vastuullisuus, valinta, optimointi ja kompensointi. Julkiviestintä Oy:n Voimaantumiskeskus Paseeran tuotantoa. Printon Eu. Lector kustanus Oy.

Seymour, Sandra & Wendth, Sarah 2010. Applying Post-structuralist Ideas to Empowerment: Implications for Social Work Education. Social Work Education Vol. 29 (No. 6) syyskuu 2010. 670–682. Saatavana sähköisesti osoitteesta: <<http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.metropolia.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=44b05540-cd39-4c45-9607-d6fbb65030a9%40sdc-v-sessmgr05>> Luettu 3.3.2019

Siitonen, Juha 1999. Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua. Väitöskirja. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Oulun yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: <<http://jultika.oulu.fi/files/isbn951425340X.pdf>> Luettu 07.3.2019

Suomen perustuslaki 1999/731. Annettu Helsingissä 11.6.1999 Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>> Luettu 26.9.2019

Suomen YK-liitto n.d. Ihmisoikeudet. Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus 1948. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < http://www.ykliitto.fi/sites/www.ykliitto.fi/files/ihmisoikeuksien_yleismaailmallinen_julistus_1.pdf >. Luettu 24.10.2019

Sylvia-koti yhdistys 2019. Yksilöllistä elämää yhteisössä. Sylvia-koti. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://www.sylviakotiyhdistys.fi>>. Luettu 22.10.2019

Tiihonen, Tanja & Tornainen, Katri 2013. Kaverisuhteet lapsuudesta nuoruuteen. Opin- näytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Saatavana sähköisenä osoitteesta: < <https://core.ac.uk/download/pdf/38098782.pdf>> Luettu 8.5.2019

Vehkakoski, Tanja 2003. Vammaiseksi nimeämisestä vammaisuuden luomiseen. Teoksessa Ladonlahti, Tarja, Naukkarinen, Aimo & Vehmas, Simo (toim.): Poikkeava vai erityinen?. Jyväskylä: WS Bookwell oy. 88—100.

Vehmas, Simo 2003. Vammaisuuteen liittyvien rajoitteiden vähentäminen – Yksilöön ja yhteisöön kohdistettavien toimenpiteiden moraalinen oikeutus. Teoksessa Ladonlahti, Tarja, Naukkarinen, Aimo & Vehmas, Simo (toim.): Poikkeava vai erityinen?. Jyväskylä: WS Bookwell oy: 103—120.

Vörlin, Minna 2013. Olipa kerran... Aikuisen narratiivinen matka lapsuuden satukoke- muksiin. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Saatavana sähköisesti osoitteesta: < <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/41267/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201304261510.pdf>>. Luettu 31.10.2019

Prinssi Leopold ja Pimeyden Kuningas

Tarina siitä miten rohkeus on voimaa ja sinnikkyys vapautta

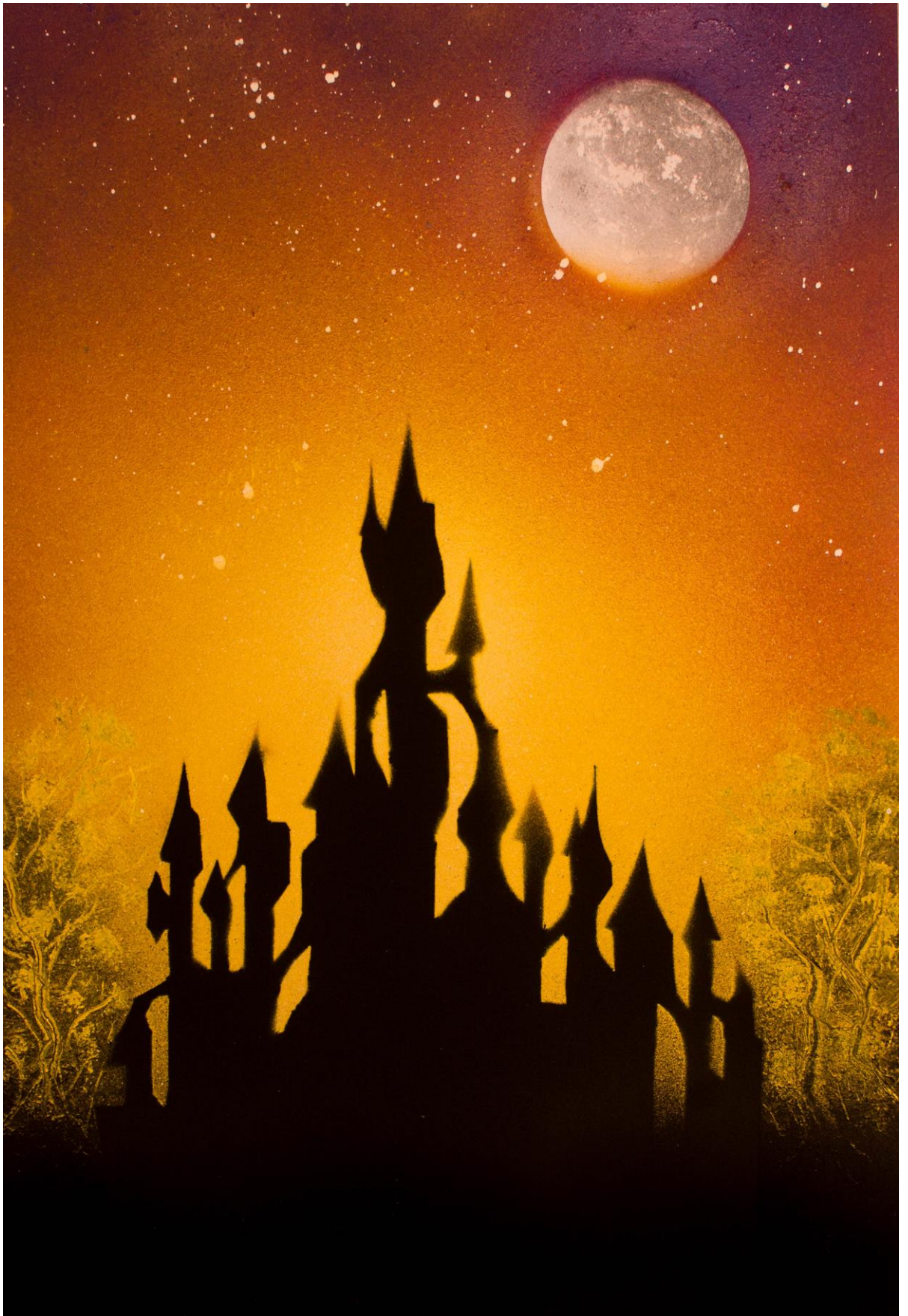
Ensimmäinen luku

Prinssi ja kultainen kotka

Olipa kerran hyvin kaukaisessa maassa kuningaskunta, joka sijaitsi valtavan tammimetsän keskellä, suuren laakson pohjalla. Tammimetsän pohjoispuolella kohosivat Pohjoiset vuoristot, joiden huiput olivat lumen ja jään peitossa. Etelässä metsän takaa paljastui valtameri, jonka kuningaskunnan asukkaat olivat nimenneet Suureksi mereksi. Metsän itäisellä puolella alkoivat karut tasangot, jotka jatkuivat silmäkantamattomiin. Lännessä Tammimetsä muuttui yhä kosteammaksi ja lopulta valtavaksi suoalueeksi, jossa kasvoi vain matalia piikikkäitä pensaita.

Tammet, jotka ympäröivät kuningaskuntaa, olivat hyvin vanhoja, ja tarinat kertoivat niiden olleen siellä jo aikana, kun suuri meri kiehui, ja pohjoiset vuoristot valuivat sulaa laavaa. Tammien muhkuraiset juuret työntyivät syvälle maahan, josta ne joivat kirkasta vettä, ja niiden harmaat, sammaleen peittämät rungot olivat niin paksuja, että metsän eläimistä jopa karhut rakensivat pesiä niiden runkojen ja juurten koloihin. Mutta huolimatta kuningaskunnan kauneudesta sen asukkaat elivät nälässä ja köyhyydessä. Kuningaskunnan väki oli kokenut kovia viimeisten vuosien aikana. Viljasadot olivat olleet huonoja ja Tammimetsän pedot saalistivat kuningaskunnan karjaa tasaiseen tahtiin. Suuri meri oli jo pitkään ollut niin myrskyinen, ettei sinne voinut laskea venettä, saati verkkoja. Liikkui myös huhu, jota kuningaskunnassa kuiskitettiin. Huhun mukaan pohjoisten vuorten alta syvältä maan sisältä olisi herännyt jokin hyvin paha pimeydessä elävä olento. Paimenet eivät enää uskaltaneet laiduntaa lampaitaan vehreillä vuoriniityillä, ja vuorikauriit sekä vuorten huippujen yllä saalistavat suuret ja uljaat kotkat olivat hävinneet Pohjoisilta vuorilta kokonaan. Pelokkaat ja väsyneet kuningaskunnan asukkaat olivat alkaneet kääntyä toisiaan vastaan. Luottamus kuninkaaseen ja kuningaskunnan kukoistukseen oli alkanut rapistua, ja ihmiset alkoivat vuosi vuodelta käydä kärsimättömämmiksi.

Kun tuuli puhalsi Suurelta mereltä ja huojutti Tammimetsän valtavia puita, näytti siltä kuin koko metsä olisi tanssinut rauhallista rytmistöä tanssia. Tänäpäin oli erityisen navakka tuuli, joka ulvoi kuningaskunnan kujilla ja kivisen linnan korkeiden tornien ikkunoissa. Kuningaskunnan muurien vieressä kasvavan mahtavan tammen lehdistä yksi irtosi tuulen mukaan ja kieppui ilmassa nousten yhä korkeammalle. Lehti kohosi aina kuningaskunnan kivisten ja jylhien muurien yli jättäen taakseen kuninkaanlinnan avaran torin sekä linnan edustalla sijaitsevan suuren puutarhan. Se kieppui ja kohosi yhä korkeammalle saavuttaen lopulta kaikkein korkeimman tornin. Linnan korkein torni oli kapea ja sen suuresta avoimesta ikkunasta saattoi nähdä yli valtaviin tammien, aina suurelle merelle asti. Tornin katto oli pyöreä ja sen huippu kapeni teräväksi piikiksi, jonka kärki repi pilviin reikiä. Lehti kieppui juurikin tämän tornin ympärillä, ja tuulen vaihtaessa äkillisesti suuntaa se sinkoutui sisään tornin avonaisesta ikkunasta.

Tornin huoneessa oli kodikasta. Huone oli muodoltaan pyöreä ja sen kivisille seinille oli ripustettu yksityiskohtaisia maalauksia eläimistä sekä erilaisia vanhoja karttoja. Huoneen keskellä oli tammesta veistetty suuri sänky, jonka päätyä koristi puusta veistetty leijonan pää. Huoneessa oli hiljaista ja rauhallista, ja paksu mehiläisvahakynntilä sängyn vieressä loi huoneeseen lämmintä valoa. Lehti leijui hitaasti ja laskeutui äänettömästi huoneen keskellä olevalle suurelle sängylle. Prinssi Leopold, joka oli tapansa mukaan sängyllä lukemassa, havahtui ja poimi lehden käteensä. Leopold oli hoikkarakenteinen poika, hänellä oli tummat suorat hiukset sekä kirkkaanvihreät silmät. Hänen ihonsa oli hennon vaalea ja sai silmät näyttämään vieläkin kirkkaammilta. Kynntilänvalossa lehti näytti läpikuultavalle, ja Leopold saattoi nähdä sen ohuet suonet, jotka haarautuivat kohti lehden reunoja aivan kuin ne olisivat olleet joesta erkanevia pieniä puroja. Prinssi tunsu surua katsellessaan tätä suurta ja kaunista tammenlehteä. Hän oli syntymästään asti ollut kykenemätön kävelemään eikä hän ollut koskaan koko elämänsä aikana poistunut kuninkaan linnasta. Niin kauan kuin prinssi muisti, hänen suurin toiveensa oli ollut päästä katsomaan ulkomaailmaa. Hän paloi halusta nähdä metsän eläimet, haistaa suolaisen meren tuoksun ja tutkia ihmeellistä ja monimuotoista luontoa. Päivä toisensa jälkeen hän istui huoneessaan ikkunan ääressä ja katseli, kuinka linnut lensivät linnan korkeitten tornien ympärillä, kuinka metsästäjät palasivat retkiltään hevosilla ratsastaen ja kuinka lapset leikkivät kuningaskunnan torilla ja kapeilla kaduilla. Leopold toivoi niin, että hän olisi voinut kokea kaiken tämän samalla tavoin kuin muut sen kokivat, mutta sisimmässään hän tunsu, ettei se ikinä olisi mahdollista. Hänen kohtalonaan oli vain olla paikoillaan, istua tammisen sängyn reunalla ja katsella ulos ikkunasta. Kuningas Agmur, hänen isänsä, oli luvannut Leopoldille, että tämän täyttäessä kolmetoista vuotta, ottaisi Agmur hänet mukaansa metsästysretkelle, mutta hänen kolmetoistavuotispäivistään oli kulunut jo kohta puoli vuotta, eikä prinssi vielääkään ollut päässyt ulos linnasta.

Kuningas ja kuningatar kyllä rakastivat ainoaa lastaan Leopoldia enemmän kuin mitään muuta, mutta he pelkäsivät kansan kääntyvän heitä vastaan ja syöksevän kuninkaan vallastaan, mikäli kansa saisi tietää, ettei Leopold pystynyt lainkaan kävelemään. Olihan prinssi Leopold ainoa oikeutettu kruununperillinen. Prinssi huokasi syvään ja katsoi ulos suuresta ikkunasta. Hän katseli haikeana, miten tuuli tanssitti kaukana alhaalla suuria tammia, ja miten auringon viimeiset säteet maalasivat horisontissa kimaltelevan meren kullankärsiseksi. Hän puhalsi mehiläisvahakynntilän sammuksiin. Pyöreään huoneeseen tuli hämärää. Juuri kun prinssi oli aikeissa vetää peiton korviinsa, hän kuuli huoneen avoimesta ikkunasta valtavaa huminaa. Tasaisina iskuina kantautui ikkunasta sisään ääni, joka muistutti rannan kallioita vasten murtuvia aaltoja. Leopold jähmettyi peloissaan. Hän tunsu, kuinka hänen ihonsa väreili ja hänen lihaksensa jännittyivät, sillä nyt ääni oli jo korviahuumaava. Prinssi puristi käsissään paksua peittoa ja tuijotti hievahtamatta ikkunaan, mutta ei nähnyt mitään.

Äkkiä suuren ikkunan eteen ilmestyi jokin kirkas olento. Huone täyttyi valosta, ja prinssi nosti kätensä silmiä suojatakseen. Silmien totuttua Leopold erotti olennon tarkemmin. Hänen edessään kivisellä ikkunalaudalla seisoi uljaana valtava kultainen kotka. Kotka oli niin suuri, että sen siipien pisimmät sulat olivat prinssin itsensä mittaisia, ja sen valtavat hopeiset kynnet olivat prinssin käsivarsien paksuiset. Kotkan nokka oli ylväs ja kimalteli auringonsäteiden osuessa siihen. Sen sulat olivat puhdasta kultaa, ja tuulen osuessa niihin näytti aivan siltä, kuin koko lintu olisi ollut kauttaaltaan kultaisten liekkien peitossa. Leopold katseli suu ammollaan tätä upeaa ja ylvästä olentoa. Prinssi oli haltioitunut ja hämillään, mutta kumma kyllä hän ei enää pelännyt.

Kultainen kotka ei puhunut, mutta prinssi kuuli sen äänen silti. Sen ääni oli voimakas ja muisuttu meren pauhua, ja Leopold tunsi sen rohkeutena, joka kasvoi hänen sisällään. ”Iltaa, Prinssi Leopold. Minä tarvitsen apuasi. Oikeastaan koko kuningaskunta tarvitsee sitä. Sinun on lähdettävä mukaani heti”, lausui kotka. Leopold oli ymmällään istuen hiljaa sängyllä jähmettyneenä ja vain katsoi suu auki tätä valtavaa kultasulkaista lintua. ”Mutta miten minä voisin sinua auttaa, olen vasta lapsi ja muutenkin...”, Leopold laski katseensa ja kosketti käsillään reisiään. ”Katsos minä en lainkaan pysty kävelemään...”, sanoi hän kotkalle hiljaa. ”Minä tiedän sen, prinssi hyvä. En minäkään pysty kynsikkäillä jaloillani kävelemään. Minä lennän. Sinulla on muita ominaisuuksia, jotka ovat aivan yhtä arvokkaita kuin kyky lentää tai juosta. Sinä katsot maailmaa eri tavalla kuin ihmiset, jotka voivat kävellä pois tai paeta paikalta juosten. Sinulla on jotain sellaista tietämystä ja ymmärrystä elämästä, mitä muilla ei ole. Juuri siksi minä tarvitsen sinun apuasi. Sitä paitsi prinssi hyvä, sinä olet viisas ja kekseliäs. Tehtäväsi on täynnä vaaroja, mutta minulta sinä saat rohkeuden kohdata ne, ja viisautesi avulla selviät niistä varmasti”, kultainen kotka sanoi prinssille. Prinssin valtasi nyt tunne, jota hän oli tuntenut vain kuninkaan luvattessa ottaa hänet mukaan metsästysretkelle. Prinssi tunsi jännitystä ja intoa. Ja tällä kertaa vielä paljon voimakkaammin kuin koskaan ennen.

”Hyvä on! Minä lähden mukaasi!”, sanoi prinssi nyt varmallalla äänellä, joka oli intoa täynnä.

Toinen luku

Metsänvaltiias ja susi

Kultainen kotka levitti siipensä ja laskeutui nyt prinssin sängyn viereen. ”Nouse selkääni sitten, nuori prinssi”, kehotti kotka. Leopold tarttui kotkan suuriin sulkiin, ja ne tuntuivat pehmeiltä hänen vetäessään itsensä ylös kotkan selkään ja kietoessaan kätensä kotkan paksun kaulan ympärille. Juuri kun Leopold oli aikeissa sanoa jotain, kotka levitti siipensä, nosti ne ylös ja paiskasi sitten voimalla kohti tornin lattiaa. Prinssi tunsu, miten he sinkoutuivat ulos tornin suuresta ikkunasta ja sulki silmänsä. Hän tunsu, miten valtavat siivet työnsivät ilmaa heidän allensa ja kuuli, kuinka tuuli viuhui korvissa. Raikas ja viileä ilma tuntui hänen kasvoillaan, ja hän haistoi tammimetsän makean tuoksun sieraimissaan. Sillä hetkellä prinssi koki sisimmässään vain puhdasta riemua.

Lopulta kun prinssi Leopold avasi silmänsä, hän näki kuninkaanlinnan tornien jo jääneen taakse. Kaukana heidän alapuolellaan viuhuivat tammien latvat. Hän näki oikealla korkeat jylhät vuoret, jotka kohosivat aina pilviin asti, ja vasemmalla kaukaisuudessa kimalteli Suuri meri. ”Minne me menemme?”, huusi prinssi tuulen viuhuesssa hänen korvissaan. ”Olemme aivan kohta perillä”, kuului kotkan ääni. He lensivät nyt yhä syvemmälle metsään, jonne eivät kuningaskunnan rohkeimmatkaan metsästäjät uskaltaneet jalallaan astua. Tammet kasvoivat niin korkeina ja lähellä toisiaan, ettei prinssi erottanut maata niiden tuuheiden oksien läpi. Tammien oksat ja rungot olivat muhkuraisia ja kauttaaltaan sammaleen sekä jäkälän peitossa. Äkkiä kotka käänsi valtavia siipiään niin, että he syöksyivät kohti alapuolella olevien tammien latvoja. Juuri kun prinssi oli varma, että he osuisivat täydellä vauhdilla suuren tammen valtaviin yläoksiin, levitti kotka siipensä ja iski niillä ilmaan muutaman kerran niin, että heidän vauhtinsa pysähtyi tyystin. Sitten he laskeutuivat liitäen kahden suuren tammen väliin jäävästä aukosta, ja prinssi pani merkille, miten pimeää metsässä oli. Vaikka aurinko oli jo jokunen aika sitten uponnut Suureen mereen, oli taivas ollut vielä valoisa heidän lentäessään tammimetsän yllä. Mutta alhaalla tammien oksien ja lehtien alapuolella oli hyvin pimeää. Kotka laski prinssi Leopoldin laakean, sammaleen peittämän kiven päälle istumaan. Prinssi tunsu käsiensä kostuvan viileästä ja pehmoisesta sammaleesta. Hänen sieraimensa täyttyivät tuoksusta, jota hän ei ollut eläessään haistanut. Se oli metsän tuoksu. Prinssi veti keuhkonsa täyteen tätä raikasta ja kostea ilmaa, joka tuoksui makean kitkerälle. ”Täällä tuoksuu elämälle, joka imee voimaa maasta ja auringon valosta”, ajatteli prinssi nuuhkiessaan ilmaa. ”Prinssi hyvä, minun on jätettävä sinut tähän ja jatkettava kiireesti matkaani. Mutta sinulla on täällä tehtävä: odota tässä, kunnes pimeä täyttää tammimetsän kokonaan, ja tulikärpäset aloittavat tanssinsa. Kuiskaa sitten kolmesti tulikärpäsillemme, että sinä tahdot tavata metsän valtiaan Asgefaldin. Tiedät varmaan, että tammimetsän pedot ovat saalistaneet kuningaskuntanne karjaa eikä viljanne kasva kunnolla. Neuvottele sopimus metsänvaltiaan kanssa! Minun on valitettavasti kiirehdittävä kohti pohjoista. Jää hyvästi, me tapaamme uudestaan ennen kuin osaat arvatakaan!”, lausui kotka.

Ennen kuin prinssi ehti hämmennykseltään vastata, levitti kotka valtavat siipensä ja iski niillä ilmaa kohoten tammien yläpuolelle ja lopulta pois näkyvistä. ”Kuiskaa tulikärpäsillemme kolmesti...” ”Haluat tavata metsän valtiaan”... ”Ja mikä ihmeen nimi on Asgefald?”, mietti prinssi tohkeissaan ääneen. Samalla hän oli hieman peloissaan siitä, että hänet oli jätetty yksikseen keskelle metsää näin kummallisten ohjeitten kanssa. Hän katseli nyt ympärilleen. Pimeys nieli kaiken sisäänsä eikä hän nähnyt enää kuin tummien muhkuraisten juurien ja runkojen ääriiviivat. Prinssi kuunteli nyt metsän ääniä korva tarkkana mutta metsässä oli aivan hiljaista, melkein päliian hiljaista. Äkkiä hänet valtasi tunne, että jokin katsoi häntä pimeydestä. Hänen sydämensä alkoi jyskyttää ja hän jähmettyi täysin paikoilleen. Hän kuuli oksan napsahtavan poikki oikealla puolellaan mutta ei nähnyt vielä mitään. Sitten toinen risu rasahti hänen edessään vain muutamien metrien päässä.

”Kuka siellä?” yritti prinssi Leopold huutaa, mutta hänen äänensä vapisi. Kukaan ei vastannut. Oli taas aivan liian hiljaista. Ja sitten prinssi näki suoraan edessään muutamien metrien päässä olevan valtavan tammien takaa tulevan esiin kaksi kelmeää silmää, jotka loistivat ja katsoivat suoraan häntä. Prinssi jähmettyi eikä saanut sanaa suustaan. Silmäpari tuli lähemmäs, ja nyt prinssi erotti valtavan takkuisen suden ääriiviivat. Susi oli laiha mutta kooltaan lähes pienen hevosen korkuinen. Susi lähestyi hitain askelin ja sen kurkusta korisi nyt tyytyväinen murina, joka sai prinssin tärisemään. ”Kuka sinä olet ja mitä sinä haluat?”, sai prinssi sanottua vapisevalla äänellä. Suden kurkusta korisi matalaa limaista naurua. ”Minun nimeni on Srolan, ja mitkö minä haluan? Minä haluan maistaa sinun lihaasi, ihmislapsi, minä haluan tuntea lämpimän veresi valuvan pitkin leukaluitani!” Prinssin ajatukset sinkoilivat kuin säikähtäneet kalat, ja hän etsi kuumeisesti ratkaisua tähän tilanteeseen muttei keksinyt mitään. Hän alkoi tuntea vihaa siitä, että kultainen kotka oli vain jättänyt hänet keskelle metsää, ja nyt hänet syötäisiin elävältä. Prinssi ei enää pelännyt, vaan hän oli täynnä raivoa. Hän kohtasi lähestyvän Srolanin katseellaan ja sanoi varmalla äänellä takkuiselle sudelle: ”Minä en sinua pelkää, susi, olen prinssi Leopold ja tulen metsäsi tapaamaan valtiastasi, Asgefaldia!” Tämän kuultuaan susi pysähtyi ja sen kurkusta kuului taas korinaa, ja tällä kertaa korinassa oli ärsyyntynyt sävy. Susi kierteli ja kaarteli nyt prinssin ympärillä puhuen itseksensä: ”Puhuuko ihmislapsi totta, vai valehteleeko se sääliittävä pelastuakseen... Mutta miksi ihmislapsi ei juossut pakoon... Haluan maistaa hänen lihaansa! Mutta mistä hän tietää valtiaan nimen?... ” Äkkiä Srolan pysähtyi aivan Leopoldin eteen. Nyt Leopold näki sen valtavan kidan, jonka terävät likaiset hampaat valuivat kuolaa. Srolanin nyrkinkokoinen kirsu nyki ja sen huulet nousivat täristen ylös paljastaen kaikki hampaat. ”Miksi sinä et liikuta jalkojasi laisinkaan, lapsi?”, kysyi Srolan muristen. ”Jalkasi eivät toimi, eiväthän?”, Srolan murisi nyt ivallisesti. ”Et sinä voi olla prinssi, olet vain rampa ihmislapsi, jonka lyhyen elämän minä riistan hampaillani ja ravitsen ruumiini verelläsi, ja nälkäni tyydytän lihallaasi!”, ärsi susi prinssille. Prinssin valtasi toivottomuus eikä hän saanut sanotuksi sanaakaan. Juuri kun hän valmistautui suden revittäväksi, hän huomasi pienenpienen kirkkaanvihreän valon lentävän suden päälle. ”Tulikärpäsiä!” huudahti Leopold. Srolan hämmäntyi hetkeksi. ”Mitä sinä sanoit, lapsi?”, tiuskaisi susi, mutta nyt prinssi supatti jo jotain silmät kiinni.

Srolan oli kyllästynyt odottamaan ja sen lihakset jännittyivät valmiina loikkaan. Se paljasti hampaansa ja loikkasi suu ammolleen kohti prinssiä. Mutta sen suureksi ihmetykseksi sen hampaat eivät uponneetkaan ihmislapsen lihaan, vaan jokin valtava voima löi sitä kylkeen kesken sen loikan niin kovalla voimalla, että se sinkoutui metrien päähän ja kieri ulisten maassa. Prinssi Leopold avasi nyt silmänsä. Hän kuuli mätkehdyksen ja ulinaa. Hänen edessään seisoivat mitään kummallisimman näköinen mies. Miehen raajat olivat liian pitkät ja muistuttivat puun oksia.

Miehen iho näytti kaarnalle ja se oli paikoitellen sammaleen ja jäkälän peitossa. Miehen oikeassa kädessä oli valtava muhkurainen tammenoksasta tehty sauva, jonka päästä kasvoi valkeita lumpeenkukkia ja pulpahteli vettä. Hänellä oli päällään vain lehdistä koostuva asu, joka näytti kasvavan hänestä itsestään. Miehen hiukset olivat pitkät ja takkuiset, ja prinssi pani merkille, että hänen oikealla olkapäällään oli linnunpesä, jossa pienet palokärjenpoikaset vinkuivat ruokaa. Miehen kasvot olivat kovat kuin puunkuori ja hänen jalkansa olivat muhkuraiset kuin kuuksen juurakko. Miehen silmät muistuttivat tumman metsälammen väreilemätöntä pintaa.

”Miksi kutsuit minut, ihmislapsi?”, sanoi tämä kummallinen mies. Prinssi kokosi ajatuksensa ja vastasi sitten: ”Nimeni on Leopold ja olen prinssi Tammimetsän valtakunnasta. Kutsuin sinut, sillä tammimetsän petoeläimet saalistavat jatkuvasti kuningaskuntamme karjaa eivätkä metsästäjät uskalla enää liikkua metsässäsi ilman pelkoa. Viljamme ei kasva, ja kuningaskuntamme ihmiset alkavat menettää toivoaan. Kysyisinkin sinulta, Tammimetsän valtialta, mitä sinä tahdotit vastalahjaksi, jos rauhoittaisit metsäsi pedot, antaisit metsästäjämme metsästää silloin tällöin muutaman kauriin tai villisian, ja rikastaisit maan niin, että viljamme kasvaa siinä?”.

”Vai olet sinä prinssi oikein”, vastasi mies matalalla ja ivallisella äänellä. ”Oletkos sitten tietoinen siitä, että kuningaskuntasi metsästäjät jättävät ansoja ympäri metsääni. Näihin ansoihin jäävät eläimet kituvat päiväkausia ennen kuin metsästäjäsi saapuvat ne päästämään päiviltään”, lausui Asgefald silmät vihasta leimuten. ”Ja mitäkö minä haluan?”, hän jatkoi, ”suostun pyyntöihisi vain, jos haet minulle suuren meren jumalattaren kaulasta ikuisen kasteen helmen. Silloin metsäni ei koskaan enää tunne janoa”. Srolan, joka oli päässyt ylös jaloilleen ja seurasi keskustelua kyyryssä muutaman metrin päässä, päästi kurkustaan ivallista naurua muistuttavaa korinaa. Mutta prinssi vastasi rohkeasi: ”Hyvä on, metsänvaltiat, minä haen sinulle ikuisen kasteen helmen merestä, ja lupaan huolehtia siitä, ettei yksikään metsästäjä jätä ansoja enää metsääsi. Kun tuon sen sinulle, sinä lupaat täyttää toivomukseni ja rauhoittaa metsän.” Metsänvaltiat nauroi matalalla äänellä ja vastasi: ”Ei sinulta ainakaan tarmoa puutu, ihmisprinssi! Ei ole ihmistä, joka olisi vielä onnistunut elävänä käymään Suuren meren pohjassa, saati tapamaan sen valtiatarta. Ja sinä ihmisprinssi, sinä, joka et edes kykene kävelemään, aiot hakea minulle ikuisen kasteen helmen suoraan valtiattaren kaulasta”, nauroi metsänvaltiat. ”Sinä et tule kauaa selviämään hengissä, ihmislapsi. Armoasta minä annan sinulle kuitenkin huonoimman suteni, joka vie sinut sinne minne haluat.” Hän nosti sauvansa suulle ja puhalsi siihen voimakkaasti. Ääni muistutti kuplivaa ja tukkoista torvenpuhallusta. Hetken kuluttua kuului oksien rapinaa, ja prinssi näki valtavan harmaan suden astelevan lyhyin varovaisin askelin heitä kohti. Susi näytti pysähtyvän joka askeleella, aivan kuin ei olisi tiennyt minne oli menossa. ”Tässä on uusi matkakumppanisi, ihmisprinssi. Hänen nimensä on Ollo, hän oli joskus metsän mahtavin susi. Mutta nyt hän on vain sokea ja vanha”, sanoi metsänvaltiat. ”Onnea matkaan!”, toivotti Srolan ja asteli metsänvaltiaan perässä pimeyteen.

Kolmas luku

Kaksi ystävää, kaksi metsästäjää

Prinssi Leopold katsoi Olloa, joka seisoi aivan hänen edessään nuuhkien ilmaa. Ollo oli ainakin kaksi kertaa suurempi kuin Srolan. Sen harmaan turkin alta paljastui valtavat lihakset ja sen jäniteikkäät koivet olivat prinssin mittaiset. ”Mukava tavata, prinssi. Tiesitkö että silloin kun minä vielä näin, yksikään metsän otus ei ollut minua nopeampi tai vahvempi”, kertoi Ollo matalalla ystävällisellä äänellä. Ollon kuono oli nyt niin lähellä prinssiä, että hän saattoi koskettaa sitä kämmenellään. Hän nosti kätensä ja silitti sillä Ollon kuonoa. Kuono tuntui viileälle ja sen lyhyt vahva karva kutitti prinssin kättä. ”Kuule Ollo, minun jalkani ovat yhtä hyödyttömät kuin sinun silmäsi, mutta minun silmäni ovat terävät, ja sinun jaloissasi virtaa vielä voima. Luota sinä silmiesi tehtävä minulle, ja minä luotan jalkojeni tehtävän sinulle. Yhdessä meitä ei voi pysäyttää ei sitten mikään!”, sanoi prinssi Leopold. ”Hyvä on, ihmisprinssi. Kiipeä sitten selkääni, ja lähdetään matkaan”, sanoi Ollo ja asettui makuulle prinssin eteen. Prinssi kurottui nyt käsivarsiansa varaan ja tarrasi kiinni Ollon harmaasta turkista. Turkki oli hyvin karheaa ja tuoksui kostealle metsälle. Hitaasti prinssi veti itsensä tämän valtavan suden selkään ja sanoi sitten: ”Jos minä kiskon turkkiasi oikealla kädelläni, käänny oikealle kunnes lopetan, jos taas kiskon vasemmalla, niin käänny vasemmalle. Jos taas kiskaisen molemmilla käsilläni, niin edessä on este, jonka yli sinun tulee hypätä. Jos vetäisen molemmilla käsilläni taakse, niin jarruta. Mitäs sanot, Ollo, kokeillaanko näin?”. ”Kuulostaa kelpo suunnitelmalle, prinssi hyvä. Lähdetään liikkeelle”, tokaisi Ollo innoissaan. Yhteispeli ei kuitenkaan sujunut niin helposti kuin prinssi oli kuvitellut. Leopold oli pudota Ollon selästä lukuisia kertoja, ja ystävykset törmäilivät välillä puihin, välillä taas Ollo kompasteli juurakoihin. ”Vaikka matkaaminen oli vaivalloista, parivaljakko jatkoi siisukkaasti eteenpäin ja katosi lopulta metsän pimeyteen jättäen jälkeensä vain tanssivat tulikärpäset.

Ollo ja prinssi Leopold matkasivat koko yön pimeässä metsässä prinssin tuskin pysyessä heireillä. Välillä Ollo pysähtyi nuuhkimaan ilmaa, jotta sai taas vainun Suuren meren suolaisesta tuoksusta ja tiesi näin suunnan. Kun aurinko nousi idästä Tammimetsän latvojen ylle, katseli prinssi hämmästyneenä ympärilleen. Metsä oli nyt muuttunut karummaksi. Tammet kasvoivat harvemmassa, ja maa oli kuivempaa, auringon polttaman ruohon peittämää tasankoa. Välillä prinssi huomasi suuria onkaloita, jotka ammottivat maassa. Kysyessään niistä Ollolta prinssi kuuli niiden olevan laumansa hylkäämien yksinäisten susien asuinpaikkoja. ”Ylitämme parhailaan Orosalmen tasankoa, se on vaarallinen alue, jonne susilauman hylkäämät sudet pakotetaan asumaan. Minäkin asuin täällä aikoinaan. Laumani hylkäsi minut menetettyäni näköni taistelussa. Lopulta Asgefald otti minut avukseen, sillä hän tarvitsi rinnalleen sutta, jolla oli aikaa pohtia ja neuvotella metsän asioista”, kertoi Ollo. ”Miksi hän sitten sanoi sinua huonoimmaksi sudekseen, jos kerran todellisuudessa olet hänen rinnallaan aina ja toimit hänen apunaan?”, kysyi prinssi. ”Luulenpa, että hän halusi sinun ymmärtävän, että yksin, yhtenä sutena muiden joukossa, ei minusta olisikaan mihinkään. Mutta yhdessä me voimme valloittaa maailman. Sinäkään et pitkälle pötkisi ilman jalkoja, mutta yhdessä olemme voittamattomia.” Prinssi nyökkäsi hymyillen ja puristi onnellisena Ollon turkkia käsissään.

”Metsä on tässä kohtaa harvempaa, pitäisiköhän kokeilla juosta hieman lujempaa? Yritän olla sinun silmäsi ja vetää turkistasi suunnan, jotta emme törmäisi puihin”, kysyi prinssi Leopold innoissaan. ”Hyvä on, prinssi, mutta pidä tiukasti kiinni minusta, sillä kun saavutan täyden nopeuteni, juoksemme kovempaa kuin tuuli”, vastasi Ollo. Niin Ollo lähti jolkottelemaan ja nosti koipiensa vauhtia hiljalleen. Muutamien törmäysten ja kipeiden kuhmujen jälkeen he alkoivat löytää oikean rytmin. Prinssi oli silmät, ja Ollo oli voima, joka kuljetti heitä eteenpäin. He kiitivät läpi tasankojen ja tiheikköjen. He lensivät yli rotkojen ja kivien. He juoksivat nopeammin kuin tuuli. Prinssi nauroi ja huusi ilosta. Heidän nopeutensa oli päättä huimaava, ja metsäkauriitkin loikkivat säikähtäneenä piiloon heidän tieltään.

Ilta-auringon paistaessa lämpimänä heidän eteensä aukeni tasanko, jossa prinssi Leopold huomasi kahden metsästäjän ajavan suurilla hevosillaan takaa valtavaa villisikaa. Leopold ohjasi Ollon heitä kohti ja pian he olivat jo saavuttaneet metsästäjät. Leopold nykäisi Ollon turkkia voimakkaasti kahdella kädellään, ja Ollon takajalat potkaisivat maata niin että he hyppäsivät suoraan metsästäjien yli ja jatkoivat juoksua aina villisian ohi. Prinssi vilkaisi taakseen ja näki miten metsästäjät hevosineen jäivät silmät pyöreinä seisomaan paikoilleen. Ollon vauhti oli niin vinhaa, että metsän eläimet luulivat heitä pyörremyrskyksi, joka kiiti läpi kukkuloiden ja laaksojen aina kohti Suuren meren rantaa.

Lopulta he saapuivatkin karuille rannoille. Prinssi löysi aivan rannan tuntumasta pienen luolan, jonne he päättivät jäädä lepäämään. Mereltä puhalsi hyytävä tuuli, joka ujelsi luolan suupieliin terävistä kivistä. Valtavat aallot iskivät vasten kivistä rantaa, ja aina välillä pärskeet lensivät luolan suulle asti. Prinssi Leopold makasi selkännojaten vasten Olloa. Sen turkki hohkasi lämpöä, ja Leopold tunsikin olevansa turvassa. Hän kuunteli meren pauhua ja mietti, miten ihmeellinen sen voima oli. Taukoamatta merestä nousi uusi aalto, joka lopulta murtui vasten karuja kallioita. Kuu oli noussut korkealle Suuren meren ylle ja langetti luolaan hentoa valoa. Prinssin silmät painuivat vähitellen kiinni, ja lopulta hän nukahti väsyneenä ja onnellisena. Hän näki unta siitä, miten he Ollon kanssa juoksivat läpi metsien ja vuorien, kovempaa kuin yksikään eläin, lentäen nopeammin kuin tuuli.

Prinssi heräsi Ollon murinaan ja näki heti, että se seiso i luolan suuaukolla jännittyneenä ja niskakarvat pystyssä. Se nuuhki vimmatusti ilmaa pääst äen kurkustaan matalaa murinaa. Prinssi veti itsensä lähemmäksi luolan suuaukkoa ja kysyi Ollolta, mikä sille oli tullut mutta ei saanut vastausta. Ollon suuret korvat olivat suunnattu suoraan ulos luolasta. Äkkiä kuului kova räskähtävä ääni, jota seurasi Ollon ulvahdus. Pitkä puinen nuoli, jonka perässä oli kolme punaista sulkaa, oli lentänyt ulkoa ja uponnut Ollon kylkeen. Ollo loikkasi täydellä voimallaan ulos luolasta. Rannalla vain lyhyen matkan päässä heidän luolastaan oli kaksi metsästäjää nuolineen ja hevosineen. Sekunnin murto osan jälkeen Ollo iski hampaansa toisen hevosen jalkaan. Hevonen hirtui ja nousi takajaloilleen pudottaen toisen metsästäjist ä. Metsästäjä mätkähti selälleen kiviselle rannalle ja parkaisi. Ollo päästi otteensa hevosesta ja lähti kohti ääntä, jonka hevosen selästä pudonnut metsästäjä oli päästänyt. ”Lopettakaa! Ollo tule pois sieltä!” huusi prinssi Leopold itku kurkussa. Nyt toinen metsästäjist ä jännitti jousen, ja taas kuului räskähdys. Nuoli upposi syvälle Ollon selkään. Tällä kertaa Ollo ei päästänyt ääntäkään. Sen etujalat pettivät ja se ysk äisi verta. Maahan pudonnut metsästäjä nousi jaloilleen ja tarttui toisen metsästäjän k äteen, ja tämä auttoi hänet oman hevosesensa selkään, ja he lähtivät ratsastamaan täytt ä laukkaa karkuun. Ollo nousi vapisten pystyyn. ”Ollo! Älä liiku, minä tulen sinne!” huusi prinssi kyyneleet silmissä. Mutta Ollo ei enää kuullut mitään. Se oli täynnä raivoa. Se ravisti turkkiaan ja pönk äisi sitten täydellä voimallaan ja lähti kiitämään siihen suuntaan, minne metsästäjät olivat lähteneet. Prinssi yritti huutaa sille vielä, mutta turhaan.

Prinssi Leopold oli nyt peloissaan ja surua täynnä. Hän ei tiennyt, mitä hänen pitäisi tehdä, ja hän toivoi niin kauhean paljon, että Ollo olisi kunnossa ja tulisi jo takaisin. Aamu oli alkanut sarastaa, mutta aurinko ei ollut vielä noussut taivaalle. Leopold veti itsensä ulos luolasta lähemmäs rantaa. Hän oli väsynyt ja nälissään. Hän yritti huutaa Olloa, mutta kukaan ei vastannut. Kuu oli yhä korkealla taivaalla ja valaisi kimaltelevaa meren pintaa, joka oli nyt rauhallisempi. Lopulta aurinko paljasti ensimmäiset säteensä idästä ja alkoi kohota taivaalle. Sinä aamuna sattuivat kuu, aurinko ja maa olemaan samassa linjassa. Kuu hohteli täytenä, ja meren pinta alkoi nousta. Nousuvesi oli voimakas, ja prinssi huomasi jalkojensa kastuvan, mutta hän oli liian huolissaan ja väsynyt kiinnitt ääkseen siihen enempiä huomiota. Äkkiä prinssi oli jo vyöt äröön asti veden alla. Hän yritti päästä takaisin kuivalle maalle, mutta nousuvesi nousi liian nopeasti. Nyt prinssi alkoi huolestua toden teolla. Hän ei osannut uida, ja vesi oli häntä jo kaulaan asti. Hän alkoi huutaa kauhuissaan apua, mutta turhaan. Kukaan ei kuullut häntä. Lopulta vesi oli niin korkealla, ettei prinssi enää yltänyt kiviseen pohjaan, vaan huuhtoutui Suureen mereen. Vesi oli kylmää ja painoi prinssiä yhä syvem mälle. Ilma prinssin keuhkoissa alkoi loppua saaden aikaan tukahduttavan tunteen. Prinssi haukkoi henkeä, ja hänen keuhkonsa täyttyivät suolaisesta merivedestä. Prinssi Leopold vajosi syvälle pimeyteen.

Neljäs luku

Suuri Meri

Prinssi havahtui viileiden huulien suudelmaan. Huulet tuntuivat pehmoisilta. Prinssi avasi silmänsä. Hän oli veden alla, muttei enää nähnyt sumeasti vaan näki aivan tarkasti edessään kau-
neimman neidon mitä kuvitella saattaa. Tällä oli hyvin pitkät vaaleat hiukset, jotka huojuivat
kauniisti veden alla luoden valoa heidän ympärilleen. Neidon kasvot olivat niin kauniit, että
prinssin valtasi halu katsoa muualle. Neidon silmät, jotka katsoivat syvälle prinssin silmiin, oli-
vat siniset ja kirkkaat kuin maailman kaunein laguuni. Silmät olivat täynnä viisautta ja voimaa.
Niihin katsoessaan prinssistä tuntui kuin hän olisi katsonut meren syvyyksiin. Syvyyksiin, jossa
kaikki salaisuudet ja viisaudet olivat. Neidon vartalo oli vaalea ja kimalteli kuin sitä olisi peittä-
nyt miljoonat pienet helmet. Prinssi huomasi nyt, että tämä kuvankaunis olento piti häntä kä-
sistä kiinni. Hänen kätensä tuntuivat viileiltä ja hennoilta.

”Kuka sinä olet? Olenko minä kuollut?” Kysyi prinssi Leopold hämillään. Ihmetyksekseen hänen
äänensä kuului hyvin veden alla. ”Et suinkaan, prinssi hyvä”, vastasi tämä kaunis olento hymyil-
len. ”Minä olen Selene, meren jumalatar”, hän jatkoi veden solinaa muistuttavalla äänellään.
Prinssi oli ymmällään. Hän ei Selenen sanoista huolimatta ollut varma, oliko hän todella elossa,
vai oliko tämä paikka se, jonne elämän päättyessä matka jatkuisi. Prinssi avasi suunsa ja veti
vettä keuhkoihinsa. Vesi tuntui ihanan raikkaalle kulkiessaan hänen keuhkoissaan. ”Miten minä
voin hengittää täällä? Eihän minun keuhkoni voi hengittää vettä, ei minulla ole kiduksia niin
kuin kaloilla?”, ihmetteli prinssi ääneen. ”Minä annoin sinulle kyvyn hengittää vedessä olevaa
ilmaa. Keuhkosi toimivat nyt niin kuin kalojen kidukset. Eikö vesi tunnukin ihanan raikkaalle ja
virkistävälle? Vedessä on niin paljon elämää, vesi on rikkaampaa kuin ilma”, laushti Selene
säihkyen ja hymyillen kaunist hymyään. ”Tuntuu kyllä! En olisi koskaan uskonut saavani tie-
tää, millaista on hengittää niin kuin kalat ja muut meren asukkaat”, prinssi sanoi nauraen pien-
ten kuplien noustessa hänen suustaan kohti kaukana ylhäällä olevaa pintaa. Selene nauroi hä-
nen kanssaan heleästi ja päästi sitten kätensä prinssin käsistä. ”Tule, haluan näyttää sinulle,
kuinka kaunis ja mahtava meri on.” Selene lähti sukeltamaan yhä syvemmälle kohti meren
pohjaa sulavin liikkein. Prinssi epäröi hetken, mutta alkoi kammata vettä käsillään ja ihme kyllä
se tuntui yllättävän vaivattomalta. Koskaan ennen ei prinssi ollut uinut, mutta veden alla liik-
kuminen pelkkien käsien avulla olikin loppujen lopuksi melko vaivatonta. Prinssi katseli ympä-
rilleen seuraten Seleneä, joka sukelteli eteenpäin sulavasti kuin delfiini. Hän ihasteli valonsä-
teitä, jotka lankesivat pinnalta kohti meren syvyyksiä. Ne muistuttivat pitkiä hopeisia lankoja,
jotka pysyivät täysin suorina, vaikka vesi niiden ympärillä yritti kuinka niitä huojuttaa.

Sitten prinssi Leopold huomasi suuren tumman olennon tulevan heitä kohti. Se näytti valta-
valle varjolle, joka lähestyi heitä hitaasti. Olento oli valtavan kokoinen valas. Valas oli niin suuri,

että sen kyhmyisen ruhon päälle olisi voinut rakentaa talon. Se päästi kovan ja korkean äänen. Ääni väreili vedessä, ja sai Leopoldin nauramaan. Leopold tervehti valasta silittäen sen kyhmyistä ja karheaa nahkaa. ”Hän on Sigfried, hyvin vanha ja viisas valas. Sigfried on nähnyt Suuren meren silloin, kun siellä elivät ainoastaan valtavat pedot”, sanoi Selene. ”Minä pidän Sigfriedistä”, sanoi prinssi hymyillen. ”Hän vaikuttaa jotenkin... surumieliseltä, mutta silti onnelliselta nähdessään meidät. Minä tulen onnelliseksi nähdessäni hänet”.

”Olen odottanut näkeväni sinut, prinssi, olen odottanut kauan. Ja sinun näkemisesi saa minut tuntemaan surua, sillä sinun matkasi tulee olemaan kivinen. Mutta ennen kaikkea, sinun näkemisesi saa minut tuntemaan toivoa, sillä sinä olet rohkea ja voimakas! ”, vastasi Sigfried, tämä valtava salaperäinen valas prinssille. Prinssi hämmentyi kovin Sigfriedin sanoista eikä oikein ymmärtänyt, mitä hän niillä tarkoitti. Sitten hänen huomionsa kiinnittyi valtavalla nopeudella uiviin, sulavarakenteisiin kimalteleviin suuriin kaloihin. Ne uivat heidän ylitseen, eikä prinssi pystynyt erottamaan, kuinka monta niitä oli. Kalat tekivät äkkikäännöksen suoraan alas ja sukelsivat sitten heidän alitseen aivan kuin linnut, jotka kiitivät tuulessa. ”Keitä nuo ovat?”, kysyi prinssi ihastellen kalojen nopeutta. ”Miekkakaloja, ne ovat taidokkaimpia uimareita koko Suurssa meressä”, vastasi Selene katsellen miekkakalojen taidonnäytettä ihailien. Lopulta miekkakalat hidastivat ja uivat nyt aivan prinssin ja Selenen ympärillä. Prinssi näki ne nyt tarkasti. Niiden solakat vartalot olivat kimaltelevien hopeisten ja tummansinisten suomujen peitossa. Suurin miekkakaloista ui aivan prinssin vierestä, niin että prinssi tunsi sen liukkaat suomut kädellään. ”Ota kiinni selkäevästäni ja tule kyytiin, ihminen! ”, kuiskasi miekkakala prinssin korvaan. Prinssi katsoi kysyvästi Seleneä, joka nyökkäsi hänelle. ”Mene vain, prinssi. Sagal ja hänen ystävänsä näyttävät sinulle koralliriutan. Me tapaamme pian sen jälkeen Helmiäispalatissa.” Ja niin tarttui prinssi tätä valtavaa miekkakalaa selkäevästä kahdella kädellä. Sagalin evä tuntui viileältä, mutta sen piikeistä sai hyvän otteen. Prinssi tunsi, miten Sagalin suomuinen pyrstö potkaisi heidät liikkeelle. Sagalin vauhti oli niin kova, että prinssi menetti otteensa ja roikkui miekkakalan selkäevästä yhdellä kädellä. Sagal hidasti ja sanoi: ”Ota kiinni ja purista molemmilla käsillä evääni, muuten et pysy kyydissä!” Prinssi Leopold teki työtä käskettyä, ja nyt he sukelsivat täyttä vauhtia kirkaassa vedessä jättäen taakseen Sigfriedin ja Selenen.

Sagal ja muut miekkakalat uivat nyt lähemmäs meren pohjaa. Prinssi teki kaikkensa, että pysyi Sagalin evässä kiinni. Merivesi oli viileää ja kirkasta, ja tuntui mahtavalle kiittää sen hivellässä kasvoja. Prinssi saattoi erottaa meren pohjan heidän alapuolellaan. Se oli kivinen, ja siellä täällä kasvoi mitä kummallisemman näköisiä erivärisiä kasveja, jotka huojuivat vedessä rauhalliseen tahtiin. Sagal teki nyt käännöksen, ja he erosivat muista miekkakaloista kiitäen yhä lähemmäs meren värikästä pohjaa. He sukelsivat suoraan näiden värikkäiden korkeiden kasvien sekaan. Kasvit kutittivat osuessaan vasten prinssin kasvoja. ”Tämä on riuttaa ympäröivä kasvusto. Se suojaa riutan asukkaita pedoilta”, sanoi Sagal. Äkkiä vesikasvit harvenivat ja lopulta loppuivat kokonaan paljastaen silmiä häikäisevän koralliriutan, joka vilisi värikkäitä, erikokoisia kaloja. Koralliriutta kohosi kukkulana meren pohjasta, ja Sagal kiersi sitä nousten yhä ylemmäs. Prinssi ihaili korallien värien kauneutta, eikä voinut uskoa miten ihmeellisiä ja eriskummallisia riutalla elävät kalat olivat. Hän oli sanaton meren syvyyden kauneudesta. Valtava oranssi rausku liukui heidän alapuolellaan. Parvi aivan pienenpieniä tummanpunaisia katkarapuja ui heidän ohitse. Sitten heitä vastaan ui valtava turkoosin ja vihreän sävyttämä kilpikonna. Minne tahansa prinssi katsoi, hän näki mitä kauniimpia ja värikkäämpiä veden asukkaita. Sitten prinssi näki edessään riutan huipulla valtavan vanhan purjelaivan hyllyn. Hylky oli kauttaaltaan kirjavien korallien peittämä. Hyllyn kaksi paksua mastoa olivat katkenneet ja sen kyljissä oli suuria reikiä taistelusta. Sitä ympäröi tuhannet kimaltelevat kalat, saaden sen näyttämään siltä kuin se olisi purjehtinut läpi värikkään tähtisumun. Sagal kiersi nyt hyllyn, ja prinssi näki sen kannella korallienpeittämiä kirstuja täynnä kultaa ja muita kalleuksia. Näky oli vallan ihmeellinen, ja korallien sekä kalojen kirkkaat värit saivat prinssin pään pyörälle. ”Meidän on jatkettava matkaa, valtiatar odottaa sinua Helmiäispalatsissa. Sinne on vielä melkoisesti matkaa, eikä aikaa ole hukattavaksi!”, huudahti Sagal, ja niin he jättivät taakseen tämän taianomaisen, elämää virtaavan riutan, ja suuntasivat kohti syvällä Suuren meren keskellä sijaitsevaa Helmiäispalatsia.

Vesi oli nyt viileämpää, ja prinssi huomasi, ettei auringonsäteet valaisseet enää vettä samaan tapaan kuin riutalla. Minne tahansa prinssi katsoikin, näki hän vain loputtomiin vettä. Prinssin katsoessa ylös pintaan, ei hän erottanut muuta kuin jossain kaukaisuudessa häämöttävää valoa. Alhaalla hän näki pelkkää pimeyttä. Tummansininen väri nieli hänet ja Sagalin saaden prinssin tuntemaan itsensä pieneksi ja avuttomaksi. Yhtäkkiä Sagal teki äkkiliikkeen käännätään oikeaan, ja sitten heti vasempaan. Prinssi sai hädin tuskin pidettyä itsensä Sagalin selässä sen uudessa täydellä voimalla poukkoillen suuntaan, jos toiseen. Kauhuissaan prinssi yritti huuata ja kysyä Sagalilta, mikä hätänä, mutta vauhti oli liian kova eikä prinssi saanut sanoja suustaan. Sitten Sagal teki taas äkkikäännöksen jyrkästi oikealle, ja prinssi huomasi aivan heidän takanaan valtavan valkoisen olennon. Olennon kita oli puoliksi ammollaan, ja sen suusta paljastui riveittäin pitkiä teräviä hampaita. Sen valkoinen ruumis oli pitkä ja valtavan iso. Olennon selästä törötti iso ja terävä selkäevä, ja sen silmät olivat suuret ja pikimustat. ”Tuo ei ole tavallinen hai, tuon täytyy olla jokin muinaisvesien peto!”, huusi prinssi, vaikka kukaan ei häntä kuulut. Prinssi puristi nyt kauhuissaan selkäevää Sagalin tehdessä väistöliikkeitä milloin ylös ja alas, milloin oikealle ja vasemmalle. Valkoinen peto seurasi heitä suurin ja vahvoin pyrstönliikkein odottaen Sagalin väsyvän. Peto päästeli ivallista naurua muistuttavaa matalaa ääntä, joka sai prinssin sulkemaan silmänsä ja puristamaan hampaat yhteen pelosta. Leopold ja Sagal uivat tätä valkoista ikimerten petoa karkuun yhä syvemmälle ja syvemmälle Suuren meren syövereihin, jonne auringonvalo tuskin ollenkaan enää yletti. Lopulta Sagal alkoi väsyä, ja peto huomasi sen. Äkkiä Sagal teki käännöksen suoraan ylös tehden nopean silmukan valtavan pedon yläpuolelle. Sagal jatkoi täydellä voimallaan ja sen nokasta lähtevä pitkä luinen miekka lävisti lopulta valkoisen pedon selkäevän. Törmäys oli niin voimakas, että prinssi lensi Sagalin selästä

iskeytyen suoraan päin valkoisen pedon viileää nahkaa. Prinssin silmissä tummui ja säteili, ja hän menetti tajuntansa.

Prinssi Leopold heräsi kovaan päänsärkyyn. Hän oli hetken tiedottomassa tilassa eikä tiennyt, missä hän oli. Sitten hän muisti Sagalin ja valkoisen pedon. Prinssin sydän alkoi hakata lujaa ja hän avasi nyt silmänsä kunnolla. Mutta kauhukseen hän ei nähnyt yhtään mitään. Hän yritti katsella ympärilleen, ylös ja alas, mutta hän ei nähnyt yhtikäs, yhtikäs mitään. Prinssiä ympäröi täydellinen pimeys. ”Hyvä on Leopold, rauhoitu ja mieti mahdollisia vaihtoehtoja”, puhui prinssi itsekseen. ”Olet yhä veden alla, se on ainakin varmaa”, jatkoi prinssi. ”Tulitko sokeaksi törmätessäsi valkoiseen petoon?” Juuri samalla sekunnilla prinssi erotti pienenpienen valopisteen suoraan edessään. Oli mahdotonta sanoa, oliko piste kaukana vai lähellä prinssiä, tai kuinka suuri sen valonlähde oli. ”Hyvä on, et siis ole sokea. Täytyy siis olla niin, että olet vajonnut meren syvyyksiin, minne auringonvalo ei ylety”, puhui prinssi yrittäen säilyttää rauhallisuutensa. ”Hyvä on. Missä siis on pinta ja missä pohja?”, sanoi prinssi vapisevalla äänellä. Samalla hetkellä maailma alkoi pyöriä prinssin päässä eikä hän tiennyt ollenkaan, miten päin oli veden alla. Sitten hän muisti pienen valon, jonka oli nähnyt. Hän etsi sitä nyt kuumeisesti, ja lopulta hänen silmänsä löysivät kuin löysivätkin tämän pienenpienen valonlähteen. ”Pinnan täytyy olla tuolla valon suunnassa!”, huudahti prinssi helpottuneena ja lähti uimaan kohti valonlähdettä. Hetken kuluttua valo muuttui kirkkaammaksi ja suuremmaksi. Prinssi ui hitaasti kohti valoa, joka kasvoi ja kirkastui joka vedolla, ja lopulta prinssin kasvot osuivat valoon. Hämmäntyneenä hän kosketti kädellään valoa. Valonlähde tuntui pieneltä pallolta, josta lähti jokin outo varsi pimeyteen. Prinssi tunsu, että varsi, joka lähti valopallostaa, alkoi liikkua. Hän päästi säikähtäneenä irti valosta, ja sitten hän näki edessään olennon, joka sai hänet kiljumaan täyttä kurkkua. Olennolla oli valtavan leveä pää, ja suu, jonka pielet ulottuivat pään reunoihin asti. Sen kaksi pientä silmää näyttivät harmailta tyhjiltä rei'iltä. Olennon otsasta lähti pitkä varsi, jonka päässä valopallo roikkui.

”Älä pelkää minua, ihminen!”, nauroi tämä omituinen kala. ”En minä sinua syö, olet aivan liian iso saalis minulle. Mitä muuten teet täällä meren syvimmissä syövereissä? Tänne harvoin eksyy ihmisiä, ja jos eksyy, niin ei ainakaan eläviä sellaisia”, nauroi olento taas suurella leveällä suullaan. ”Mikä sinä olet?”, kysyi nyt prinssi vielä pelosta vapisten. ”Nimeni on Mosgordon, olen ainoita kaloja, jotka pystyvät elämään näin syvällä, ilman auringonvaloa. Olen kehittänyt tavan tuottaa valoa itse. Valolla minä houkuttelen luokseni saaliini. Kukas sinä sitten olet?” ”Olen prinssi Leopold, Tammimetsän kuningaskunnasta”. Prinssi kertoi Mosgordonille seikkailustaan, ja Mosgordon kuunteli ihmetellen. Lopuksi prinssi kysyi, voisiko Mosgordon näyttää hänelle suunnan kohti pintaa.

”Olet sinä aikamoinen prinssi, täytyy se kyllä myöntää. Ja mitä merenpintaan tulee, niin saat tietää suunnan, kun puhallat kuplia suustasi, ja kokeile kädelläsi minne ne nousevat”. ”Niinpä tietenkin! Miten minulle ei juolahtanut mieleen tuo aikaisemmin. Kiitos, Mosgordon! Minun on jatkettava matkaani kiireesti, sillä valtiatar odottaa minua.” ”Hyvä on prinssi, kerrothan Seleenille terveiseni!” sanoi Mosgordon iloisesti hymyillen. ”Minä sanon!”, huikkasi prinssi ja lähti uimaan kohti suuntaa, jonne kuplat nousivat. Mosgordonin valo jäi taakse, ja pimeys nieli taas prinssin sisäänsä, mutta prinssi pysyi rohkeana ja vähän väliä hän koetti, minne suuntaan kuplat nousivat, jotta tiesi uivansa kohti pintaa.

Viides luku

Helmiäispalatsi

Prinssi Leopold oli lopen uupunut. Hänestä tuntui, että vaikka hän kuinka kauhoi vettä käsillään ja veti itseään eteenpäin, ei pinnan valoa näkynyt missään. Prinssi muisteli, miten Sagal oli tehnyt äkkinäisen salamanopean käännöksen ja iskenyt miekan syvälle valkoisen pedon selkävään. Törmäys oli ollut niin kova, että prinssi oli menettänyt tajuntansa hyvin pitkäksi aikaa. Hänen oli täytynyt vajota alas syvyyksiin useita tunteja. Äkkiä Leopold aisti vaaran, vaikkei ei nähnytkään mitään pilkkopimeissä syvyyksissä. Hän tunsu veden värähtelyt ja jähmettyi paikoilleen. Oli aivan hiljaista. Niin hiljaista, että prinssi kuuli, miten hänen sydämensä jyskytti ja pumppasi verta ympäri hänen kehoaan. Sitten pimeydestä syöksyi jotain kylmää ja liukasta, joka kiertyi prinssin ympärille kuin käärme. Prinssi yritti pakokauhun valtaamana repiä lonkeroa itsestään irti, mutta tunsu, miten lonkeron suuret imukupit liimautuivat kiinni ympäri hänen kehoaan. Toinen suuri lonkero syöksyi ja sen imukupit tarttuivat suoraan prinssin kasvoihin. Pelko valtasi prinssin. Kaikin voimin hän yritti rimpuilla ja repiä lonkeroita irti, mutta turhaan. Lonkerot kiertyivät toinen toisensa jälkeen prinssin ympärille, kunnes hän ei enää kyennyt liikkumaan lainkaan. Kylmässä puristuksessa, limaisten lonkeroitten välissä, Leopold huusi nyt silmät kyyneliä täynnä. Hän toivoi koko sydäimestään, että olisi taas turvallisesti Tammimetsän linnan korkeimmassa tornissa. Omassa turvallisessa huoneessaan, mehiläisvahakynntilän lämpimän valon kylvettämänä. Voi miten ihanalta se ajatus tuntui! Prinssi huusi ja itki yrittäen rimpuilla itseään irti puristuksesta. Hänen hennon vartalonsa voimat alkoivat hiipua. Lopulta hän ei enää jaksanut taistella. Hän katui nyt, että oli ikinä lähtenyt kultaisen kotkan mukaan. Hän katui, että oli hylännyt turvallisen elämän Tammimetsän valtakunnassa.

Kun prinssi Leopold havahtui hereille, hän tunsu olevansa vedessä, mutta hänen ympärillään oli jotain paksua ja limaista. Kun hän avasi silmänsä nähdäkseen jotain, alkoi neste polttaa niitä niin kivuliaasti, että hänen oli suljettava ne heti uudestaan. Prinssi yritti uida mutta huomasi hyvin nopeasti, että häntä ympäröivät röpelöiset seinämät, eikä hän päässyt eteenpäin. Prinssin valtasi pakokauhu. Kalmari, joka oli tarttunut häneen lonkeroillaan, oli nielaisut prinssin vatsaansa. Hätäntyneenä prinssi alkoi etsiä tietä ulos. ”Näinkö minun elämäni päättyy? ”, hän ajatteli etsiessään kuumeisesti ulospääsyä. Hän raapi ja hakkasi nyrkeillään kalmarin vatsalaukkua, mutta mitään ei tapahtunut. Hapan neste hänen ympärillään tunkeutui ihoaukosiin ja poltti niin kivuliaasti, että prinssi itki ja rimpui. Ennen pitkää hänestä olisi jäljellä vain luut. Sitten prinssin käteen osui jotakin kovaa. Se oli kiinni vatsan seinämässä. Prinssi tunnusteli sitä käsillään, ja se tuntui jonkinlaiselle kahvalle. Hän veti sitä, ja se liikkui. Prinssi veti yhä voimakkaammin, ja lopulta esine irtosi vatsan seinämästä kokonaan. Hän tunnusteli sitä ja tunnisti sen miekaksi. Miekka oli suuri, mutta vedessä se ei painanut mitään. Siinä oli tukeva kova kahva ja terävä suora terä. Vimmatusti prinssi alkoi nyt iskeä sillä vatsan seinämää. Yhä uudelleen hän upotti miekan kalmarin vatsaan. Prinssin ihosta alkoi irrota jo riekaleita, ja hänen ruumiinsa

tuntui siltä, kuin se olisi ollut tulen nielemä. Hän itki ja huusi ja iski. Iski yhä uudelleen ja uudelleen. Sitten hän tunsu, miten vatsalaukku hänen ympärillään supistui, ja äkkiä hän sinkoutui paineella limaista onkaloa pitkin ulos kalmarin vatsasta. Viileä merivesi huuhteli hänen ihoaan. Se oli ihanin tunne, mitä prinssi oli koskaan elämässään tuntenut. Meressä ei ollut enää niin pimeää, ja prinssi saattoi nyt nähdä pinnan kaukana yläpuolellaan. Hän katseli miekka kädessään, miten valtava kalmari katosi takaisin syvyyksiin vetäen mustia lonkeroitaa perässään. Prinssiä puistatti katsellessaan tätä mustaa hirviötä, joka katosi lopulta meren pimeyteen.

Prinssi Leopold katseli nyt miekkaa tarkemmin. Se oli likainen ja ruosteen peitossa. Hän pyyhki sen kahvasta paksun kerroksen ruskeaa pinttymää. Itse kahva oli osa suurta kristallia, joka oli jätetty hiomattomaksi. Kristallin palanen oli ranteen paksuinen ja kuusikulmion muotoinen. Se kapeni hieman kahvan päätä kohti, jossa se päättyi terävään kärkeen. Miekan terä oli upotettu kristallin sisään. Terä oli pitkä ja täysin suora ja kapeni kohti kärkeä. Kärki oli leikattu viistoksi vain toiselta puolelta, jotta se olisi vahvempi, mutta leikkaisi silti hyvin mitä tahansa. Miekka oli kaunein esine, mitä prinssi oli koskaan pitänyt kädessään. Hän työnsi miekan vyönsä alle, ja käänsi sen sitten selän puolelle, jottei sen terä leikkaisi vyötä poikki. Hän tunsu nyt uupumuksen, ja yksinäisyyden avuton tunne valtasi hänet jälleen. Hän oli äärettömän väsynyt. Prinssi Leopold katsoi kaukana yläpuolellaan olevaa veden pintaa ja lähti vetämään itseään sitä kohti. Vaikka vesi tuntui paksulta ja raskaalta, jokainen käsien veto vei häntä yhä lähemmäksi pintaa. Prinssi menetti lopulta ajantajunsa kokonaan. Tuntui, kuin hän olisi ollut ikuisessa käsien tasaisen liikkeen rytmittävässä unessa. Viimein vesi hänen ympärillään alkoi kirkastua hitaasti. Prinssi havaitsi ylhäällä lähellä pintaa kellertävän pallon. Hän ui kohti tätä palloa, ja lopulta hän erotti, ettei se ollutkaan mikään pallo, vaan suuren merikilpikonnän vatsa. Kilpikonnalla oli valtavat evää muistuttavat jalat, ja pieni pää. Leopold huusi nyt päästäen suustaan kuplia. Merikilpikonnan huomasi kuplat ja kääntyi kohti prinssiä.

Kuudes luku.

Kohti myrskyn silmää

Prinssi Leopoldista tuntui kuin hän olisi viettänyt kokonaisen elämän yksin vedessä, koettaen tavoittaa pintaa. Nyt kilpikonnan ui hänen luokseen! Hän näki sen nyt kunnolla ja ihaili sen värejä. Kilpikonnan vatsapuoli oli kellertävä, mutta sen kova kilpi, ja evät olivat turkoosien täplien peittämiä. "Mitä ihmettä ihmislapsi tekee täällä keskellä syvää vettä?", kysyi tämä kaunis eläin prinssiltä. "Se on pitkä tarina. Olen prinssi Leopold ja minun täytyy löytää meren jumalattaren palatsi. Osaatko sinä reitin sinne?", vastasi Leopold viimeisillä voimillaan. "Kaikki meren asukit tietävät, missä Helmiäispalatsi sijaitsee, kyllä minä voin viedä sinut sinne, ihmeellinen ihmislapsi", vastasi kilpikonnan huvittuneena. "Ai niin ja minä muuten olen prinsessa Megena, oi arvon prinssi", jatkoi kilpikonnan nauraen sitten omalle vitsilleen. Mutta prinssi oli niin väsynyt, ettei edes ymmärtänyt tämän vitsikkään konnan sanoja, vaan kiipesi tämän suuren selkään, kietoi kätensä sen kaulaan ja vaipui sitten uneen. Kokonaisen päivän prinssi nukkui Megenan selässä. Lopulta hän heräsi voimia keränneenä. "Sinä taisit olla melkoisen väsynyt?", tokaisi Megena huomattuaan prinssin nostaneen vihdoinkin päänsä hänen kilvestään. "Missä me olemme?", kysyi prinssi katsellen ihmeissään ympärilleen. Vesi oli täällä kristalliakin kirkaampaa, vaikka pinta näyttikin olevan hyvin kaukana ylhäällä. Heidän alapuolellaan näkyi meren pohja, joka oli kauttaaltaan suurien ametistien peittämä. Valtavat kristallit nousivat pohjasta aivan kuin olisivat yrittäneet kasvaa kohti pintaa. Nämä hennon liilan kuultoiset jalokivet loivat ympärilleen valoa auringonsäteiden taittuessa niiden läpi. "Olemme aivan kohta perillä", vastasi Megena. Ametistit kasvoivat kooltaan yhä suuremmiksi heidän taittaessaan matkaa kohti Helmiäispalatsia. Lopulta prinssi näki sen edessään. Palatsi koostui tuhansista suurista kristalleista, jotka kohosivat pohjasta kohti pintaa. Se oli kuin suuri vuori, joka oli puhdasta kristallia. Auringonsäteiden taittuessa kristallien läpi heijastui palatsin ympärille kaikki sateenkaaren värit saaden sen näyttämään epätodellisen kauniilta.

"Nyt minä ymmärrän, miksi sitä kutsutaan helmiäispalatsiksi", huokaisi Leopold. "Eikö olekin kaunis näky? Selene, meren jumalatar, on sen kasvattanut tuhannessa vuodessa. Jokainen kristalli, joka koristaa palatsia on muodostunut ensin puristuksessa, syvällä meren pohjan alla. Lopulta vuosisatojen saatossa, hitaasti ja kärsivällisesti, ne ovat kasvaneet muotoon jonka meren jumalatar niille antoi. Näin syntyi Helmiäispalatsi. Eikö se olekin ihmeellinen?", kysyi Megene. "Se on upea, mutta mistä sinä oikein tiedät noin paljon sen synnystä?", kysyi prinssi Leopold. "Kaikilla on oma tehtävänsä tässä maailmassa, prinssi, ja minun tehtäväni on tietää asioita. Minä en ole vahva tai nopea, minä en ole johtaja enkä myöskään sotilas. Minä olen vain meri-kilpikonnan, joka tietää yhtä sun toista jännittävää. Tiedätkö sinä, prinssi Leopold, mikä sinun tehtäväsi tässä maailmassa on?", kysyi Megene. "En oikeastaan...", vastasi prinssi. "Tiesin ettet tietäisi, ja siksi sitä kysyin. Kysymykseeni ei ole yhtä ainoaa vastausta, sillä sinä itse valitset ne ovet, joista kuljet. Sinun valintasi ohjaavat sitä, mikä on tehtäväsi tässä maailmassa, ja

se miten näet itsesi, ohjaa sitä, millaisia valintoja sinä teet. Muista siis, prinssi hyvä, katsoa itseäsi kärsivällisesti, sillä kristallisi ovat syvällä pohjan alla, mutta jos vain olet kärsivällinen, kasvaa niistä mitä kaunein palatsi, jossa sinun on hyvä olla! ”, sanoi Megene salaperäisesti. Prinssi jäi miettimään Megenen sanoja heidän kulkiessaan sisään suuresta palatsin sisäänkäynnistä. Palatsin seinät kimaltelivat ja välkehtivät auringonsäteiden valossa. Pitkän kimaltelevan käytävän jälkeen palatsi aukeni valtavaksi avoimeksi tilaksi. Palatsin katto oli niin korkealla, ettei sitä meinannut erottaa silmillä. Seinämät aukenivat jokaiseen suuntaan, ja prinssi pani merkille, että palatsi oli tarkan kuusikulmion muotoinen. Palatsin lattia kasvoi mitä kauneimpia värikkäitä koralleja ja kasveja. Joka puolella saattoi nähdä pieniä ja suuria kaloja, katkarapuja, pieniä meduusoja, hassunkurisia merimakkaroituja ja mitä oudoimpia ja kauniinvärisiä otuksia. Tämän merenalaisen palatsin suuren puutarhan keskeltä nousi Selene, kauniina ja voimakkaana. ”Sinä saavuit vihdoon! Olin niin huolissani sinusta, prinssi Leopold. Sagal kertoi, mitä teille tapahtui”, Selene sanoi ja sukelsi nyt heidän luokseen sulavin liikkein, vaaleat pitkät hiukset hulmuten vedessä”. Prinssi katsoi Seleneä ja mietti: ”Vain meri kaikkine kauneuksineen, voimineen, ja vaaroineen vetää vertoja Selenen kauneudelle, ja Selene on sen jumalatar. Selene on meri ja sen kauneus.” Selene sulki prinssin viileään halaukseen, suuteli tätä poskelle ja katsoi sitten syväälle silmiin. ”Tiedätkö, prinssi, tuo miekka, jota selässäsäsi kannat, kuului eräälle muinaiselle kuninkaalle. Miekka on minun tekemäni, ja annoin sen lahjaksi kalastajalle, joka kauan kauan sitten pelasti valaanpoikasen joka oli jäänyt laskuveden johdosta rannalle makaamaan. Kalastaja olisi voinut surmata valaanpoikasen ja ruokkia sillä koko perheensä usean kuukauden ajan, mutta sen sijaan hän päättikin raahata sen pitkin hiekkarantaa aina veteen asti. Kalastaja oli kaiken tämän jälkeen niin väsynyt, että vajosi veteen, ja silloin minä otin hänet syleilyyni ja toin aina tänne Helmiäispalatsiin asti. Täällä minä kiitin kalastajaa, ja tein hänelle lahjaksi parhaimman miekan, mitä tässä maailmassa on tehty. Kuningas sattui sitten kerran kulkemaan kalastajan torpan ohi matkallaan suureen kaupunkiin ja päätti pysähtyä lepäämään. Kalastaja otti kuninkaan avosylin vastaan ja tarjosi parhaita herkkujaan, mitä hänen perheeltään löytyi. Kuningas näki seinällä miekan, ja kysyi kalastajalta, mistä hän oli saanut niin hienon aseensa. Kalastaja kertoi tarinan valaasta ja siitä, miten minä olin antanut miekan hänelle kiitoksena. Kuningas ei kuitenkaan uskonut kalastajaa, vaan raivostui hänelle niin, että surmasi hänet ja hänen perheensä juuri tuolla samaisella miekalla.

Kuningas otti miekan itselleen ja käytti sen voimaa kukistaen kaikki, kansat jotka nousivat häntä vastaan. Hän sai kutsumanimen Pimeyden kuningas. Tuolla miekalla hän surmasi tuhansia ja tuhansia viattomia ihmisiä vain varmistaakseen oman valtansa”, kertoi Selene vakavana. ”Mitä sitten tapahtui? Miten miekka päätyi kalmarin vatsaan?”, kysyi Leopold katsellen käsisään lepäävää Pimeyden kuninkaan käyttämää miekkaa. ”Pimeyden kuningas hallitsi Frogerian laaksoa, jota te nykyään kutsutte Tammimetsän kuningaskunnaksi, yli sadan vuoden ajan. Tarina kertoo, että Pimeyden kuningas olisi tehnyt sopimuksen pahuuden voimien kanssa. Hän surmasi joka kuukauden kahdeksantena päivänä nuoren neidon miekallaan. Kuningas rakensutti itselleen alttarin Pohjoisten vuorten syvyyksiin, jonne hän vei nämä neidot ja joi heidän vertaan pitääkseen itsensä nuorena ja voimakkaana. Näin hän hallitsi yli sadan vuoden ajan, kunnes eräänä päivänä hän päätti lähteä ylittämään Suurta merta valloittaakseen lisää kansoja.

Kun kuningas laski laivueineen Suuren meren selälle, minä annoin meren raivota, kunnes joka ikinen laivueen soturi oli hukkunut. Pimeyden kuningas ei kuitenkaan kuollut, vaan pimeyden voimien ansiosta ainoastaan kuninkaan ruumis kuoli, mutta hän itse eli sen sisällä. Suuri meri heitti kuninkaan lopulta rannalle. Frogerian kansalaiset hautasivat hänet Pohjoisten vuorten alla sijaitsevalle alttarille”, jatkoi Selene, ja otti miekan prinssi Leopoldin käsistä ja katsoi sitä vakavana. ”Tämän miekan minä laitoin suurimman kalmarin vatsaan, ja käskin kalmarin syvim-pään, pimeimpään kolkkaan merta. Nyt miekka on sinun”, sanoi Selene ojentaen miekan takai-sin Leopoldille. ”Minä en halua sitä. En halua itselleni miekkaa, jolla on surmattu tuhansia viat-tomia, sitä paitsi mitä hyötyä minulle olisi muutenkaan miekasta, en minä osaa taistella, en minä ole mikään ritari. En minä kykene sitä käyttämään”, sanoi Leopold ja ojensi miekkaa ta-kaisin Selenen käsiin. ”Rakas prinssi, kaikkia taisteluita ei käydä sotien. Luuletko, että oli sattuu-maa, että sinä jouduit juuri kyseisen kalmarin vatsaan?”, vastasi Selene lempeästi hymyillen. ”Miekka on nyt sinun, ja sinä olet sen kantaja. Tämä miekka ei ole mikä tahansa miekka, vaan siinä on voimaa. Sellaista voimaa, jota vain meressä on. Kanna sitä mukana. Toivottavasti se kantaa sinua. Muovaa sen historia valoisammaksi, se merkitsisi minulle todella paljon”, lausui Selene. ”Hyvä on...Mutta minulla on sinulle yksi pyyntö, tai oikeastaan kaksi. Minä tarvitsisin ikuisen kastehelmen, ja lisäksi toivoisin, että sinä rauhoittaisit meren, jotta sinne voisi laskea silloin tällöin verkot tai kalastajapaatin”, sanoi prinssi ja otti miekan käsiinsä katsoen Seleneä silmiin. ”Suostun pyyntöihisi. Saat minulta ikuisen kastehelmen, mutta mitä ikinä sillä teetkin, niin muista että se on äärettömän arvokas. Ja mitä tulee kuningaskuntasi kalastajiin, heidän on opittava kunnioittamaan merta. He tappavat valaita ja delfiinejä ilman minkäänlaista kunnioi-tusta näitä jaloja eläimiä kohtaan. Opeta heitä kunnioittamaan merta, niin meri kunnioittaa myös heitä”, sanoi Selene vakavasti, irrotti kauniin tuikkivan helmen kaulastaan, ja ojensi sen prinssi Leopoldille. Luovuttaessaan helmensä pois, Selene menetti äkkiä osan loistostaan, ja prinssistä tuntui, kuin jokin suuri voima olisi kadonnut Selenestä. Nyt Selene näytti hyvin hen-nolle, mutta oli yhä kauneinta, mitä prinssi osasi edes kuvitella. Prinssi ripusti helmen kau-laansa ja sanoi: ”Minä lupaan pitää huolen siitä, ettei yksikään kalastaja surmaa enää yhtäkään valasta tai delfiiniä. Lupaan pitää huolen, että kaikki ihmiset Tammimetsän kuningaskunnassa oppivat kunnioittamaan Suurta merta. ”Hyvä”, sanoi Selene silmät tuikkien kuin tähdet, ja jat-koi sitten: ”Nyt sinun on jatkettava matkaa, prinssi. Olet ollut täällä meren pohjassa jo liian kauan, sinun on aika päästä omaan maailmaasi. Osen vie sinut takaisin rantaan. ”

Osen oli iso delfiini, jonka selkään prinssi Leopold kiipesi ja tarttui kiinni sen suuresta evästä. Hän vilkaisi vielä viimeisen kerran Seleneä, joka vilkutti hänelle lempeästi. Sitten Osen lähti vauhdilla liikkeelle, ja ennen kuin Leopold huomasi, jäivät helmiäispalatsin kimaltelevat kristal-lit kauas taakse.

Osen kuljetti Leopoldin erään pienen saaren poukamaan ja sanoi: ”Jää tässä pois kyydistä, prinssi, en voi viedä sinua pidemmälle. Saaren rannalle on ajautunut pieni purjevene, sido köysi sen keulaan ja kiipeä veneeseen itse, heitä sitten köyden pää minulle, niin vedän sinut vesille”. Osen ui nyt jo niin matalalla, että prinssin pää nousi veden yläpuolelle. Samalla se-kunnilla, kun prinssi veti keuhkot täyteen ilmaa, muuttuivat hänen keuhkonsa taas ihmisen keuhkoiksi, eikä hän enää kyennyt hengittämään kalojen tavoin. Prinssi hengitti syvään raikasta meri-ilmaa, haisteli sen kosteansuolaista tuoksua, ja katseli ympärilleen. Hän näki edessään kauniin vaalean hiekkarannan, jolla lepäsi pieni purjevene. Taaempaan hänen eteensä kohosi valtava sademetsä, josta kuului tuhansien eri lintujen ja eläinlajien laulua, naksutusta ja sirinää. Ääni oli korviahuumaava, ja sademetsän tuoksu tuntui pistävältä. Osen oli nyt niin matalalla,

että prinssi pääsi vetämään itsensä kuivalle hiekalle. Hän makasi kuumalla hiekalla, sulki silmänsä ja antoi aaltojen viileän vaahdon kutittaa häntä jalkapohjista. Sitten prinssi havahtui pärskeeseen, joka lensi vasten hänen kasvojaan. Hän nousi istumaan ja näki Osenan nauravan hänelle vedestä. Prinssi nauroi ja huudahti: "Hyvä on, hyvä on, minä menen! "

Prinssi löysi kuin löysikin köyttä purjeveneestä, sitoi köyden mastoon ja heitti toisen pään veteen. Osenan nappasi köydestä suullaan ja lähti uimaan. Purjevene sinkosi rannalta veteen, niin että Leopold lensi voltin ilmassa ja tömähti sitten veneen pohjalle nauraen. Tuuli tarttui purjeeseen, ja vene lähti kiitämään aallokossa. Prinssi vilkutti Osenalle, joka hyppäsi hyvästiksi ilmaan kauniissa kaarella. Prinssi tarttui veneen peräsimeen ja toisella kädellä hän ohjasi purjetta. Hän oli lukenut paksun kirjan nimeltä "Purjehduksen taito taistelussa", ja oppinut siitä purjehtimisesta yhtä sun toista. Hän riemuitsi kiitäen keskellä Suuren meren aallokkoa. Tuuli yltyi niin kovaksi, että vene kallistui hurjasti ja toinen laita meinasi hörpätä vettä sisään. Mutta Prinssi vain nauroi ja huusi ilosta. Hän ei tiennyt, mihin oli menossa, mutta hän oli vapaa ja onnellinen.

Lopulta tuuli alkoi puhaltaa liian kovaa, ja prinssi Leopoldin oli pakko löysätä purjetta. Hän näki takanaan valtavan ukkospilviseinän, joka välkähteli salamoista. Tuuli yltyi yltymistään ja puhalsi aalloista suuria seinämiä, joita pitkin prinssi veneineen nousi ylös, ja laski sitten pystysuoraa alas aina aallon pohjalle saakka. Prinssiä alkoi huolestuttaa ja hän laski purjeen kokonaan ja köytti itsensä kiinni veneen mastoon. Sitten alkoi sade, joka piiskasi meren pintaa loputtomalla rytmittömällä tanssillaan. Taivas oli musta, ja tuuli niin kova, että se teki aalloista valtavia. Prinssi värjötteli veneessä läpimärkänä. Myrskyn silmä saavutti nyt prinssin veneen, ja hän keikkui aalloilla avuttomasti. Prinssi käpertyi veneeseen ja kiristi solmuja köydessä, jolla oli sitonut itsensä mastoon. Salammat iskivät hänen ympärillä, ja sade piiskasi häntä kasvoille. Yhtäkkiä tuuli repäisi veneen purjeen auki. Purjeen toinen pää tarttui veneen keulassa olevaan nuppiin, niin että purjeesta muodostui pussi veneen päälle. Myrskytuuli oli niin kova, että se tarttui purjeeseen ja vene tempautui irti vedestä ja nousi kieppuen ilmaan. Leopold huusi kauhusta ja yritti pitää kiinni mistä sai, kun maailma pyöri hänen ympärillään. Salammat iskivät ja ukkonen jyrisi Leopoldin kieppuessa yhä korkeammalle myrskyn silmään.

Seitsemäs luku

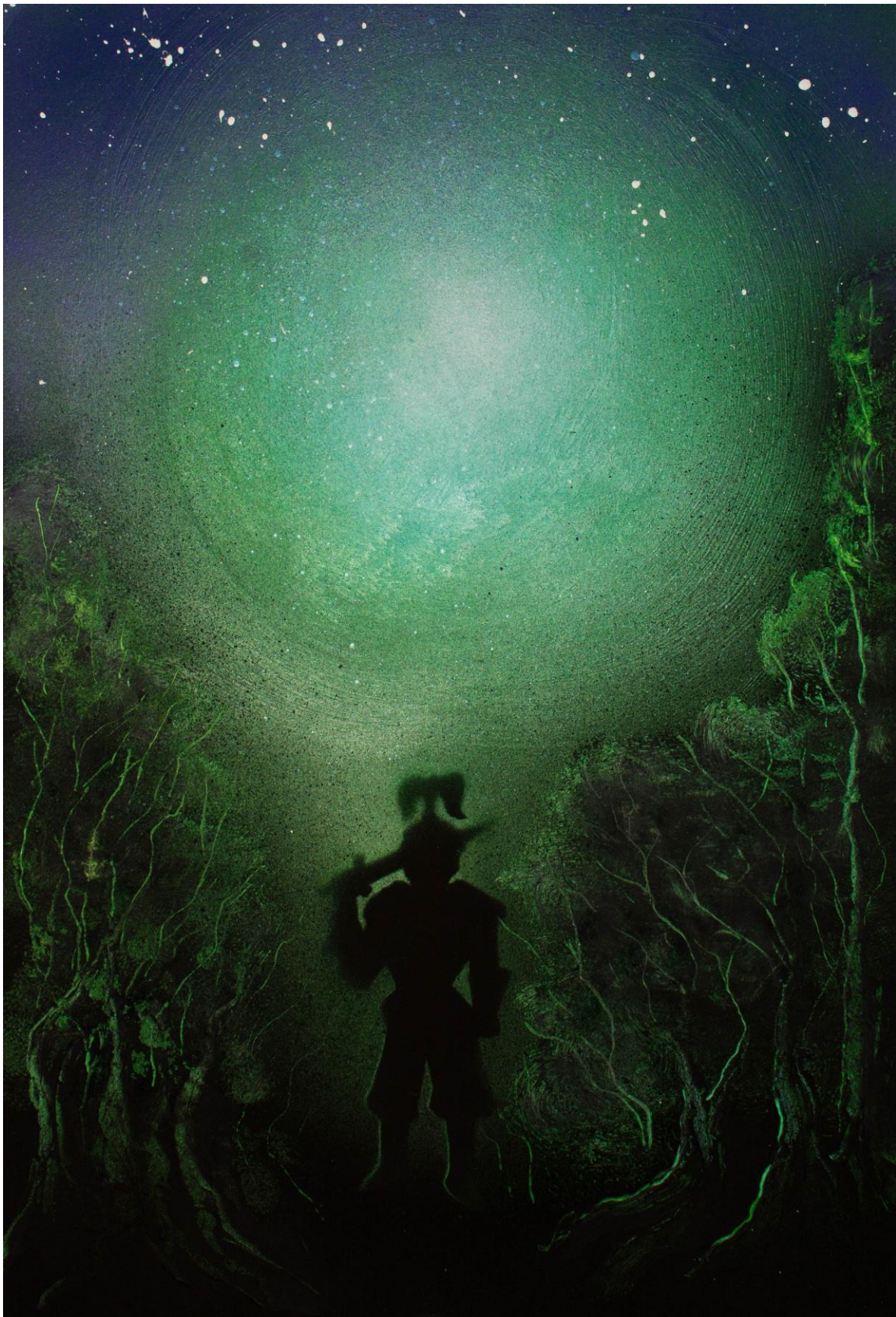
Tuntematon ritari

Prinssi Leopold tunsi, miten myrsky pyöritti venettä ilmassa niin kuin se olisi ollut vain höyhen. Aina kun salamet valaisivat taivaan, näki prinssi kaukana alhaalla vellovat aallot, jotka murtuivat valkoiseksi vaahdoksi. Hän sulki silmänsä. Hän oli edelleen köytettynä purjeveneen mastoon, joka oli jo repeytynt puoliksi irti. Hän puristi kädessään miekkaa, ja toisessa kädessään hän piti ikuisen kasteen helmeä. Yhtäkkiä prinssi näki vain valkoista, ja sitten seurasi räjähdys. Ääni oli niin kova, että prinssi menetti kuulonsa hetkeksi. Samalla sekunnilla hän huomasi, että salama oli iskenyt veneeseen ja repinyt sen kappaleiksi. Prinssi pyöri nyt myrskyn keskellä kohoten yhä korkeammalle salamoiden ja sateen hyökkäykseen. Hän huusi ja itki kauhusta, sillä hän tiesi, että kun myrsky jossain vaiheessa päättää singota hänet pois myrskyn silmästä, hän pauskautuu vellovaan meren pintaan satojen metrien korkeudesta. "Auttakaa minua! Auttakaa joku! Kultainen kotka, missä sinä olet?!", huusi prinssi kyynelien silmistä valuen, toivottomana keskellä pyörivää myrskyn silmää. "Tässä prinssi", hän kuuli yhtäkkiä kultaisen kotkan sanovan, ja sitten hän tunsi miten paksut kynnet kiertyivät hänen ympärilleen ja näki kultaisten sulkien välähtävän pimeyden keskellä, kun salama valaisi taivaan ja meren. Hän itki ilosta, hän huusi ja nauroi ja itki samaan aikaan. "Sinä tulit! Sinä kuulit minut!", prinssi huusi nauraen kyynelien silmissä. Vähitellen nuo kaksi kohosivat myrskypilvien yläpuolelle. Oli yö, ja kuu oli noussut korkealle. Ylhäällä pilvien yläpuolella oli aivan rauhallista, kuu valaisi pilviä niin, että ne näyttivät jähmettyneelle vaahdolle. Kaukana alhaalla prinssi näki, miten salamet välkehtivät pilvipeitteitten keskellä. Yötaivas oli täynnä tähtiä, joita prinssi katseli nyt onnellisena. Hän tunnisti useita tähtikuvioita, ja mietti, kuka ne oli mahtanut nimetä aikojen alussa. Sitten hänet valtasi omituinen olo: hän tunsi itsensä hyvin pieneksi ja mitättömäksi katsellessaan tähtiä. Samalla hän kuitenkin tunsi helpotusta siitä, että oli vain pieni osa jotain niin suurta, ettei sitä edes voinut ymmärtää. "Välillä sitä unohtaa kokonaan, että olemme vain yksi pieni valonpilkahdus valtavassa valojen meressä, ja minä olen vain yksi pieni ihminen täällä ihmisten ja eläinten keskellä", ajatteli prinssi katsellessaan miljoonia ja miljoonia tähtiä, jotka olivat niin kaukana, että valo jonka prinssi näki niistä tulevan, oli useita vuosia vanhaa. Prinssi sulki silmänsä ja antoi Kultaisen kotkan kuljettaa häntä eteenpäin. Hän työnsi miekkansa vyölleen ja laittoi ikuisen kasteen helmen taskuunsa. Sitten hän nukahti.

Aurinko paistoi vasten prinssin kasvoja, kun hän heräsi viileään ja kostean kuonon nuuhkiessa hänen kasvojaan. Hän avasi silmänsä ja riemastui. ”Ollo! Minulla oli niin valtava huoli sinusta”, huusi prinssi ja heittäytyi Ollon kaulaan. Ollo nauroi ja nuolaisi prinssin kasvoja paksulla ja karhealla kielellään osoittaakseen hellyyttä. ”Minullakin oli huoli sinusta prinssi, minä jahtasin niitä kahta metsästäjää, mutta ajohtini loppui, kun juoksin täydellä voimalla päin suurta puuta”, kertoi Ollo, ja he molemat räjähtivät nauruun. ”Sen jälkeen palasin rannalle etsimään sinua, mutta sinä olit kadonnut kuin tuhka tuuleen, ja jäljellä oli vain nousuvesi”, jatkoi Ollo. ”Niin minä taisinkin hukkoa sinne, mutta sitten minulle tapahtui jotain, mitä et ikinä voi uskoa”, sanoi prinssi Leopold ja kertoi kaiken Ollolle, joka kuunteli hiljaa. ”Olet sinä kyllä aikamoinen prinssi”, nauroi Ollo prinssin tarinan kuultuaan. Kultainen kotka keskeytti kaverukset laskeutuen heidän viereensä. ”Prinssi Leopold, minä tarvitsen sinun apuasi uudestaan! Olet varmasti tietoinen huhusta, että Pohjoisten vuorten alta on noussut pahuus. Tämä pahuus on muinaisen ajan pimeyden kuninkaan aikaansaamaa. Kirous, jonka tämä kuningas muinoin langetti, on purettavissa tuolla miekalla. Miekka oli vuosisatoja kateissa meren pohjassa, mutta nyt se on sinulla, prinssi Leopold. Sinulla on nyt vastuu siitä, miten miekan historia muovautuu tästä eteenpäin. Kun löydät pimeyden kuninkaan haudan Pohjoisten vuorten alta maan syvyyksistä, niin iske kristallimiekka alttarilla makaavan kuninkaan rinnasta läpi. Näin pahuus valuu takaisin pimeyteen. Tapaamme uudestaan Pohjoisilla vuoristoilla. Nyt minun on mentävä.” Tämän sanottuaan Kultainen kotka iski siivillään ilmaa ja kohosi havupuiden taakse. ”Aina tuo lintu keksii jotain uutta tehtävää, ja häviää itse paikalta saman tien”, prinssi huokasi katsellessaan kultaisten siipien havinaa. Ollo ja prinssi Leopold hörähtivät makeaan nauruun.

Mutta heillä oli nyt edessään pitkä tie. Kaverukset kulkivat läpi niittyjen ja metsiköiden, jahdaten välillä metsän muita eläimiä. Iltaisin he käpertyivät puiden alle nukkumaan onnellisempina kuin koskaan. He taittoivat tasangot muutamassa päivässä Ollon juostessa nopeammin kuin tuuli. He pesivät itsensä kauniissa metsälammissa roiskien vettä toistensa päälle nauraen makeasti. He tunsivat itsensä voittamattomiksi. Eräänä viileänä aamuna tapahtui kuitenkin jotain odottamatonta. Ollo jolkotteli rauhallista vauhtia seuraten polkua, joka kulki pienen puron vasenta puolta. Metsä oli synkkä ja havupuut korkeita. Prinssi vihelteli Ollon selässä, ja haukkaili isoja paloja vihreästä omenasta. Metsäpolku teki pienen mutkan, jonka jälkeen se leveni aukeaksi. Aukean keskellä oli kirkasvetinen luonnonlähde, ja sen takana seisoivat hopeiseen haarniskaan sonnustautunut ritari.

Ollo ja prinssi jähmettyivät, sillä he eivät olleet tavanneet yhtäkään ihmistä matkallaan. Ritari seisoi selin heihin, ja näytti kaivavan maasta jotakin miekkansa kärjellä. Ritarin liikkeistä päätellen hän oli turhautunut, ja lopulta hän pauskasi miekan maahan ja huusi. Huuto paljasti ritarin tytöksi. Nyt tämä hopeiseen haarniskaan sonnustautunut tyttö romahti maahan istumaan ja kirosi kovaan ääneen heleällä äänellä. Ollo asteli hieman lähemmäksi, ja Leopold kysyi: "Tarvitsetko apua?" Tyttö, joka ei ollut huomannut heidän tuloaan, säpsähti ja nousi seisomaan. Hän nosti äkkiä miekkansa maasta ja osoitti sillä kohti prinssiä ja Olloa. Tytöllä oli hopeinen kypärä, jonka visiiri oli auki. Tytön iho oli tumma ja hänen kasvonsa olivat pienten pisamien peitossa. Silmät olivat tummanruskeat ja määrätietoiset. Tytön kasvoilla oli vihainen ilme, mutta prinssi näki hänessä myös häivähdyksen pelkoa. "En tarvitse apua, kiitos vaan!", tiuskaisi tyttö äkäisesti ja laski miekkansa kärjen maahan nojaten painoan miekan varaan, aivan kuin ei olisi ollut muuta tekemässäkään. Ollo kiersi nyt lähteen toiselle puolelle, ja prinssi huomasi, että tytön toinen jalka oli jumissa suuressa karhunraudassa. Karhunraudan hampaat olivat uponneet syvälle tytön haarniskaan, eikä tyttö ollut saanut sitä auki. "Oletko varma, ettet tarvitse apua?", kysyi prinssi uudestaan. "Minähän sanoin jo, etten tarvitse teiltä mitään!", tiuskaisi tyttö viihaisena, edelleen nojaten miekkaansa kuin olisi seisonut siinä muina miehinä. "Minä tiedän, miten tuollainen karhunrauta puretaan. Voin purkaa sen, mikäli sinä vain tahdot", sanoi prinssi lempeästi. Tyttö oli hetken hiljaa ja sanoi sitten: "No mitä sitten odostat vielä, avaa se!" "Hyvä on", sanoi prinssi ja veti kristallimiekkansa selästään. Tyttö säpsähti, mutta antoi prinssin ja Ollo tulla lähemmäs. Prinssin työntäessä terän karhunraudan hampaitten välissä olevaan solkeen, napsahti rauta auki kilahtaen. Tyttö huokaisi helpotuksesta ja kokeili jalkaansa. Prinssi Leopold katseli nyt tyttöä tarkemmin. Tytön haarniska oli hieman liian iso hänelle, vaikkei tyttö ollutkaan mikään lyhyt. Haarniskaan oli kaiverrettu kauniita kuvioita, jotka muistuttivat ruusukkeita ja erilaisia symmetrisiä lehtiä. "Haarniska on todella kauniisti tehty, ja sen on täytynyt maksaa kokonaisen omaisuuden verran", pohti prinssi. Nyt tyttö otti päästään kypärän, joka sekini oli kauniisti koristeltu, ja kypärän molempia sivuja koristivat kauniit hopeiset joutsenen siivet. Tyttö laski kypärän maahan ja käveli lähteelle juomaan. Hänellä oli lyhyeksi leikattu, pikimusta paksu suora tukka, joka sojotti joka suuntaan. Tytön kasvot olivat kapeat ja kauniit, ja niitä kehystivät tuuheat mustat kulmakarvat. Tytön juodessa lähteen vettä kämmenistään prinssi ei voinut olla kysymättä: "Mikä sinun nimesi muuten on?" Kun tyttö ei vastannut hetkeen mitään, vaan oli kuin ei olisi kuullut, prinssi toisti kysymyksen uudestaan. "Isra, minun nimeni on Isra. Oliko muuta, mitä sinä haluaisit vielä tietää?", vastasi Isra ärtyneenä. "Isra on kaunis nimi. Minä olen prinssi Leopold ja tämä tässä on ystäväni Ollo. Minne olet matkalla, Isra?", kysyi prinssi sitten. "Olen matkalla Pohjoisille vuorille", vastasi Isra. "Mekin olemme! Menäänkö yhtä matkaa? Kolmistaan olisimme vahvempia!", huudahti prinssi Leopold. Isra ei vastannut mitään, mutta kolmikko lähti kuitenkin yhdessä matkaan. Isra käveli etunenässä ryhdikkäänä, eikä ollut kuulevinaanakaan Ollo ja prinssin puheita. Kolmikko taivalsi useita päiviä kohti Pohjoisia vuoristoja, ja pikkuhiljaa Isra muuttui lempeämmäksi. Eräänä iltana kolmen kaveruksen käperryttyä suuren kuusen alle, Isra kertoi oman tarinansa, kun prinssi sitä kysyi. "Asuin isäni kanssa Tammimetsän valtakunnan muurien ulkopuolella pienessä metsästäjän mökissä. Meillä ei ollut varaa asua muurien sisäpuolella. Isäni metsästi ammatikseen, mutta huonoin tuloksin, ja siksi asuimme köyhyydessä muurien ulkopuolella. Eräänä päivänä isäni sai haavoitettua suurta metsäkaurista jousella, mutta kauris juoksikin suoraan isääni kohti sarvet ojossa. Isä ehti heittäytyä sivuun, mutta yksi kauriin sarvista repäisi suuren haavan hänen reiteensä. Isä kuoli myöhemmin haavaan, sillä meillä ei ollut varaa hoidattaa sitä kunnolla. Minä hautasin isäni, ja lähdin matkaan. Olin kuullut huhua, että Pohjoisilla vuorilla liikkuu jokin hyvin paha olento. Päätin lähteä katsomaan, pitikö huhu paikkansa, ja kohdata tämän pahuuden,

sillä mitä muutakaan olisin tehnyt?”, kertoi Isra. ”Kenenkään ei pitäisi asua kuningaskunnan muurien ulkopuolella, saati jäädä ilman kunnan hoitoa. Mistä muuten sitten sait tuon sinun haarniskasi?”, kysyi prinssi. ”Eräänä iltana löysin kolme ritaria syömässä suurta villisikaa nuotion äärellä. Minä yritin hiipiä ja varastaa hieman ruokaa heidän mentyään nukkumaan, mutta yksi ritareista heräsi ja sai minut kiinni. Pyysin ritaria antamaan minulle palasen villisikaa, mutta tämä ei ollut kuulevinaankaan vaan otti miekan esiin vyöltään. Silloin nappasin yhdeltä nukkuvalta ritarilta miekan. Miekkailimme jonkin aikaa, ja kaksi muutakin ritaria heräsi. Ritarit naureskelivat minulle, mutta kun sivalsin ensimmäisen sivalluksen, ja ensimmäinen ritpri kaatui kuolleena maahan, hyökkäsi kaksi muuta kimppuuni. Taistelin heidän kanssaan jokusen tovin, kunnes voitin molemmat, sillä isäni opetti aikoinaan minusta taitavan miekkailijan. Otin haarniskan ja miekan ensimmäiseltä ritarilta, söin loput villisiasta ja jatkoin matkaa”, kertoi Isra. ”Huh, sinä taidat osata käyttää miekkaa sitten?”, tokaisi prinssi ihmeissään. ”Jotenkuten”, vastasi Isra hymyillen.

Kahdeksas luku

Pimeyden kuningas

Kolme kaverusta saavuttivat lopulta kohdan, jossa havupuut harvenivat ja loppuivat lopulta kokonaan. Maasto alkoi muuttua karummaksi, ja metsän päättyessä heidän edestään paljastuivat valtavat vuoristot, jotka kohosivat pilviin asti. Prinssi Leopold pani merkille, ettei missään näkynyt mitään elämää. Maasto muuttui kiviseksi kaverusten lähestyessä ensimmäistä vuorenselkää. Missään ei näkynyt polkuja, ei ihmisten eikä eläinten tekemiä. Lopulta kolmikko lähti kahden vuoren väliin jäävää kapeaa solaa pitkin kohti pohjoista. Solan pohjalla kulki kapea puro, ja sen molemmat seinämät nousivat korkeina ja jylhinä suoraan kohti taivasta. Sola oli niin kapea, että Prinssi tunsi ahdistusta ja halusi kääntyä takaisin. Isra kulki kuitenkin rohkeana heidän edellään miekka kädessään. Kaikki kolme tunsivat saman oudon karmivan tunteen: tuntui kuin vuoristot olisivat kuiskineet heille heidän viimeisiä sanojaan. He tunsivat pimeyden, joka oli noussut Pohjoisten vuorten syvyyksistä. Kolmikko käveli kapeaa solaa kokonaisen päivän sanomatta sanaakaan. Vasta illan hämärtyessä solan loppu tuli näkyviin. Sola avautui pieneksi aukeaksi, jota ympäröivät jyrkät kiviset seinämät. Aukean takana hämötti valtava luolan aukko. Aukko näytti mustalle reiälle, joka oli imenyt itseensä kaiken valon ympäriltään. Kaverukset pysähtyivät luolan suuaukon eteen, eikä kukaan uskaltanut sanoa sanaakaan. Lopulta Isra avasi suunsa: ”Jäädään tähän täksi yöksi, ja jatketaan auringon noustua”. Kaikki kolme tunsivat, että pimeys oli heitä hyvin lähellä, mutta kukaan ei halunnut pukea sitä sanoiksi. ”Se on minusta hyvä idea”, vastasi prinssi. Niinpä he rakensivat nuotion aukion keskelle ja kävivät pitkäkseen. Kukaan kolmesta ei kuitenkaan uskaltanut nukahtaa. Taivas oli pilvinen ja hyvin tumma. Sitten prinssi tunsi kasvoillaan pisaran, eikä mennyt kauaakaan, kunnes vettä tuli taivaan täydeltä, ja sola alkoi täyttyä. ”Emme ehdi enää takaisin, ennen kuin sola virtaa vuolaana vettä! Meidän on mentävä luolaan!”, huusi prinssi sateen ropinan yli. Kolmikko juoksi suojaan valtavan luolan suuaukosta sisään. Heidän onnekseen luolan pohja kohosi ensin hieman, eikä luola päässyt täyttymään vedestä. Isra, joka oli ottanut yhden nuotion puista mukaansa, kääri sen päähän kankaanpalasen, ja puhalteli sitä, kunnes se leimahti liekkiin hiiltyneen puun ympärille. ”Tulkaa tänne! Luola nousee ensin ylös mutta täällä se lähtee jyrkästi alas. Tulkaa katsomaan!”, huusi Isra, joka oli mennyt jo edeltä. Ollo ravisteli itseään niin että pisarat roiskuivat ympäri luolaa, ja lähti sitten prinssi selässään Isran ääntä kohti. Luola tosiaan nousi suu-aukolta jyrkästi ylös, mutta melko nopeasti se muutti suuntaa ja alkoi laskea kohti maan syvyyksiä. ”Luolan täytyy olla ihmisten rakentama. Se on kaivettu niin, ettei se täyty vedestä, vaikka ulkona sataisi kuinka paljon”, sanoi prinssi Isralle.

Luola alkoi nyt muuttua yhä leveämmäksi. Kolmikko lähti laskeutumaan luolaa alas pimeyteen. Mitä syvemmälle he luolaan laskeutuivat, sitä avarammaksi se aukeni. Lopulta luolan seinämät olivat niin kaukana toisistaan, ettei Isran soihdun välkehtivä valo enää tavoittanut niitä. ”Tämä luola muistuttaa valtavaa linnan salia”, sanoi prinssi. ”Katso! Edessä luolan pohja muuttuu ai-

van sileäksi ja hiotuksi”, huudahti Isra. Nyt luola ei enää laskenut alaspäin, vaan se jatkui vaakatasossa. Isra oli oikeassa; luolan pohja oli hiottu aivan sileäksi, ja katsoessaan alas, Leopold saattoi nähdä oman peilikuvansa sileästä mustasta kivistä. Kolmikko käveli kiveä pitkin hiljaisena. Sitten tämä maanalainen palatsi aukeni valtavaksi aukoksi, jonka keskellä kulki pieni silta. Kivisen sillan molemmilla reunoilla oli tasaisin välein erikoisia patsaita itkevistä ja valittavista ihmisistä, jotka pitivät käsissään vanhoja soihtuja. Silta ei ulottunut valtavan aukon toiselle puolelle, vaan loppui sen keskikohtaan. Sillan päässä oli pieni aukio, jonka keskellä näytti olevan jonkinlainen alttari. ”Miten tällainen valtava reikä on voinut saada alkunsa, täällä keskellä vuoren pimeyttä? ”, ihmetteli Ollo. ”En tiedä, se näyttää jatkuvan maan uumeniin asti”, vastasi prinssi. Isra seisoi aivan aukon reunalla ja poimi maasta kiven, jonka viskasi aukkoon. Kivi ei kuitenkaan koskaan tavoittanut aukon pohjaa. ”Mennäänkö katsomaan mihin tuo silta oikein päättyy?”, kysyi Isra, jonka ääni vapisi hieman. Prinssi Leopold nyökkäsi, ja kolmikko lähti ylittämään kapeaa kivistä siltaa. Isra sytytti karmivien kivisten patsaitten soihtut sitä mukaa, kun he kävelivät kohti sillan päätä. Patsaat olivat veistetty tarkkuudella, ja ne esittivät alastomia ihmisiä, jotka huusivat ja itkivät kauhusta, tai rukoilivat armoa. Aukko, jonka pimeys ympäröi heidät, oli niin suuri, ettei sen seinämiä näkynyt, huolimatta soihtujen luomasta valosta. Lopulta he saapuivat siihen, mihin silta loppui. Kolmikko jähmettyi nähdessään suuren kivisen alttarin päällä makaavan mustan haarniskan. Alttariin oli hakattu teksti: ”Tässä kärsii Pimeyden kuningas”. Haarniska oli täynnä teräviä mustia piikkejä, ja siihen oli kaiverrettu tekstiä kielellä, jota kukaan kolmesta ei osannut lukea. Ollon karvat nousivat pystyyn sen nuuhkiessa haarniskaa. ”Lähdetään pois täältä, minä haistan vain kuoleman”, murahti Ollo. ”Odottakaa!”, sanoi Isra joka oli kurottunut nyt haarniskan ylle ja katseli sen kypärän silmänaukoista sisään. ”Tämä haarniska ei ole tyhjä!”, huudahti Isra. ”Se on Pimeyden kuningas. Kultainen kotka käski minun iskeä kristallimiekan sen rintakehästä läpi ja purkaa siten kirous. Kirouksen takia pahuus voi kulkea kuninkaan kautta tähän maailmaan... ”, sanoi prinssi ääni väristen. Isra ei kuunnellut, vaan yritti nyt avata mustaa valurautaista kypärän visiiriä. ”Lopeta, Isra! Älä koske siihen! Etkö kuullut mitä sanoin!”, huusi prinssi. Juuri sillä sekunilla visiiri aukeni räksähtäen, ja Isra leikkasi pienen haavan sormeensa kypärän piikistä. Visiirin alta paljastui Pimeyden kuninkaan luiset ja hapertuneet kasvot. Silmien kohdalla oli vain tummat aukot, ja suun ympärillä iho oli niin ohutta, että siitä kuulsivat kellastuneet hampaat läpi. Isra huudahti kauhusta nähdessään kuninkaan kuolleet kasvot ja nosti kätensä suun eteen. Prinssi muisti, miten Pimeyden kuningas oli pitänyt itsensä hengissä nuoren neidon verellä, ja kauhukseen huomasi haavan Isran oikeassa etusormessa. ”Isra, tule heti pois sieltä ja peitä haavasi!”, huusi prinssi nyt täyttä kurkkua. ”Heitä minulle kristallimiekka!”, sanoi Isra ja ojensi kätensä kohti prinssiä. Prinssi epäröi hetken, mutta veti sitten miekan selästään ja ojensi sen Isralle. Isra tarttui kristalliseen kahvaan, asettui alttarin eteen, ja kohotti miekan pimeyden kuninkaan yläpuolelle. Mutta juuri samalla hetkellä Isran etusormeen kasvanut veritippa vierähti alas aina visiirin ohi Pimeyden kuninkaan hapertuneille huulille.

Kaikki kolme kaverusta jähmettyivät paikoilleen. Hetken oli aivan hiljaista. Sitten syvyyksistä heidän alapuoleltaan alkoi kuulua karmivaa kuiskintaa kuin tuhannet äänet olisivat valittaneet tuskissaan. ”Iske miekka nyt läpi rintapanssarista!”, huusi prinssi Leopold. Mutta Isra jähmettyi paikoilleen miekka yhä korkealle nostettuna ja tuijotti Pimeyden kuninkaan silmiä, joissa paloi nyt jäänsininen hyytävä valo. Prinssi ei enää odottanut vaan ohjasi Ollon Isran luo, nappasi tältä miekan kädestä, ja iski miekan täydellä voimalla kohti kuninkaan rintapanssaria. Isku pysähtyi kuin seinään, ja prinssi tunsu kylmän puristuksen ranteessaan. Pimeyden kuningas oli tarttunut häntä luisella kädellään. Kuningas nosti päätään hitaasti ja katsoi prinssiä. Kuninkaan suu vääntyi hymyyn, ja hän alkoi nauraa karmivaa matalaa naurua, joka kaikui hautakammion

avarassa tilassa. Prinssi repäisi kätensä irti, ja kristallimiekka tippui kiviselle lattialle. Prinssi repi jähmettyneen Isran mukaansa, ja he lähtivät kauhuissaan kohti luolan suu-aukkoa. Prinssi katsoi taakseen Ollon juostessa täyttä laukkaa. Hän näki, kuinka alhaalta pimeydestä ryömi ja konttasi mustia laihoja hahmoja. Ne valittivat ja kuiskivat kiiveten pimeydestä alttarille ja kaituivat Pimeyden kuninkaan sisään. ”Juokse kovempaa!”, huusi prinssi Isralle, joka jäi jälkeä. Samassa Ollo nuuhkasi ilmaa ja teki äkkijarrutuksen. Itkevät hahmot nousivat pimeydestä sillalle heidän eteensä ja jäivät seisomaan tukkien kolmikon tien. Sitten heidän takaa, alttarilta, alkoi kuulua samaa matalaa naurua, mikä sai kaikki kolme tärisemään pelosta. He kääntyivät vapisten katsomaan ja kauhukseen he näkivät Pimeyden kuninkaan mustassa piikkikäässä haarniskassaan nousevan hitaasti alttarilta. Nauru kaikui yli kuiskeen ja valituksen täytäten koko valtavan hautakammion.

”Olen odottanut teitä tässä mätäntyneessä ruumissani aivan liian kauan”, sanoi Pimeyden kuningas katsoen kolmikkoa. Kuninkaan äänessä kaikui tuhat muutakin itkevää ja valittavaa ääntä. ”Tyttö, tule tänne. Minä tarvitsen sinun veresi”, jatkoi pimeyden kuningas karmivalla äänellään. Prinssi oli ottanut kristallimiekkansa esiin ja huusi nyt Isralle: ”Tule tänne! Ollo suojelee sinua!”, mutta Isra veti vapisevin käsin miekkansa esiin ja osoitti sillä Pimeyden kuningasta ja huusi kyöneleet silmissä: ”Vai tarvitset sinä minun vertani, senkin mätäkasa! Tule hakemaan sitten!” Pimeyden kuningas nauroi taas matalaa nauruaan ja lähti kävelemään kohti Israa. ”Ollo, meidän on mentävä auttamaan!”, huusi prinssi Leopold. ”Hyvä on! Ohjaa minut kuninkaan luokse, niin revin siltä pään irti!”, vastasi Ollo, jonka lihakset tärisivät jännittyneinä. Ollo pinkaisi vauhtiin kita ammollaan, ja prinssi ohjasi sen tarkasti loikkaamaan suoraan Isran yli kohti Pimeyden kuningasta. Mutta kuningas väisti Ollon helposti käännähtäen salamannopeasti, ja iski piikikkään nyrkkinsä Ollon kyljestä läpi. Ollo mätkähti sillalle, ja prinssi sinkoutui ilmaan törmäten alttariin, jossa kuningas oli maannut. Pimeyden kuningas käveli nyt kohti vapisevaa Israa, joka hyökkäsi kohti kuningasta miekka ojossa huutaen. Hän löi miekkansa kaikilla voimillaan pimeyden kuninkaan rintapanssariin, mutta miekka pirstoutui tuhansiksi sirpaleiksi kiviselle lattialle. Kuninkaan kasvoille levisi hitaasti leveä hymy, ja sitten hän tarttui Israan ja nosti tytön ilmaan. Isra yritti repiä kuninkaan kättä pois kaulaltaan. Samalla hetkellä Ollo hyökkäsi verta yskien kuninkaan kimppuun, ja kuningas irrotti otteensa Israsta, joka mätkähti henkeään haukkoen kiviselle sillalle. Pimeyden kuningas tarttui Olloa niskasta, ja iski toisen käntensä Ollon rintakehän läpi murskaten Ollon sydämen. Prinssi Leopold huusi ja itki nähdessään Ollon rojahtavan elottomana maahan. Kuningas kääntyi nyt katsomaan maassa makaavaa prinssiä ja käveli tämän luokse hitain askelin. ”Mitä sinä muka aiot tehdä, säälittävä räpäle?”, hän sanoi. Prinssi kohotti kristallimiekkansa lyödäkseen, mutta musta kuningas läimäytti häntä niin, että miekka lensi pitkälle ja liukui pitkin kivistä siltaa. Kuningas nosti Leopoldin yhdellä kädellä ilmaan ja veti esiin pitkän mustan tikarin. Nyt prinssi näki läheltä Pimeyden kuninkaan hyytävät silmät. Ne loistivat jäänsinistä valoa, ja prinssi näki niissä kaikkien kuninkaan surmaamien viattomien sielujen kasvot. ”Hyvästi, prinssi Leopold”, kuiskasivat tuhannet äänet kuninkaan sisältä. Samalla sekunnilla Isra, joka oli vaivihkaa hiipinyt kuninkaan taakse, iski huutaen kristallimiekan kuninkaan selkään. Prinssi näki nyt miten kristallimiekan kärki työntyi kuninkaan vatsasta ulos. Miekan terä alkoi hehkua, ja tuhannet äänet kuninkaan sisällä kiljuivat: ”Ota se pois! Ota se pois!”. Pimeyden kuningas päästi otteensa prinsistä ja yritti tarttua kristallimiekan terään. Lopulta miekka upposi kokonaan kahvaa myöten kuninkaaseen, joka yritti epätoivoisesti repiä miekkaa irti. Äänet kuninkaan sisällä huusivat raivoissaan. Leopold huomasi, että varjoja muistuttavat olennot, jotka olivat sillan päässä, lähtivät nyt ryömimään nopeasti heitä kohti huutaen ja valittaen. Sitten Isra teki jotain, joka sai Leopoldin ihmettelemään tytön rohkeutta. Isra repi miekan ulos kuninkaasta, ja iski sen sitten kaikilla voimillaan kuninkaan kaulaan. Kuningas rojahti polvilleen ja tuupertui sitten maahan. Hänen sisältään kaivautui ulos tuhansia valittavia varjoja, jotka pakenivat sillalta alas pimeyteen. Maa alkoi täristä heidän ympärillään. Viimeisillä voimillaan prinssi ryömi itkien Ollon luo. Sen turkki oli vielä lämmin ja tuoksui yhä kostealle metsälle. Sitten hautakammion katto halkesi paljasten päivänvalon säteet. Suuret kallionlohkareet tippuivat katosta kadoten syvyyteen. ”Tule, minä kannan sinua selässäni! Tämä paikka vajoaa maan alle kohta kokonaan!”, huusi Isra prinsille ja yritti repiä häntä irti Ollosta. Mutta prinssi ei irrottanut otettaan, ja sitten prinssi ja Isra tunsivat, kuinka silta petti heidän allaan ja syöksyivät pimeyteen rutistaen Olloa tiukasti.

Sillan vajotessa pimeyteen ylhäältä hautakammion rikkoutuneesta katosta syöksyi kultainen viiva kohti prinssiä ja Israa. Se loisti ja sädehti pimeyden yläpuolella. Se oli kultainen kotka, joka syöksyi alas pimeyteen putoilevien kivenlohkareitten välistä. Juuri ennen kuin pimeys nielaisi prinssin ja Isran, nosti kultainen kotka kolmikon ilmaan ja kohosi kohti taivasta. Seinämät heidän ympärillään murtuivat lopulta kokonaan, ja hautakammio vajosi alas pimeyteen. Maa tärisi, ja vuoret siirtyvät kiinni toisiinsa peittäen pimeyden lopulta kokonaan.

Yhdeksäs luku

Rohkeus on voimaa ja sinnikkyys vapautta

Kultainen Kotka laski Ollon, prinssin sekä Isran pehmeälle sammalmättäälle Tammimetsän keskellä sijaitsevalle kukkulalle. Leopold kuivasi kyyneleitään, ja silitti yhä Ollon suurta päätä. Aurinko oli laskemassa, ja sen vaaleanpunainen valo sai Ollon paksun turkin kimaltelemaan. Isra istui hiljaa vieressä sanomatta mitään. Sitten metsän reunasta, kukkulan juurelta kuului Asgefaldin ääni: ”Prinssi, sinä ylitit kaikki minun odotukseni! Olet ansainnut metsän kunnioituksen”, sanoi Asgefald samalla kun harppoi pitkin askelin ylös kukkulalle muiden luokse. ”Ei minua kiinnosta kunnioituksesi, minä menetin parhaan ystäväni”, sanoi prinssi nyyhkyttäen silmät kyyneleissä. ”Onko sinulla vielä ikuisen kasteen helmi? ”, kysyi Asgefalt. Prinssi kaivoi taskustaan helmen ja heitti sen Asgefaldin eteen maahan. ”Ole hyvä, siinä on helmesi”, sanoi prinssi. ”Tiesitkö, että tämän helmen sisällä on vettä elämän lähteestä. Helmen kantaja ei vanhennu lainkaan, ja siksi minä himoitsin sitä niin kauan”, sanoi Asgefalt istuutuessaan Ollon ja Leopoldin viereen. ”Mutta kuka täällä jaksaa ikuisuutta muutenkaan elää”, jatkoi Asgefalt ja murskasi helmen nyrkkinsä sisään. Hän vei sitten kätensä Ollon haavan päälle, ja antoi pienen kirkkaan pisaran pudota haavaan. Pisara alkoi loistaa kirkasta valoa, joka kasvoi yhä suuremmaksi ja voimakkaammaksi. Prinssi ja Isra peittivät silmänsä, ja kun valo lopulta himmeni, olivat kaikki Ollon haavat parantuneet. Leopold heittäytyi Ollon kaulaan ja pyysi Olloa heräämään. ”Milloin sinusta tuli tuollainen vetistelijä! ”, kuului yhtäkkiä Ollon ääni, ja kaikki ratkesivat nauruun. ”Ollo rakas, olin varma, että menetin sinut uudestaan!”, nauroi prinssi silmät täynnä kyyneleitä. ”Et sinä minua menetä, et sitten koskaan!”, sanoi Ollo ja nuolaisi karhealla kielellään prinssin otsaa. Isra ja prinssi nauroivat ja halusivat Olloa, ja aurinko laski hitaasti viimeiset punertavat säteensä Tammimetsän ylle.

Prinssi Leopold heräsi ja katseli ympärilleen hieroen silmiään. Hän oli kivisessä pyöreässä huoneessaan omassa korkeassa tornissaan. Pehmeä peitto ja puhdas lakana tuntuivat ihanilta vasten ihoa. Sitten prinssi muisti kaiken, mitä oli kokenut. ”Oliko kaikki sittenkin vain unta?”, ajatteli prinssi hämillään. Samalla hetkellä tornihuoneen puiseen oveen kolkutettiin. ”Sisään”, sanoi prinssi ja kääntyi katsomaan, kuka tulija oli. Ovesta astui Isra yllään punainen villapaita ja puhtaat peurannahkahousut. Isran lyhyet hiukset oli kammattuna kauniisti sivulle ja hänen kasvoilleen levisi leveä hymy. Hän juoksi huoneen poikki ja heittäytyi prinssin syliin nauraen. Prinssi halasi Israa onnellisena. Sitten tornin ovesta astui valtava harmaa tassu, jota seurasi suuri märkä kuono. Ollo loikkasi prinssin suurelle sängylle niin, että sängyn jalat pettivät sen painosta. Sänky rysähti rikki, ja kaikki kolme nauroivat tikahtuakseen.

”Meitä odotetaan suuren puutarhan luona”, sanoi Isra hymyillen oudosti. Sitten kaukaa alhaalta alkoi kuulua hurrausta. Aluksi prinssi ei saanut selvää sanoista, mutta sitten hän erotti oman nimensä. Hän oli hämillään ja aikeissa kysyä jotakin, kun huoneeseen astuivat hänen vanhempansa, kuningas Agmur ja kuningatar Mirena. Molempien silmät olivat kyynelissä ja he hymyilivät pojalleen lempeästi. ”Anna anteeksi, ettemme nähneet sinussa sitä, minkä sinä itse näit. Anna anteeksi, ettemme tukeneet sinua emmekä uskoneet sinuun. Sinä näytit meille ja koko Tammimetsän kuningaskunnan asukkaille sellaista rohkeutta ja määrätietoisuutta, jollaisen olemassaolon olimme unohtaneet kokonaan”, sanoi Agmur ja kietoi käsivartensa poikansa ympärille. Sitten hän otti kruunun päästään ja asetti sen hellästi Leopoldin tummille hiuksille. ”Tästä päivästä lähtien sinua tulee kutsua kuningas Leopoldiksi”, hän sanoi. Leopold hymyili vastaukseksi ja halasi isäänsä onnellisena. ”Tule, kuningaskunnan asukkaat haluavat kiittää sinua”, sanoi Mirena hymyillen ja tarttui Leopoldia kädestä. ”Hyvä on, mennään!”, sanoi nuori kuningas Ollolle ja Isralle. Kuningaskunnan kansa huusi ja hurrasi, kun Ollo asteli suuria linnan portaita puutarhan eteen kuningas Leopold selässään. Uusi kuningas kehotti sitten Israa tulemaan vierelleen ja otti häntä kädestä kiinni. ”Minä haluan kertoa teille tarinan!”, huusi kuningas Leopold, ja kansa hiljeni. ”Minä haluan kertoa teille tarinan tytöstä, jonka isä oli metsästäjä. He asuivat Tammimetsän valtakunnan muurien vieressä, pienessä metsästäjämajassa”...

Leopoldin, Ollon ja Isran ansiosta Tammimetsän kuningaskunnan vaikeat ajat olivat nyt ohi. Kuningaskunnan asukkaat saivat elää rauhallista ja onnellista elämää, ilman pelkoa siitä, etteikö heidän viljansa kasvaisi tai että he jäisivät vaille metsän ja meren antimia. Kaikkein tärkeintä oli kuitenkin se, että kuningaskunnan asukkaat ymmärsivät ystävyysjärjestelmän tärkeyden, sekä sen, että meissä kaikissa piilee vahvuuksia, jotka vain odottavat että löydämme ne.

